

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Developing Instructors' Competencies through Digital Media Production in
Learning Management for the Teachers in Phetchaburi Vocational College
under the Office of the Vocational Education Commission

อรุณกมล จันทรส
Arunkamol Jantaros

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
Master of Education Thesis in Education Administration
Phetchaburi Rajabhat University

2567

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ผู้วิจัย นางสาวอรุณกมล จันทรส
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
ปี พ.ศ. 2567

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....๑.๑๕.....ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เลื่อนนันท์)

.....๑๑๖.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)

.....๑.๑๕.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เลื่อนนันท์)

.....๑๑๖.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....๑๑๖.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....๑๑๖.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา **ผู้วิจัย** นางสาวอรุณกมล จันทร์ส สาขาวិชา การบริหารการศึกษา พ.ศ. 2567 **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล 2) จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล 3) พัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล และ 4) ติดตาม ประเมิน และสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบประเมินหลักสูตร 3) แบบประเมินสื่อดิจิทัล และ 4) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เครื่องมือมีค่าความสอดคล้อง ระหว่าง 0.50 – 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการในการพัฒนาความรู้ในการผลิตสื่อ และความต้องการในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีโครงสร้างของหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมง สำหรับผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.21)

3. การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอนรูปแบบดิจิทัล สูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับผลการประเมินสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.11)

4. การติดตาม ประเมิน และสะท้อนผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูมีความสามารถในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน สร้างสื่อดิจิทัลประกอบการเรียนรู้ตรงกับเนื้อหา มีสื่อที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ : การพัฒนาสมรรถนะครู การผลิตสื่อดิจิทัล การจัดการเรียนรู้

Thesis Title: Developing Instructors' Competencies through Digital Media Production in Learning Management for the Teachers in Phetchaburi Vocational College under the Office of the Vocational Education Commission **Researcher:** Ms. Arunkamol Jantaros **Major:** Educational Administration **Year:** 2024 **Advisor:** Asst.Prof.Dr.Apichat Lenanant

Abstract

This research aimed to: 1) assess the needs for developing teachers' competencies in digital media production, 2) design a training course for enhancing teachers' competencies in digital media production, 3) develop teachers' competencies in producing digital media for learning management, and 4) monitor, evaluate, and reflect on the development of teachers' competencies in digital media production of the teachers in Phetchaburi Vocational College under the Office of the Vocational Education Commission. The target group consisted of 66 teachers from Phetchaburi Vocational College during the 2023 academic year. Research instruments included 1) a questionnaire, 2) a curriculum evaluation form, 3) a digital media evaluation form, and 4) a reflective interview form. The instruments have a consistency value between 0.50 – 1.00. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results found that

1. The assessment of the need for developing teachers' competencies in digital media production for use in learning management found that there was a highest level of development need ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.49), when considering each aspect found that the need to develop knowledge in media production and the need to develop the use of digital media production equipment were at the highest level.

2. The development of a curriculum for developing teachers' competence in digital media production for use in learning management found that the structure of the curriculum for practical training consisted of a theoretical and practical part, totaling 8 hours. The results of the training course evaluation were at the highest level ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.21).

3. The results of the development of teachers' competence in digital media production for use in learning management found that teachers gained knowledge, skills, and experience in producing digital teaching media more than before the workshop, with statistical significance at the .01 level. The results of the digital media evaluation for use in learning management had an overall average value at the highest level ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.11).

4. Monitoring, evaluating and reflecting the results of teacher competency development in digital media production for use in learning management found that teachers are capable of producing media for teaching and learning, creating digital media for learning that is consistent with the content, using modern media for learning management.

Keywords: Teacher Competency, Digital Media Production, Learning Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องจนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.เอื้อมพร โตภาณุรักษ์กุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี นายวรกร ชยุติกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี นางสาวใจ รามพันธ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี นางสาวสมสุข ตรีเมืองปักษ์ ครูชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และนายสุวิจักขณ์ จันทรสำราญ ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถามและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัยและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินต่าง ๆ

ขอขอบคุณ พี่ น้องและเพื่อน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ญาติมิตร และครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ และขอโน้มรำลึกถึงคุณบิดา มารดาและคณะอาจารย์ ที่เคยให้ความรู้และให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความภาคภูมิใจ

อรุณกมล จันทรส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(9)
สารบัญภาพ.....	(11)
บทที่ 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู.....	10
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของครู.....	28
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการผลิตสื่อดิจิทัล.....	49
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	59
บริบทวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี.....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
บทที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 (ต่อ)	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิต สื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาการอาชีวศึกษา.....	89
ตอนที่ 2 ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิต สื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาการอาชีวศึกษา.....	97
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ต้องจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นตาม ความจำเป็นในการพัฒนาของครู.....	100
ตอนที่ 4 ผลการติดตามประเมินและสะท้อนผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ ผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนติดตาม ประเมินและสะท้อนผล...	104
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
การอภิปรายผลการวิจัย.....	109
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	115
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	127
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์.....	133
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย.....	135
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	137

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก จ การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC).....	153
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	162
ภาคผนวก ช ภาพบรรยากาศการจัดโครงการ.....	168
ประวัติผู้วิจัย.....	177

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาครู.....	19
3.1 แสดงจำนวนประเภทวิชา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู จำแนกตามประเภทวิชา แต่ละสาขา.....	80
3.2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	81
4.1 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ ผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านประสิทธิภาพการผลิตสื่อดิจิทัล	90
4.2 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ ผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิต สื่อดิจิทัล.....	91
4.3 แสดงร้อยละการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิต สื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	92
4.4 แสดงร้อยละการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ ผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการดำเนินการอบรม.....	95
4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
4.6 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสื่อดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาพรวม.....	100
4.7 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสื่อดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษารายด้าน.....	101
4.8 แสดงร้อยละของการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในครั้งต่อไปของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	105

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2.1 แสดงโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model).....	32

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้นทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางโลกที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง เทคโนโลยีดิจิทัลยังได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก โดยเห็นได้จากความสนใจอย่างต่อเนื่องในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และแบบผสมผสาน นโยบายการศึกษาแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับสมรรถนะดิจิทัล โดยกำหนดให้เป็นหนึ่งในเก้าสมรรถนะที่สำคัญของพลเมืองในยุศตวรรษที่ 21 และได้มีการนำสมรรถนะดิจิทัลนี้ไประบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ เหมาะสม ปลอดภัย และมีจริยธรรม ดังนั้นครูในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ เหมาะสม ปลอดภัย และมีจริยธรรม โดยครอบคลุมทั้งด้านการทำงาน การแก้ปัญหา การสื่อสาร การจัดการข้อมูล การร่วมมือ การสร้างเนื้อหาและความรู้ ซึ่งเรียกว่า สมรรถนะดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 2)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษาไว้หลายมาตรา เช่น มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มี การวิจัยและพัฒนาการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย ฯลฯ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก เทคโนโลยีช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนและครู ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงไปเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างระบบ พัฒนานวัตกรรมใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ง) ความสำเร็จของการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ความสามารถทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อ

พัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเองด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัลให้ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทางดิจิทัล โดยส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมในหลักสูตร เพื่อมุ่งเน้นให้ครูมีสมรรถนะดิจิทัล มีความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูต้องเปลี่ยนจากสอนไปสู่การเป็น coach จากถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างความรู้ให้กับผู้เรียน เปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้เป็นผู้เรียนรู้และเปลี่ยนจากครูผู้รอบรู้วิชาเป็นผู้กำกับ การเรียนรู้ของศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 134) ซึ่งสอดคล้องกับ Nessipbayeva (2012 : 148) ที่กล่าวว่า ครูยุคใหม่ของศตวรรษที่ 21 ต้องการสมรรถนะที่หลากหลายเนื่องจากต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนของโลกปัจจุบัน จึงต้องพัฒนาทักษะการสอนและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2564 : 3) ได้เสนอแนะว่า ครูยุคใหม่จำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านหลักสูตร นวัตกรรม การพัฒนา และการใช้ระบบ E-learning และสมรรถนะด้านการสื่อสารมีความเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนและใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล และปรับเปลี่ยนบทบาทใหม่จากการเป็นผู้ให้ความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ และเกิดการเรียนรู้เป็นผู้สร้างแรงกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจ มุ่งมั่นสู่เป้าหมายชีวิต และสามารถให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งสร้างและบูรณาการความรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และตักตวงทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน รู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ ๆ สร้างสรรค์ผลงานใหม่ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความเป็นผู้นำด้านการสอน และวิชาชีพ ดังนั้น จึงต้องมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ครูเป็นมืออาชีพ ในการ

พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างคุณภาพของผู้เรียนให้พร้อมรับกระแสของการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นครูผู้สอนควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดความเข้าใจ และมีทักษะความสามารถของแต่ละบุคคล มีเจตนาที่ดีต่อการเรียน และยังช่วยลดเวลาสอนของครูลง ซึ่งวิธีดังกล่าว ได้แก่ การสอนแบบโมดูล การใช้ชุดการสอน การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การใช้บทเรียนสำเร็จรูป และการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยในการจัดระบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง (สมบูรณ์ ธรรมลังกา, 2561 : 22)

จากการกำหนดนโยบายในการสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลครูดังกล่าว พบว่าสถานศึกษายังขาดครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรยังขาดความรู้ ความสามารถ และทักษะในการพัฒนาการผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน การบูรณาการเทคโนโลยีในชีวิตการทำงานของครูไทยค่อนข้างน้อย ครูตามไม่ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วครูในโรงเรียนบางแห่งยังประสบปัญหาในเรื่อง ขาดสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ขาดความรู้ ความสามารถและทักษะการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย เช่น แท็บเล็ต แอปพลิเคชันต่าง ๆ ครูได้รับพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นนวัตกรรมด้านเทคโนโลยียังมีไม่เพียงพอ ไม่มีอุปกรณ์ให้ใช้งานอย่างเหมาะสม และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และไม่มีประสิทธิภาพ และครูผู้สอนขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการสอนในยุคปัจจุบัน จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559 : 10)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) พุทธศักราช 2562 จำนวน 4 ประเภทวิชา 11 สาขาวิชา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2563 จำนวน 4 ประเภทวิชา 10 สาขาวิชา และระดับปริญญาตรี จำนวน จำนวน 3 สาขาวิชา สาขาการโรงแรม(ต่อเนื่อง) สาขาคอมพิวเตอร์ (ต่อเนื่อง) และสาขาการตลาด (ต่อเนื่อง) แบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ ระบบปกติ ระบบทวิภาคี มีการจัดรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ เป็นไปตามสมรรถนะวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระ เพื่อคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ได้จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งนำจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษามาปรับปรุง พัฒนา และดำเนินการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา (วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี, 2565 : 1-4)

และจากการสำรวจข้อมูลงานสื่อการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งเป็นฝ่ายงานหนึ่งที่ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีให้มีคุณภาพ พบว่า ผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง (วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี, 2565 : 1)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และมีทักษะด้านการผลิตสื่อดิจิทัล สามารถนำสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) เป็นสมรรถนะที่สำคัญของพลเมืองในยุคศตวรรษที่ 21 และเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข สนุกสนาน และมีการกระตุ้นเร้าความสนใจ ทั้งเป็นวิธีที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกทาง

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในระดับใด
2. หลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในระดับใด
3. การพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นอย่างไร
4. การติดตามประเมินและสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาการอาชีวศึกษา เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. เพื่อติดตามประเมินและสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การพัฒนาสมรรถนะครู
2. การผลิตสื่อดิจิทัล
3. การจัดการเรียนรู้

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 66 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่/สถานที่

ผู้วิจัยใช้วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นพื้นที่ในการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเวลา

เดือนธันวาคม 2566 ถึง เดือนพฤษภาคม 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดคำศัพท์นิยามเฉพาะ ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะครู หมายถึง การพัฒนาโดยใช้กระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การประเมินความต้องการในการพัฒนา คือ การประเมินความต้องการหรือความจำเป็นในการพัฒนา แก้ปัญหา ของบุคลากรในสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ห้วงการ วิเคราะห์การทำงาน วิเคราะห์บุคลากร ว่าต้องการพัฒนาในด้านใด ด้วยวิธีการใด ตลอดจนมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการพัฒนาหรือไม่

1.2 การจัดทำหลักสูตร คือ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าจะพัฒนาบุคลากรเพื่ออะไร เป็นขั้นตอนของการกำหนดทิศทางการพัฒนา โดยการนำผลการประเมินความต้องการของบุคลากรมาจัดทำเป็นหลักสูตร และกำหนดวิธีการพัฒนาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมไปถึงการกำหนดกิจกรรม วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนา กำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดเวลาดำเนินการ

1.3 การดำเนินการพัฒนา คือ การดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาให้การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการ

1.4 การติดตามประเมินและสะท้อนผล คือ การติดตามประเมินและสะท้อนผล เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ในการพัฒนาบุคลากร และจุดบกพร่องต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์สะท้อนผล และนำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการนำเสนอเนื้อหา ที่ประกอบด้วย ข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และ วิดีโอ เข้าด้วยกัน นำเสนอผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ อีเมล บล็อก โซเชียลมีเดีย อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อความสะดวกต่อการใช้งาน โดยไม่จำกัดพื้นที่และเวลา เข้าถึงง่าย แพร่กระจายรวดเร็ว และรองรับการโต้ตอบแบบสองทาง และยังมีบทบาทในการเป็นสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

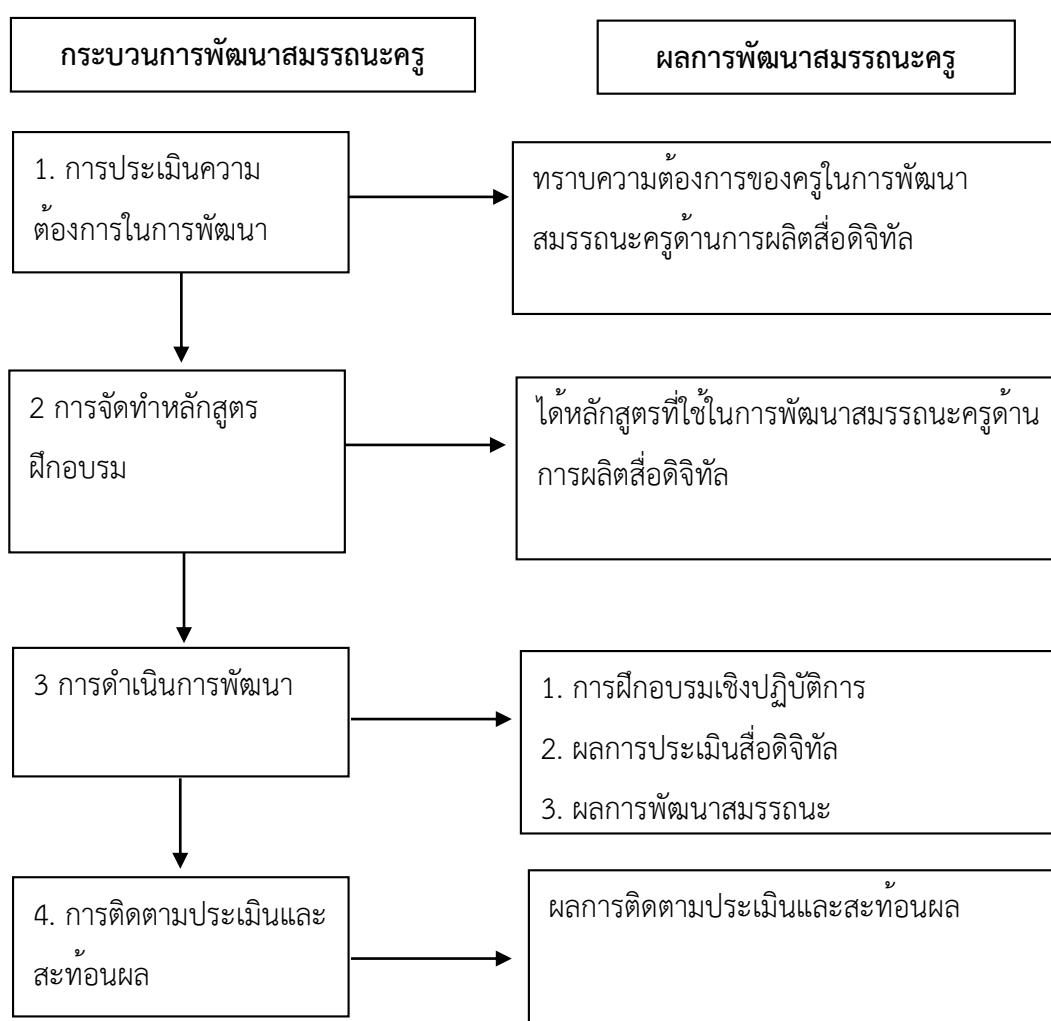
3. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพัฒนาความคิด ความสามารถ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

4. สมรรถนะครู หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่เฉพาะและจำเป็นในการประกอบวิชาชีพครู ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ ที่จะต้องประกอบไปด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพครู ความรู้ในวิชาที่สอน สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่เป็นการนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการ

ประเพณีปฏิบัติที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครูและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับศิษย์ และ
สมรรถนะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของ
ครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ทำศึกษาและ
สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาครูจากนักวิชาการหลายท่าน โดยได้สรุปเป็นขั้นตอนดำเนินการวิจัย
4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การประเมินความต้องการในการพัฒนา 2) การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม 3) การ
ดำเนินการพัฒนา และ 4) การติดตามประเมินและสะท้อนผล และสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิด
การวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ครูมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่ดีด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. สถานศึกษาทราบถึงความต้องการของครูและทราบผลการพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และมีแนวทางในการพัฒนาครูของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. ครูมีสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) เพื่อจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 4) เพื่อติดตามประเมินและสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู

1. ความหมายของการพัฒนาครู
2. ความสำคัญของการพัฒนาครู
3. กระบวนการพัฒนาครู
4. แนวทางในการพัฒนาครู

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของครู

1. ความหมายของสมรรถนะ
2. องค์ประกอบของสมรรถนะ
3. ประเภทของสมรรถนะ
4. สมรรถนะของครูผู้สอน
5. สมรรถนะครูอาชีวศึกษา
6. สมรรถนะดิจิทัล

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการผลิตสื่อดิจิทัล

1. ความหมายสื่อดิจิทัล
2. ประโยชน์ของสื่อดิจิทัล
3. รูปแบบของสื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา
4. กระบวนการผลิตสื่อดิจิทัล

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้
2. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้
3. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้ออนไลน์

บริบทวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 65 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูในทุก ๆ ด้าน ทั้งเป็นผู้ผลิตและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะหากบุคคลของประเทศใดมีคุณภาพ ประเทศนั้นก็จะเจริญ ฉะนั้นการพัฒนาครูจึงจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ การพัฒนาจึงนับว่าเป็นภารกิจหลักของแต่ละหน่วยงานและถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ ดังนี้

ความหมายของการพัฒนาครู

ความหมายของการพัฒนาครู มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายการพัฒนาครูไว้ดังต่อไปนี้

อินทรา ชูศรีทอง (2563 : 36) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครู หมายถึง การดำเนินการให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้ตนเองและหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความก้าวหน้าในอาชีพการทำงานจนเป็นที่ยอมรับในอาชีพครูที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง

กฤติพงศ์ โภคาพานิช (2563 : 16) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูว่า เป็นกระบวนการเสริมสร้างและปรับเปลี่ยนครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการสอน และทัศนคติให้เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนตลอดจนเจตคติที่ดีของครูให้รอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561 : 255) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูว่า กระบวนการหรือเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ เจตคติของครูให้เป็นไปทิศทางที่พึงประสงค์โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูบรรลุผลสำเร็จเกิดประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้องค์กรสู่ความเป็นเลิศ

ยนต์ ชุ่มจิต (2558 : 30) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูว่า การดำเนินงานที่เสริมสร้างให้ครูมีองค์ความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน และมีเจตคติที่ดีในการทำงานและต่อวิชาชีพครู รวมถึงมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี

สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 94) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูว่า งานเรื่องที่ทำเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูได้เพิ่มพูนให้ดีขึ้น และให้ครูได้สามารถแสดงออก ซึ่งคุณสมบัติที่ได้เพิ่มพูนเหล่านั้น จะนำออกมาใช้ในการทำงานของครูให้ได้สูงกว่าปกติธรรมดา

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาครู สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาครูเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน รวมถึงการเป็นครูที่มีคุณธรรม จริยธรรม จนเกิดการเปลี่ยนแปลงให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา

ความสำคัญของการพัฒนาครู

จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญของการพัฒนาครู มีนักการศึกษาหลายท่านอธิบายความสำคัญของการพัฒนาครู ไว้ดังนี้

กฤติพงศ์ โภคาพานิช (2563 : 18) ได้กล่าวว่า การพัฒนาครู มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคลากรในหน่วยงาน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่บุคลากรทำงานอยู่กับหน่วยงาน เพราะนอกจากจะเกิดประโยชน์ต่อบุคคลในด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะการทำงานที่ทันต่อความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแล้วนั้นยังช่วยลดระยะเวลาทำงานให้สั้นลง และลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานให้น้อยลง ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อหน่วยงานในด้านการประหยัดทรัพยากร การเพิ่มพูนคุณภาพและประสิทธิภาพ

อินธิรา ชูศรีทอง (2563 : 36) ได้กล่าวว่า ครูเป็นบุคลากรสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพราะครูเป็นกลุ่มบุคคลด้านหน้าและเป็นฟันเฟืองสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูง เพราะต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นการพัฒนาครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างครูให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น เพื่อก้าวสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

ธารรัตน์ มาลัยเถาว์ (2561 : 89) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 7 มาตรา 52 ได้กำหนดให้กระทรวงมีระบบในการพัฒนาครูให้มีความเข้มแข็งและมีความพร้อมในการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีคุณภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูจึงต้องพยายามหาวิธีการและแนวทางต่าง ๆ ในพัฒนาครูให้มีคุณภาพเพื่อช่วยสร้างให้เกิดความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการกระตุ้นให้ครูมีความใฝ่รู้ พัฒนาตนเองด้านวิชาการอยู่เสมอ

พีไลวรรณ อินทรรักษา (2560 : 58) ได้กล่าวว่า การพัฒนาครูเพื่อช่วยให้ครูมีทัศนคติในทางบวก ช่วยให้ครูรู้ถึงนโยบายของสถานศึกษา และยังเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาสถานศึกษา ช่วยให้ครูตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดีขึ้น เดความตระหนักในความสำเร็จ ความรับผิดชอบและความเจริญก้าวหน้า สร้างความสามัคคีและความร่วมมือพัฒนาทำให้สถานศึกษาเป็นสถานที่น่าทำงานและน่าอยู่ยิ่งขึ้น

ธราญา จิตรขญาวณิช (2560 : 54-55) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูว่า

1. ช่วยยกย่องให้ครูเกิดขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน ไม่ให้เกิดความท้อแท้ในการประกอบอาชีพ
2. ช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำสิ่งใหม่มาใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ
3. ช่วยให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการพัฒนาคุณภาพครู เพราะครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยมีองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ คอยสนับสนุน
4. ช่วยพัฒนาศักยภาพการทำงานของครูอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะได้รับความรู้ใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน
5. ช่วยกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองด้านการทำตำแหน่งวิชาการ ซึ่งจะทำให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานดีขึ้น
6. ช่วยให้ครูมีคุณภาพและเป็นครูมืออาชีพ
7. ช่วยให้ครูเป็นบุคคลที่มีความทันต่อการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจะทำให้ครูมีความทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลง มีความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย แปลกใหม่

ยนต์ ชุ่มจิต (2558 : 32-33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากครูมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามและมีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้แก่ผู้เรียนได้มีความรู้เพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น การพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ จึงเป็นงานที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยการพัฒนาครูก่อให้เกิดประโยชน์หลากหลาย ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพมากขึ้น และสามารถเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างดี
2. ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลา เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้น จะไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดง่าย ๆ
3. ช่วยให้ผู้เรียนรู้งานได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุเข้างานใหม่

4. ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในสายงานต่าง ๆ เนื่องจากครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเป็นผู้ที่เข้าในงานการสอนและงานด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

5. ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทำให้ครูมีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น

6. ช่วยให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้และด้านเทคโนโลยี รวมทั้งหลักการปฏิบัติงาน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 98-107) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูว่า

1. ครูเป็นวิชาชีพที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม ช่วยสร้างคน และช่วยแก้ปัญหาสังคม เนื่องจากสังคมต้องการคนที่มีคุณภาพพร้อมทุกมิติทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถเพื่อให้พร้อมทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

2. ครูเป็นวิชาชีพที่ช่วยสังคมที่มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ก้าวสู่สังคมสูงอายุ

3. ครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย ที่ส่งผลให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. ครูเป็นวิชาชีพที่พัฒนาสังคมที่กำลังเผชิญกับความเสี่ยงทั้งในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการคุกคามรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ ไปรษณีย์ ที่ส่งผลให้อาชญากรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น

5. ครูเป็นวิชาชีพที่ช่วยพัฒนาสังคมในบริบททางสังคมการเปลี่ยนแปลง ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาในอนาคต 3 เรื่องหลักเพื่อลดความขัดแย้ง คือ การพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ การเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรงทั้งกายและใจ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การเสริมสร้างสิทธิและหน้าที่พลเมือง การตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาครู สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาครูช่วยพัฒนาศักยภาพการทำงานของครู ทำให้ครูมีโอกาสการก้าวหน้าทางวิชาชีพ เจริญก้าวหน้าในการทำงาน และทำให้ครูมีความเท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ครูถือเป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนรู้ และขับเคลื่อนการศึกษา จึงต้องมีการพัฒนาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานของตนเองและสถานศึกษา ผลิตรายเรียนอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาสังคมไทยให้ความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

กระบวนการพัฒนาครู

สมฤดี สุขสมงาม (2565 : 32-33) ได้สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาครูและสรุปเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการในการพัฒนา (Development needs study) การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรในสถานศึกษา ว่าต้องการพัฒนาตนเองในด้านใดและพัฒนาตนเองด้วยวิธีการใด

2. การวางแผนและออกแบบการพัฒนา (Plan and design Development) การนำผลจากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาของบุคลากร มาวางแผนและออกแบบการพัฒนา โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร

3. การดำเนินการตามแผนการพัฒนา (Implementation the development plan) การดำเนินการพัฒนาตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

4. การติดตามและการประเมินผล (Follow-up and Evaluation) การติดตามการพัฒนาและประเมินผลว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

5. การสะท้อนผลสู่การปฏิบัติที่ดี (Reflection on good practice) การถอดบทเรียนหลังจากการพัฒนาว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ร่วมหาแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา

มณฑา จำปาเหลือง (2563 : 253) ได้กล่าวว่า กระบวนการอบรมมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การประเมินความต้องการจำเป็น การออกแบบกิจกรรม การอบรมเพื่อนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล

เดลีโมนี และคณะ (Desimone L. & Et al., 2002 อ้างถึงใน มณฑา จำปาเหลือง, 2563 : 253) กล่าวว่า กระบวนการอบรมหรือการพัฒนาแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความต้องการจำเป็น เป้าหมายขององค์กร สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของบุคลากร

2. การออกแบบกิจกรรมในการฝึกอบรม ในขั้นตอนนี้จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเลือกวัตถุประสงค์เฉพาะ การวางแผนหลักสูตรของกิจกรรม กำหนดและเตรียมอุปกรณ์ เลือกวิธีการหรือเทคนิค และกำหนดตารางการทำงานกิจกรรม

3. การนำไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำกิจกรรมที่กำหนดวัตถุประสงค์ไปปฏิบัติด้วยการใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ได้วางแผนไว้ในระยะที่ออกแบบกิจกรรม

4. การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฝึกอบรมหรือการพัฒนาบุคลากรเป็นการวัดประสิทธิผลของการฝึกอบรม และสามารถนำผลการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน

สุปรีชา ครูศรีและคณะ (2563 : 316) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครูเป็นการหาความจำเป็นในการพัฒนาครู ด้วยการวิเคราะห์องค์กร วิเคราะห์งาน วิเคราะห์บุคลากร หาความ

จำเป็นในการพัฒนารายบุคคล โดยกำหนดให้ครูประเมินตนเอง หรืออาจจะแต่งตั้งผู้ที่รับผิดชอบทำการประเมิน แล้วดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนที่กำหนดไว้ และมีการติดตามประเมินผลและสะท้อนผลการพัฒนา

ธีรพงษ์ แก้วฝ่าย (2563 : 39) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครู มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความต้องการจำเป็นในด้านที่ต้องการพัฒนา
2. การวางแผนเพื่อพัฒนาครู เป็นการออกแบบวิธีการดำเนินการพัฒนา
3. การดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้
4. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ยศวัฒน์ คำภู (2562 : 51 - 52) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

1. การสำรวจสภาพปัญหาความจำเป็นในการพัฒนา การสำรวจข้อมูลบุคลากรและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา

2. การวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกวิธีดำเนินการ
3. การดำเนินการ การดำเนินการพัฒนาตามโครงการและวิธีการที่กำหนด
4. การติดตามประเมินผล การพัฒนาที่ดำเนินการได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มากน้อยเพียงใด

Werner, & DeSimone (n.d. อ้างถึงใน ภารดี คลังธาร, 2560 : 42) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาครูหรือบุคลากร ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินค่า (Assessments)
2. การออกแบบ (Design)
3. การปฏิบัติ (Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluations)

วรรณกร ศิริพละ (2559 : 34) ได้สังเคราะห์กระบวนการการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่สนับสนุนรูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ

1. สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของครูและผู้บริหาร
2. ร่วมมือกันวางแผนพัฒนาบุคลากร
3. จัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากร
4. สร้างทัศนคติความจำเป็นในการพัฒนาของบุคลากรในสถานศึกษา
5. ดำเนินการพัฒนาตามแผนและหลักสูตรที่กำหนด
6. ประเมินผลหลังการพัฒนา
7. ประเมินความสอดคล้องสะท้อนผลของการพัฒนา

ศิรินทิพย์ อุดบุญ (2557 : 13) ระบุในการพัฒนาครู ประกอบด้วย

1. การสำรวจสภาพปัญหา และความจำเป็น
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนา
3. การกำหนดรูปแบบของการพัฒนา
4. การดำเนินการพัฒนา
5. การประเมินผลสะท้อนผลการดำเนินงาน

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555 : 117-118) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาบุคลากร ไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรต้องทำอย่างต่อเนื่อง มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร หรือสำรวจความต้องการในการพัฒนา ซึ่งทำได้โดย การวิเคราะห์องค์กร การวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์บุคคลากร
2. การวางแผนพัฒนาบุคลากร เป็นการนำผลที่ได้จากการสำรวจความต้องการในการพัฒนา มาวางแผนดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรทั้งในระดับองค์กร หน่วยงาน และบุคคล กำหนดวิธีการ กำหนดโครงการ กำหนดงบประมาณ ปฏิทินการปฏิบัติงานและผู้รับผิดชอบ
3. การดำเนินการพัฒนาบุคลากร เป็นการพัฒนาบุคลากรตามแผนที่กำหนดไว้
4. การติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร เป็นการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่

บัญชา คงคาหลวง (2553 : 10) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาครูหรือบุคลากรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนในการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) เป็นขั้นตอนในการศึกษา ในเรื่องการดำเนินการพัฒนาในเรื่องอะไร ใครที่ต้องการพัฒนา มีต้องการพัฒนาในเรื่องใดมากเพียงใด ตลอดจนมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการพัฒนาหรือไม่
2. ขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าจะพัฒนาบุคลากรเพื่ออะไร และเป็นขั้นตอนในการกำหนดทิศทางของการพัฒนา
3. การกำหนดขอบข่ายในการพัฒนา (Content) เป็นการกำหนดกิจกรรม เนื้อหาในการพัฒนา
4. การกำหนดวิธีการในการพัฒนา (Methods) กำหนดจากการเรียนรู้ของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนา รวมถึงการจัดลำดับความยากง่ายของการเรียนรู้ในแต่ละวัน การจัดเวลา อุปกรณ์ บรรยากาศต่างๆ ตลอดจนคุณสมบัติของวิทยากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา รวมถึงงบประมาณในการดำเนินการ

5. ขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนา (Actual Program) เป็นขั้นตอนในการดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการ

6. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) จะเป็นขั้นตอนที่ต้องการดำเนินการทุกครั้งหลังจากการทำกิจกรรม เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ในการพัฒนาบุคลากร และจุดบกพร่องต่างๆ เพื่อนำมาแก้ไขในการพัฒนาครั้งต่อไป

7. การติดตามผล (Follow-up) เป็นการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการปฏิบัติภายหลังที่มีการพัฒนาเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อวิเคราะห์สะท้อนผลดูว่าการพัฒนาดังกล่าวประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด คำนวณกับการลงทุนไปหรือไม่

นิพนธ์ สารชาติ (2550 : 9) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาครู นั้นสามารถแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การหาความจำเป็นในการพัฒนาครูหรือปัญหาที่จะต้องแก้ โดยวิธีการ คือ การพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากรหรือไม่ โดยศึกษาหาความจำเป็นได้หลากหลายวิธี เช่น

1.1 ศึกษาจากผลผลิตขององค์กรในกรณีที่ผลผลิตต่ำ สิ่งที่จะพิจารณา คือ บุคลากรด้อยความสามารถ จะต้องพิจารณาว่ามีสาเหตุมาจากบุคลากรด้อยความสามารถหรือไม่ เพื่อที่จะได้นำมากำหนดเป็นความต้องการในการพัฒนาบุคลากรและกำหนดวิธีการต่อไป

1.2 ศึกษาจากผลปฏิบัติงานของบุคลากรว่าสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายหรือไม่ หากปฏิบัติได้ผลงานต่ำกว่าเป้าหมาย ต้องพิจารณาว่าเพราะเหตุใดด้อยความสามารถหรือไม่ และหากด้อยความสามารถด้วยเหตุใด เพื่อที่จะได้พิจารณาว่าสมควรพัฒนาบุคลากรหรือไม่และโดยวิธีใด

1.3 ศึกษาจากนโยบาย แผนงาน วิธีการปฏิบัติงาน และเป้าหมายของงาน ว่าสมควรจะต้องพัฒนาบุคลากรโดยวิธีใด จึงจะให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงาน ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. การวางแผนในการพัฒนาครู หมายถึง การกำหนดตามปัญหาหรือความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา จะพัฒนาครูโดยวิธีใด เมื่อไหร่ อย่างไร และใครเป็นผู้รับผิดชอบ การวางแผนในการพัฒนาครูนั้น โดยทั่วไปจะดำเนินการดังนี้

2.1 การกำหนดขอบข่ายของการพัฒนากำลังคน โดยจะกำหนดว่าจะพัฒนาบุคลากรโดยวิธีใดบ้าง เพื่อที่จะแก้ปัญหาของหน่วยงาน โดยกำหนดเป็นงานหรือโครงการ เช่น

2.1.1 การฝึกอบรม

2.1.2 การส่งบุคลากรไปศึกษาต่อ ฝึกอบรมและดูงาน

2.1.3 การพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน

2.1.4 การพัฒนาตนเอง

2.1.5 การพัฒนาทีมงานหรือพัฒนาองค์กร

2.2 การวางแผนดำเนินการพัฒนาบุคลากรในแต่ละวิธีหรือในแต่ละเรื่อง

2.3 กำหนดผู้รับผิดชอบ

2.4 กำหนดงบประมาณค่าใช้จ่าย

2.5 กำหนดระบบวิธีการติดตามและประเมินผลในการพัฒนาบุคลากร

2.6 จัดทำโครงการและเสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ

3. การดำเนินการพัฒนาครู หมายถึง การดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามที่ได้วางแผนไว้ ปฏิบัติการปฏิบัติงาน

4. การติดตามและประเมินผลการพัฒนา หมายถึง การติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรวิธีต่าง ๆ ตามแผนที่กำหนดไว้ ว่าได้ดำเนินไปตามแผนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดแค่ไหน การติดตามและประเมินผลนั้น อาจดำเนินได้เป็น 3 ระยะ คือ

4.1 การติดตามและประเมินผลในระหว่างดำเนินการพัฒนาบุคลากร

4.2 ประเมินผลหลังจากการเสร็จสิ้นการพัฒนาบุคลากรหรือหลังจากสิ้นสุดโครงการ

4.3 การติดตามและประเมินผลภายหลังจากที่บุคคลนั้นเสร็จสิ้นจากพัฒนา และได้กลับไปปฏิบัติงานได้ระยะหนึ่ง เพื่อสะท้อนผลของการพัฒนาบุคลากรไปใช้เป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง

บิชอป (Bishop 2006 : 48, อ้างถึงใน วราภรณ์ นักพัฒนา, 2549 : 19) ได้แนวทางในเชิงระบบ เกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาครูตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การหาความต้องการการพัฒนา (Need) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะ ตัวครูเอง ต้องมีความต้องการพัฒนา ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องหาทางกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูสนใจในการพัฒนาตนเอง

2. การวินิจฉัยและการวิเคราะห์ (Diagnosis and analysis) เป็นการพิจารณาสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ควรปรับปรุง โดยใช้การสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามให้ครู แสดงความคิดเห็น เพื่อจะได้ทราบความต้องการของครูโดยส่วนมาก

3. การพัฒนา (Development) เป็นขั้นตอนแสวงหาวิธีการแก้ไขปรับปรุง ตามความต้องการของครู โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงาน เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติ การการอภิปราย การเผยแพร่ข่าวสาร

4. ความเป็นไปได้ (Validation) ความเป็นไปได้ของโครงการศึกษา โดยการวิจัยศึกษาการทดลอง (Pilot study) และการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้โครงการดำเนินการไปได้ด้วยดี

5. การนำไปใช้ (Implementation) การนำโครงการไปปฏิบัติ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาให้การฝึกอบรม

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลจากโครงการที่จัด ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้พิจารณาอย่างมีเกณฑ์ การประเมิน ทุกระยะ เพื่อแก้ไข

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาครูจากนักวิชาการมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาครู

กระบวนการพัฒนาครู	รายชื่อนักวิชาการ												รวม	สรุป
	สมเกียรติ สุขสมงาม (2565)	มณฑา จำปาเหลือง (2563)	สุปรียา คุรุศรี (2563)	ธีรพงษ์ แก้วฝ่าย (2563)	ยศวัฒน์ คำภู (2562)	ภาวดี คลังธาร, Z2560)	วรรณภา ศิริพละ (2559)	ศิริทิพย์ อุดบุญ (2557)	จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555)	ปัญญา คงคาหลวง (2553)	นิพนธ์ สารชาติ (2550)	วราภรณ์ นักพัฒนา (2549)		
การประเมินความต้องการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	1
การกำหนดวัตถุประสงค์	✓				✓			✓		✓		✓	5	3
กำหนดขอบข่ายในการพัฒนา										✓		✓	2	4
การกำหนดวิธีการจัดทำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	1
สร้างทัศนคติ							✓						1	4
การดำเนินการพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	1
การติดตามประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	1
การสะท้อนผล	✓		✓				✓	✓		✓	✓		6	2

จากตารางที่ 2.1 สรุปกระบวนการพัฒนาครูที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับ และสามารถสรุปเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การประเมินความต้องการในการพัฒนา 2) การจัดทำหลักสูตร 3) การดำเนินการพัฒนา และ 4) การติดตามประเมินและสะท้อนผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การประเมินความต้องการในการพัฒนา มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดว่าความหมายของ การประเมินความต้องการในการพัฒนา ไว้ดังต่อไปนี้

สมฤดี สุขสมงาม (2565 : 32-33) ได้กล่าวถึง การประเมินความต้องการในการพัฒนาไว้ว่า การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรในสถานศึกษา ว่าต้องการพัฒนาตนเองในด้านใดและพัฒนาตนเองด้วยวิธีการใด

สุปรีชา ครุศรี (2563 : 29) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครูเป็นการหาความจำเป็นในการพัฒนาครู ด้วยการวิเคราะห์องค์กร วิเคราะห์งาน วิเคราะห์บุคลากร หาความจำเป็นในการพัฒนารายบุคคล โดยกำหนดให้ครูประเมินตนเอง หรืออาจจะแต่งตั้งผู้ที่รับผิดชอบทำการประเมิน

ธงชัย คำปวง (2561 : 45 - 46) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครูมีความหลากหลายวิธีการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555 : 117-118) ได้กล่าวถึง การประเมินความต้องการในการพัฒนาไว้ว่า การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร หรือสำรวจความต้องการในการพัฒนา ซึ่งทำโดย การวิเคราะห์องค์กร การวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์บุคลากร

จากนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การประเมินความต้องการในการพัฒนาสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาความต้องการหรือความจำเป็นในการพัฒนา แก่ปัญหา ของบุคลากรในสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์องค์กร วิเคราะห์งาน วิเคราะห์บุคลากร ว่าต้องการพัฒนาในด้านใดด้วยวิธีการใด ตลอดจนมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการพัฒนาหรือไม่

2. การจัดทำหลักสูตร มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดความหมายของ การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการพัฒนา ไว้ดังต่อไปนี้

บัญชา คงคาหลวง (2553 : 10) ได้กล่าวถึง การจัดทำหลักสูตรไว้ว่า ขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าจะพัฒนาบุคลากรเพื่ออะไร และเป็นขั้นตอนในการกำหนดทิศทางของการพัฒนา

นันทน์ภัส กัณหา (2558 : 29) ได้กล่าวถึง การการจัดทำหลักสูตรไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมไปถึงการกำหนดกิจกรรม วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนา กำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดเวลาดำเนินการ

จิตติมา อัครธิติพงศ์ (2556 : 122-123) ได้กล่าวถึง การจัดทำหลักสูตรไว้ว่า การออกแบบ การกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนสร้างบทเรียน จัดทำเอกสาร/วัสดุ ประกอบบทเรียน การเลือกวิทยากร/ผู้นำการพัฒนา การเลือกวิธีการและเทคนิคในการพัฒนาการจัดทำกำหนดการพัฒนา

จากนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การการจัดทำหลักสูตร สามารถสรุปได้ว่าเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าจะพัฒนาบุคลากรเพื่ออะไร เป็นขั้นตอนของการกำหนดทิศทางการพัฒนา โดยการนำผลการประเมินความต้องการของบุคลากรมาจัดทำเป็นหลักสูตร

และกำหนดวิธีการพัฒนาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมไปถึงการกำหนดกิจกรรม วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนา กำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดเวลาดำเนินการ

3. การดำเนินการพัฒนา มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดความหมายของการดำเนินการพัฒนา ไว้ดังต่อไปนี้

ยศวินทร์ คำภู (2562 : 51 - 52) ได้กล่าวถึง การดำเนินการพัฒนาไว้ว่า การดำเนินการพัฒนาตามโครงการที่กำหนดไว้

จิตติมา อัครธิพิงส์ (2556 : 122-123) ได้กล่าวถึง การดำเนินการพัฒนาไว้ว่า การดำเนินการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

บิชอป (Bishop 2006 : 48, อ้างถึงใน วราภรณ์ นักพัฒนา, 2549 : 19) ได้กล่าวถึง การดำเนินการพัฒนาไว้ว่า การนำโครงการไปปฏิบัติ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาให้การฝึกอบรม

จากนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การดำเนินการพัฒนา สามารถสรุปได้ว่าเป็น การดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาให้การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการ

4. การติดตามประเมินและสะท้อนผล มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้แนวคิดความหมายของ การติดตามประเมินและสะท้อนผล ไว้ดังต่อไปนี้

สมฤดี สุขสมงาม (2565 : 32-33) ได้กล่าวถึง การติดตามประเมินและสะท้อนผล ไว้ว่า การติดตามการพัฒนาและประเมินผลว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีการถอดบทเรียนหลังจากการพัฒนาว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร รวบรวมแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561 : 259) ได้กล่าวถึง การติดตามประเมินและสะท้อนผล ไว้ว่า เป็นการประเมิน ระหว่างการดำเนินงานและประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน การประเมินโครงการ/กิจกรรม เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงานโครงการและประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการ/กิจกรรมและสะท้อนผล เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายของโครงการ

นันทน์ภัส กันภา (2558 : 29) ได้กล่าวถึง การติดตามประเมินและสะท้อนผลไว้ว่า เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการพัฒนา ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555 : 117-118) ได้กล่าวถึง การติดตามประเมินและสะท้อนผลไว้ว่า เป็นการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีการสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

บัญชา คงคาหลวง (2553 : 10) ได้กล่าวถึง การติดตามประเมินและสะท้อนผลไว้ว่า การติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการปฏิบัติภายหลังที่มีการพัฒนาเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อ

วิเคราะห์ดูว่าการพัฒนาดังกล่าวประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด คำนึงค่ากับการลงทุนไปหรือไม่ และร่วมหาแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา

จากนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การติดตามประเมินและสะท้อนผล สามารถสรุปได้ว่า คือ การติดตามประเมินและสะท้อนผลเพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ในการพัฒนา บุคลากร และจุดบกพร่องต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์สะท้อนผล และนำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางในการพัฒนาครู

โกวิท ยิปิตพงศ์พล (2563 : 26) ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาครูไว้ว่า ไม่มีแนวทางใดแนวทางหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางมาตรฐานในการพัฒนาครู ซึ่งจะต้องใช้หลากหลายแนวทาง เช่น การศึกษาเพิ่มเติม การปฐมนิเทศ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม การติดตามประเมินผล ซึ่งองค์กรจะต้องเลือกใช้แนวทางที่เหมาะสมกับสภาพบริบทขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานให้บรรลุผลเป้าหมายมากที่สุด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 : 34) แนวทางในการพัฒนาครู หมายถึง ลักษณะของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งแบ่งตามวิธีการพัฒนาและมิติ เช่น มิติด้านเวลาที่ใช้ในการพัฒนา แนวทางอาจถูกแบ่งออกเป็น 1) แนวทางการพัฒนาในเวลาปฏิบัติงาน 2) แนวทางการพัฒนานอกเวลาปฏิบัติงาน และ 3) แนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน และหากพิจารณาจากมิติด้านวิธีการ อาจแบ่งแนวทางการพัฒนาออกเป็น 1) แนวทางที่เป็นทางการ : การอบรมในชั้นเรียน การประชุม การสัมมนา การนิเทศการสอน 2) แนวทางที่ไม่เป็นทางการ : การศึกษาด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านผู้มีประสบการณ์ การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ แนวทางในการพัฒนาครูสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาครูในระหว่างการทำงานโดยไม่ผ่านระบบออนไลน์ หมายถึง การพัฒนาครูในระหว่างการทำงาน หรือการพัฒนาที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยการพัฒนาดังกล่าวไม่ใช่เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการ ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาครูด้วยวิธีการเรียนรู้ตามความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 1.2 การพัฒนาครูด้วยวิธีการติดตามการทำงาน
- 1.3 การพัฒนาครูด้วยวิธีการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายความร่วมมือ
- 1.4 การพัฒนาครูด้วยวิธีการเรียนรู้โดยโค้ช
- 1.5 การพัฒนาครูด้วยวิธีการเรียนรู้ผ่านพี่เลี้ยง
- 1.6 การพัฒนาครูด้วยวิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้
- 1.7 การพัฒนาครูโดยการนิเทศ

1.8 การพัฒนาครูผ่านการลงมือปฏิบัติจริง

1.9 การพัฒนาครูผ่านการมอบหมายโครงการ

1.10 การพัฒนาครูผ่านการทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย

2. รูปแบบการพัฒนาครูนอกเวลาการปฏิบัติงานแบบออฟไลน์ หมายถึง การพัฒนานอกเวลาการปฏิบัติงาน หรือการพัฒนานั้นไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการ ดังนี้

2.1 การจัดอบรม / สัมมนาโดยหน่วยงาน องค์กร สถาบันภายนอก

2.2 การจัดอบรม / สัมมนาโดยโรงเรียนเป็นฐาน

2.3 การจัดอบรม / สัมมนาโดยสถาบันผลิตครูเป็นฐาน

2.4 การจัดอบรม / สัมมนาโดยต้นสังกัด

2.5 การเรียนรู้ผ่านการศึกษารองเรียนต้นแบบ

2.6 การพัฒนาครูผ่านสถานการณ์จำลองและบทบาทสมมติ

3. รูปแบบการพัฒนาครูในระหว่างการปฏิบัติงานแบบออนไลน์ หมายถึง การพัฒนาในระหว่างการปฏิบัติงานหรือการพัฒนานั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเป็นการพัฒนาผ่านช่องทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้หลายรูปแบบซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการ ดังนี้

3.1 การพัฒนาครูผ่านเครือข่ายออนไลน์ตามคำสั่งจากสถาบันหรือหน่วยงาน

3.2 การพัฒนาครูผ่านเครือข่ายออนไลน์ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

3.3 การพัฒนาครูผ่านเครือข่ายออนไลน์ตามความต้องการของตนเอง

4. รูปแบบการพัฒนาครูนอกเวลาการปฏิบัติงานแบบออนไลน์ หมายถึง การพัฒนาในระหว่างการปฏิบัติงานหรือการพัฒนานั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเป็นการพัฒนาผ่านช่องทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้หลายรูปแบบซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการ ดังนี้

4.1 การพัฒนาครูผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ในรูปแบบอีเลิร์นนิ่งที่กำหนดจากสถาบันหรือหน่วยงาน

4.2 การพัฒนาครูผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ตามความต้องการของตัวบุคคล

4.3 การพัฒนาครูผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์รูปแบบคอร์สระยะสั้น

5. การพัฒนาครูในรูปแบบผสมผสาน หมายถึง การพัฒนาด้วยการผสมผสานวิธีการพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วยสัดส่วนการพัฒนาดังนี้ การเรียนรู้จากการพัฒนาในการทำงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมาย การเรียนรู้จากการพัฒนาอบรมและสัมมนา และการเรียนรู้การพัฒนาผ่านบุคคลอื่น

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561 : 275) รูปแบบวิธีการพัฒนาครู ได้แก่ การฝึกอบรม การสอนงาน การนิเทศการศึกษา การศึกษาต่อ และการติดตามประเมินผล

กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561: 28) กล่าวว่า การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของครู โดยมีกิจกรรมการพัฒนาครูที่สำคัญ คือ การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พัฒนาครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม/สัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม การเรียนรู้ทางไกล การปฏิบัติงานในสภาพจริง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เป็นชุดวิชา การติดตามและประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้ควรมีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอว่าครูได้นำความรู้ไปใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้สูงกว่าเดิมหรือไม่

ธงชัย คำปวง (2561: 45 - 46) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาครูมีหลากหลายวิธีการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร ให้เหมาะสมและสอดคล้อง กับความต้องการปัญหาของผู้เข้ารับการพัฒนา และได้สรุปแนวทางและกระบวนการพัฒนาครู จำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ การพัฒนาครูระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาครูระดับองค์กร มีรูปแบบและวิธีการพัฒนาครูที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.1 การฝึกอบรม (Training) ประกอบด้วย เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรมได้หลากหลายวิธี เช่น การสาธิต การบรรยาย การวิเคราะห์ การระดมสมอง กรณีตัวอย่าง เทคนิค บทบาทสมมุติ เกมการศึกษา การเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรม เป็นต้น

1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Meeting)

1.3 การหมุนเวียนงาน (Job Rotation)

1.4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการความรู้ในการพัฒนาครู

1.5 การติดตามและประเมินผล

2. การพัฒนาครูระดับกลุ่ม มีรูปแบบวิธีการพัฒนาครูที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 วางแผนพัฒนาครูแบบการมีส่วนร่วม

2.2 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นการฝึกให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share and Learn) ประสบการณ์ของการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน และการร่วมกันวางแผนการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

2.3 การพัฒนาครูด้วยการสอนงานและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

3. การพัฒนาครูระดับบุคคล มีวิธีการพัฒนาครูที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

3.1 การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง (On the Job Training)

3.2 การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้พื้นฐานด้วยการฟัง การอ่าน การจดบันทึก การสอบถาม การแลกเปลี่ยนกับผู้รู้และทบทวน (Self-Reflection)

พีระวัตร จันทกุล (2559 : 69-82) ได้สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาครู ไว้ว่าการพัฒนาครูประกอบด้วย การฝึกอบรม (Training) การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Expert) การฝึกปฏิบัติจริง (Internship) การสอนงาน (Coaching) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) การเรียนรู้จากพี่เลี้ยง (Mentoring) และการดูงานนอกสถานที่ (Field trip) มีรายละเอียดดังนี้

การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากร ทำให้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากร การลงทุน และเวลา แต่ทุกวิธีการควรดำเนินการเป็นขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ บุคลากรเกิดความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) โดยเริ่มจากการสำรวจความต้องการของบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร กำหนดรูปแบบและวิธีการฝึกอบรม การเลือกรูปแบบการฝึกอบรม กำหนดเกณฑ์ประเมิน การดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผล

การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ มีทักษะในการปฏิบัติ จนเป็นที่ยอมรับ ได้ให้คำแนะนำศึกษาเรียนรู้ในการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน มีการวางแผนในการดำเนินงาน และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขั้นตอนตั้งแต่เริ่มการพัฒนาจนถึงการประเมินผล เพื่อให้ครูมีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขั้นตอนในการพัฒนาประกอบด้วย การสำรวจความต้องการด้านที่ต้องการพัฒนา หาผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน การวางแผน การฝึกฝนกับผู้เชี่ยวชาญและการประเมินผล

การฝึกปฏิบัติจริง (Internship) มีรูปแบบวิธีการที่เน้นให้ลงมือทำ ด้วยวิธีการหรือเทคนิคที่หลากหลาย ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติจริงควรผ่านการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีก่อนที่จะเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะ (Skill) โดยในการปฏิบัติจริงควรมีผู้สอน ผู้แนะนำหรือพี่เลี้ยงกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

การสอนงาน ไม่ใช่เพียงการสอนเฉพาะความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) หรือประสบการณ์เท่านั้น แต่ยังมีสิ่งที่แฝงไปด้วยการสอนให้บุคลากรคิดพัฒนาเป็น ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนงานกับผู้รับการสอนงาน โดยผู้สอนงานนั้นต้องเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงกว่ามาตรฐานในเรื่องเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ อันจะ

ส่งผลให้ผู้รับการสอนงานได้รับการเพิ่มพูนศักยภาพการทำงานให้สูงขึ้น โดยขั้นตอนในการสอนงาน เริ่มจากการหาความจำเป็นในการสอนงาน การจัดทำแผนการสอน การเตรียมเนื้อหาวิชา การจัดทำแบบสอนงาน คือ การนำงานที่จะสอนมาวิเคราะห์แยกเป็นส่วนประกอบต่าง ๆ การจัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ การจัดเตรียมสถานที่ และการประเมินผลการสอน

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ด้วยวิธีการที่ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจและความถนัดของตนเอง รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ ตลอดจนถึงประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนประกอบด้วย การประเมินความต้องการของตนเอง (Assessing Needs) การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Setting Goals) การกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Specifying Learning Content) การวางแผนการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียน สื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน โดยกำหนดวิธีการรายงานบันทึกการสะท้อนตนเอง (Reflective Techniques) กำหนดขอบเขตบทบาทของผู้ช่วยเหลือและการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน

การเรียนรู้จากพี่เลี้ยง (Mentoring) หมายถึง การให้คนความรู้ มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับมาพัฒนาบุคลากรหรืออาจเป็นผู้บริหารในหน่วยงานมาเป็นพี่เลี้ยง เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพสูงขึ้น มีผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ขั้นตอนกำหนดบุคลากรพี่เลี้ยง การสำรวจข้อมูลบุคลากร ผู้เป็นพี่เลี้ยง การสร้างความเข้าใจ การปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผล

การดูงานนอกสถานที่ (Field Trip) รูปแบบวิธีการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ บุคลากรจำเป็นที่จะต้องเข้าใจถึงเป้าหมายหรือจุดประสงค์สำคัญในการดูงานนอกสถานที่ และเกิดความเชื่อมั่น มุ่งหวังถึงประโยชน์ของการดูงานนอกสถานที่ ที่จะช่วยสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้เกิดผลที่ดียิ่งขึ้น แนวทางการดูงานนอกสถานที่มีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผน การวางแผนโครงการ ขั้นตอนการเดินทาง ขั้นตอนการประเมินผล ประกอบด้วย 2 ระยะ คือ หลังกลับจากศึกษานอกสถานที่ เป็นการสรุปผลที่ได้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และระยะที่ 2 เป็นการประเมินผลโครงการ เพื่อเสนอปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 113) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาครูว่า เป็นกระบวนการเสริมสร้างบุคลากรให้สามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร โดยแนวทางพัฒนาครูสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. การฝึกอบรม (Training of personnel) เป็นวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้บุคลากรมีความสามารถและมีทักษะ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน โดยมีการสร้างประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการบุคลากรและองค์กร

2. การนิเทศการสอน (Teaching supervision) เป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ที่ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่วางไว้

3. การสัมมนา (Seminar) การสัมมนาเป็นการประชุมที่สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันคิดแก้ปัญหาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็น มีการรับฟังแนวคิดประสบการณ์จากวิทยากรหรือผู้มีความรู้ มีการร่วมกันวิเคราะห์ เสนอปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

4. การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุมร่วมกันเป็นกลุ่มโดยเน้นการร่วมกันทำงานเพื่อฝึกการแก้ไขปัญหา โดยทุกคนที่เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติการการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติร่วมกัน เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมจะต้องมีผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติร่วมกัน และนำผลงานนี้ไปประยุกต์ใช้ในงานต่าง ๆ เช่น การประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อสอบ การประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตร เป็นต้น

5. การศึกษาดูงาน (Field study) เป็นการพัฒนามูลฐานโดยให้บุคลากรได้เห็นการปฏิบัติงานจริงนอกองค์กร ได้รับประสบการณ์ใหม่ และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในหน่วยงานอื่น

6. การศึกษาต่อและการศึกษาทางไกล เป็นการพัฒนามูลฐานในระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ต้องใช้เวลาและเงิน โดยการให้บุคลากรเข้าศึกษาในสถานศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

พศิน แดจวง (2554 : 41-50) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาครูว่ามีหลายรูปแบบสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การฝึกอบรม เป็นการพัฒนาครูแต่ละบุคคลและการช่วยให้ครูมีความรู้ความสามารถและความมั่นใจในการทำงาน การฝึกอบรมจะประกอบด้วย หลักสูตร วิทยากร สื่อ จะมีกระบวนการในการฝึกอบรม เช่น การสาธิตหรือนำกรณีศึกษามาเสนอ หรือให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมลองปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิต คือองค์ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะเบื้องต้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้

2. การสร้างผลงานวิชาการ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนคิดค้นนวัตกรรมทำการวิจัยเพื่อพัฒนา หรือแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นภายใต้บริบทของตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นกระบวนการพัฒนามูลฐานที่ดีเป็นการสร้างความเป็นมืออาชีพซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

3. การนิเทศติดตาม มีแนวคิดเพื่อช่วยปรับปรุง และ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยให้บุคลากรที่มีชำนาญเฉพาะทางเข้าไปนิเทศติดตาม ช่วยเหลือเพื่อให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาขึ้น

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของครู

ความหมายของสมรรถนะ

คำว่าสมรรถนะ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Competency มักถูกนิยามให้คำจำกัดความและความหมายแตกต่างกันออกไปตามความเข้าใจของนักวิชาการที่ศึกษาแต่ละคน ซึ่งมีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายทัศนะ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1128) ให้ความหมายของสมรรถนะ หมายถึงความสามารถ (ใช้แก่เครื่องยนต์) เช่น รถยนต์แบบนี้มีสมรรถนะดีเยี่ยมเหมาะสำหรับเดินทางไกล

พจนานุกรม American heritage dictionary (อ้างถึงใน นิสิตารก เวชยานนท, 2550 : 19) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะคือ สภาพหรือคุณภาพหรือความสามารถ

ธงชัย สมบูรณ์ (2565 : 25) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะครูว่า ผลรวมประสบการณ์ของความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมา สมรรถนะเกิดจากการบ่มเพาะสั่งสมจากการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 : 9) ให้ความหมายสมรรถนะไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในระดับที่สามารถปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะที่ตนมีอยู่ สมรรถนะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงาน หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ส่งผลให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ

ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์ (2561 :20) .ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะเป็นการแสดงออกของพฤติกรรม ซึ่งบุคคลจะแสดงออกมาแตกต่างกัน ได้แก่ ความรู้เฉพาะด้านบุคคล ทักษะที่บุคคลทำได้ และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ คุณลักษณะที่แสดงในทุกรูปแบบที่เห็นได้จากภายนอก เพื่อตอบสนอง พฤติกรรม แรงจูงใจ ที่เป็นแรงขับเคลื่อนภายในและภายนอกทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งบุคคลต้องมีเพื่อสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ธารารัตน์ มาลัยเถาว์ (2561 : 92) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะครูว่า ความสามารถของบุคคลที่ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ อุปนิสัย ที่นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ลิตพิงส์ นักแอนหมาน (2559 : 28) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ว่า ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือคุณลักษณะของบุคคลที่อยู่ภายใต้ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะเฉพาะและแรงจูงใจในการทำงาน ผสมผสานกันจนทำให้บุคคลนั้นแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

นิทัศน์ หามนตรี (2557 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคลอันประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะพฤติกรรมที่โดดเด่น ส่งผลให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553 : 5) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร

Scott Parry (1998 อ้างถึงใน สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ, 2548) ให้ความหมายสมรรถนะไว้ว่า เป็นกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) ของปัจเจกบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นบทบาทหรือความรับผิดชอบ ซึ่งสัมพันธ์กับผลงานและสามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรม

McClelland (1975 : 32) ได้ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้น สามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยสมรรถนะ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skills) 3) ทัศนคติ (Self-Concept) 4) บุคลิกลักษณะ (Trait) และ 5) แรงขับ (Motive)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปความหมายของสมรรถนะได้ว่า เป็นกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะแสดงออกเป็นวิธีคิดและพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของสมรรถนะ

กาญจนา รัตนไพบูลย์ (2565 : 43) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น ทักษะ เป็นการนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ การแสดงออกพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ในส่วนของความรู้ คือ สิ่งที่คุณรู้ และเข้าใจในงานนั้น ๆ ได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทักษะ คุณค่า การที่คุณแสดงออกทางพฤติกรรม เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมาย แรงจูงใจ ที่ส่งผลต่อบุคคลในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

เกียรติศักดิ์ อุตซี (2558 : 13) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ดังนี้

1. บทบาทหลัก (Key Role) อธิบายถึงกิจกรรมอย่างกว้างๆ ตามข้อผูกมัดที่แต่ละบุคคล มีต่อองค์กรในระหว่างที่ทำงานอยู่
2. หน่วยของสมรรถนะ (Unit of Competency) เป็นการอธิบายถึงหน้าที่หรือกลุ่มของทักษะของงานอย่างกว้างๆ
3. ส่วนประกอบของสมรรถนะ (Element of Competency) เป็นการอธิบายถึงรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นจากหน่วยนั้นๆ โดยกล่าวถึงการกระทำหรือผลลัพธ์ ที่แสดงให้เห็นหรือวัดได้
4. เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) เป็นระดับความต้องการหรือมาตรฐานของการปฏิบัติในแต่ละส่วนประกอบของสมรรถนะระหว่างสมรรถนะและความชัดเจนของผลสำเร็จซึ่งต้องระบุให้เชื่อมโยงกัน
5. เงื่อนไข (Condition) เป็นความคาดหวังในการปฏิบัติงาน
6. คำแนะนำ (Evidence Guide) อธิบายครอบคลุมถึงเนื้อหาและกลยุทธ์ ของการประเมินปัญหาสำคัญต่างๆ ของแต่ละหน่วยสมรรถนะและความสัมพันธ์ไปยังหน่วยอื่นๆ และให้ความชัดเจนเกี่ยวกับสมรรถนะซึ่งอาจจะทำเป็นคู่มือหรือเอกสารประกอบ

ชนะรัตน์ ชัยวรรณ (2556 : 10) ได้ กล่าวว่า องค์ประกอบของสมรรถนะ ได้แก่

1. ความรู้ คือ ข่าวนสาร (Information) ที่บุคคลมีอยู่ในเรื่องนั้นๆ ความรู้เป็นสมรรถนะที่สลับซับซ้อน ไม่อาจทำนายผลการปฏิบัติงานได้เสมอไป เนื่องจากการทดสอบไม่ได้วัดความรู้ และทักษะที่ใช้จริงในการทำงาน
2. ทักษะ คือ ความสามารถที่แสดงออกหรือการทำงานทั้งที่เป็นงานด้านจิตใจ หรือกายภาพ
3. มโนภาพของตนเอง คือ ภาพลักษณ์ของตัวเอง คุณค่าความเชื่อ หรือทัศนคติของบุคคล

4. ลักษณะเฉพาะ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพและการตอบสนองที่ทำสม่ำเสมอกับสถานการณ์หรือข่าวสารที่ได้รับ เหตุจูงใจ คือ สิ่งที่บุคคลเฝ้าคำนึงถึงตลอดเวลา หรือมักต้องการตลอดเวลา จะนำไปสู่การกระทำของบุคคล

จากโมเดลภูเขาน้ำแข็ง McClelland (1973 อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548 : 59) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่บุคคลสามารถทำได้ดีและสามารถแสดงให้เห็นถึงความชำนาญ เช่น ความสามารถในการนำเสนอ (Presentation) ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร (Communication) ความสามารถในการเจรจาต่อรอง (Negotiation) เป็นต้น

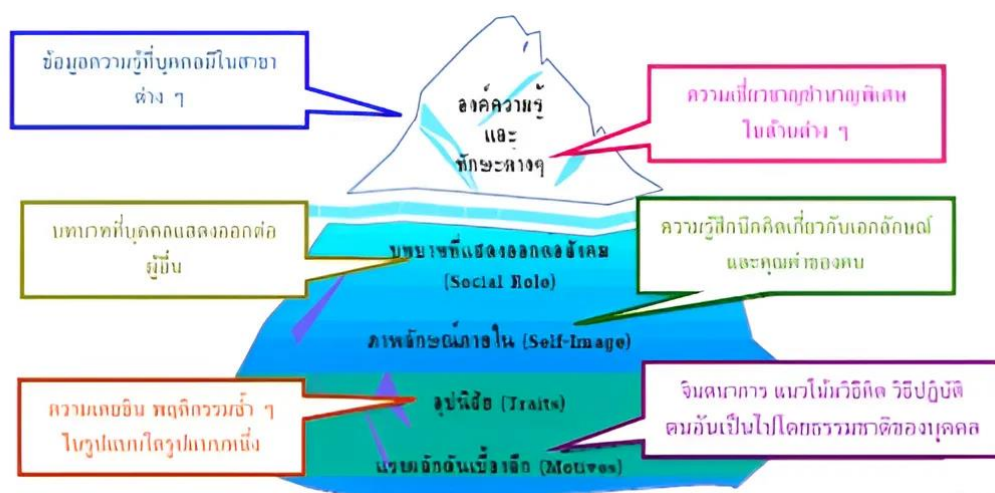
2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูลที่บุคคลได้สะสมไวจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ความรู้ด้านการวางแผน ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคลความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ

3. อัตมโนทัศน์ (Self-concept) ได้แก่ การมีเจตคติ ค่านิยม และภาพลักษณ์ของตนที่หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อวาทนเองเป็น เช่น การมั่นใจในตนเอง ฯลฯ

4. ลักษณะนิสัย (Trait) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้ เช่น ความน่าเชื่อถือ ใจกว้างใจ ความยืดหยุ่น ความเมตตากรุณา ฯลฯ

5. แรงจูงใจ (Motive) หมายถึง ความคิดที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จ เช่น คนที่คาดหวังในความสำเร็จสูงจะเกิดแรงขับเพื่อความมุ่งสู่ความสำเร็จ

องค์ประกอบทั้ง 5 ประการนี้เมื่อรวมกันก็จะกลายเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล และก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าสมรรถนะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในและแสดงออกมาให้เห็นผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล สมรรถนะเปรียบเสมือนแก่นแท้ภายใน เป็นพลังขับเคลื่อนที่กำหนดศักยภาพและความสำเร็จของบุคคล ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ คุณลักษณะส่วนบุคคล และแรงจูงใจ องค์ประกอบเหล่านี้หลอมรวมกัน ส่งผลต่อวิถีคิด พฤติกรรม ที่แตกต่างกัน โดย McClelland ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ไว้ว่า คุณลักษณะของบุคคลนั้นเปรียบเสมือนก้อนน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 2 1 แสดงโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model)

ที่มา : คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย (2537 : 3)

จากภาพที่ 2 ส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำซึ่งมีปริมาณน้อยเป็นส่วนที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนสามารถวัดได้ง่ายและพัฒนาได้ง่าย ประกอบด้วยความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมี ส่วนที่จมอยู่ใต้น้ำคือส่วนที่อยู่ภายในจิตใจมีปริมาณมากกว่า มองเห็นได้ยาก วัดได้ยากและพัฒนาได้ยาก ประกอบด้วยอัตตาโมทัศน์ ลักษณะนิสัยและแรงจูงใจ ส่วนนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมในการทำงานหรือมีสมรรถนะในการทำงานที่แตกต่างกันมากกว่าส่วนอื่น ๆ การเข้าใจสมรรถนะของบุคคล เปรียบเสมือนการค้นพบภูเขาน้ำแข็งส่วนที่ซ่อนอยู่ ช่วยให้เข้าใจตนเอง พัฒนาศักยภาพ และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Spencer Lyle M. และ Spencer (1993 : 9-12) ได้อธิบายไว้ว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะของบุคคลซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกระทำ พฤติกรรม หรือการคิดโดยที่คุณลักษณะพื้นฐานเหล่านี้จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่น ๆ และคงอยู่ภายในตัวบุคคลเป็นระยะเวลานานพอสมควร สามารถจำแนกออกได้เป็น 6 ประการดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motive) เป็นสิ่งที่บุคคลคิดถึงหรือมีความต้องการ ซึ่งแรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันหรือแรงขับให้บุคคลกระทำพฤติกรรม หรือตัวกำหนดทิศทางหรือทางเลือกในการกระทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย หรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนไม่พึงปรารถนา เช่น เมื่อบุคคลตั้งเป้าหมายที่ท้าทายจะทำให้เขามีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จและจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2. อุปนิสัย (Trait) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคล ซึ่งแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อข้อมูล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อุปนิสัยเป็นสิ่งที่เกิดจากการศึกษา การ

อบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล สมรรถนะด้านอุปนิสัย เช่น การควบคุมอารมณ์ ภายใต้อารมณ์กดดัน ความคิดริเริ่ม เป็นต้น

3. อัตมโนทัศน์ (Self-concept) หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อาจรวมถึงทัศนคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) จินตภาพส่วนบุคคล (Self-image) เป็นต้น

4. บทบาททางสังคม (Social role) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคม เห็นว่าตัวเขามอบบทบาทต่อสังคมอย่างไรบ้าง เช่น การเป็นผู้นำทีม ความมีจริยธรรม เป็นต้น

5. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิดต่าง ๆ ที่บุคคลจำเป็นต้องมีในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ

6. ทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานทั้งด้านใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือการใช้สมองเพื่อคิดสิ่งต่าง ๆ หรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ก็คือ “บุคคลต้องทำอะไรได้บ้าง” ระดับหรือประเภทของสมรรถนะนี้เราสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและบริหารทรัพยากรบุคคล

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล เช่น 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skills) 3) ทัศนคติ (Self-Concept) 4) บุคลิกลักษณะ (Trait) และ 5) แรงขับ (Motive)

ประเภทของสมรรถนะ

จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญของประเภทของสมรรถนะ มีนักการศึกษาหลายท่านอธิบายความสำคัญของประเภทของสมรรถนะ ไว้ดังนี้

McClelland (n.d. อ้างถึงใน กานต์ อัมพานนท์, 2558 : 3) จำแนกสมรรถนะประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสมรรถนะหลัก (Core Competency) เป็นทักษะหลักที่ทุกตำแหน่งหน้าที่ ในองค์กรจะต้องมี

2. กลุ่มความสามารถด้านหน้าที่ (Functional Competency) เป็นความสามารถส่วนบุคคลเฉพาะตำแหน่ง แยกออกมาจากสมรรถนะหลัก

3. กลุ่มความสามารถด้านการจัดการ (Managerial Competency) เป็นทักษะของบุคลากรระดับหัวหน้างาน หัวหน้าทีม หรือผู้บริหาร

กฤษณา ศรีสุข (2557 : 29) ได้ให้กล่าวว่า สมรรถนะสามารถแบ่งออกได้แตกต่างกันไปในแต่ละสายงาน แต่ที่ทุกสายงานจะต้องมี คือ สมรรถนะหลักและสมรรถนะตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ซึ่ง 2 สมรรถนะนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำมาฝึกในองค์กรให้ได้พัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานให้ได้ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

สมรรถนะหลัก (Core Competency) เป็นสมรรถนะหลักที่บุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมี เพราะสมรรถนะพื้นฐานของบุคลากรที่จะส่งให้การปฏิบัติงานทุกตำแหน่งประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย คือ

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น เพื่อให้งานสำเร็จ สมบูรณ์ และพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
2. การบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจที่จะปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ครู ผู้ปกครองพึงพอใจ
3. การพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ พร้อมกับติดตามศึกษาองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพ
4. การทำงานเป็นทีม หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจ สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีภาวะผู้นำผู้ตามที่ดี

สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) หมายถึง สมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง เช่น ผู้บริหาร ครูและเจ้าหน้าที่ ทำให้สามารถปฏิบัติงานในสายงานนั้นๆ ได้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสมรรถนะประจำสายงานของครูนั้น ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการสร้าง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เนื้อหาสาระ เทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อ และเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้
2. การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แก่ผู้เรียน ทั้งคุณธรรม จริยธรรม ทักษะชีวิต รวมไปถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถในการกำกับดูแลชั้นเรียน สร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นและประจำวิชา
4. การวิเคราะห์การสังเคราะห์การวิจัย คือ ความสามารถในการคิดแยกแยะ ทำความเข้าใจประเด็นต่างๆ แล้ว สรุปเป็นกฎเกณฑ์หลักการ สามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน
5. การสร้างความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เพื่อดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 2) ได้กำหนดประเภทของสมรรถนะไว้ 2 ประเภท คือ

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

- 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
- 1.2 การบริการที่ดี
- 1.3 การพัฒนาตนเอง
- 1.4 การทำงานเป็นทีม
- 1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

- 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
- 2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2.5 ภาวะผู้นำครู
- 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ภูวพิทยาพันธ์ (2550 : 10-11) แบ่งสมรรถนะเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competencies) เป็นความสามารถหลักที่บุคลากรทุกคนจะต้องมีเหมือนกัน ควรกำหนดมาจากวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กรนั้น ๆ

2. สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ (Managerial Competencies) เป็นความสามารถตามสายการบังคับบัญชา ให้เหมาะกับตำแหน่งงาน และมีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการที่เหมือนกับตำแหน่งงาน ไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใดก็ตาม หากมีตำแหน่งงานที่มีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ ก็จะต้องเหมือนกัน บางองค์กรกำหนดสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ เป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง กลุ่มผู้บริหารระดับต้น และกลุ่มผู้บริหารระดับปฏิบัติการ

3. สมรรถนะในหน้าที่ (Functional Competency) เป็นความสามารถในงานที่กำหนดขึ้นจากขอบเขตความรับผิดชอบในงานนั้น ๆ สมรรถนะในด้านนี้ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก ควรจะเป็นข้อหลักๆ ที่ส่งผลถึงเป้าหมายและความสำเร็จของหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

จิรประภา อัครบวร (2549 : 68) กล่าวว่า สมรรถนะในตำแหน่งหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วย 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) คือ พฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์กรต้องมี เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์กร

2. สมรรถนะบริหาร (Professional competency) คือ คุณสมบัติความสามารถด้านการบริหารที่บุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จ และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ ขององค์กร

3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงาน โดยสามารถจำแนกได้ 2 ส่วนย่อย ได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (Core technical competency) และสมรรถนะเชิงเทคนิคเฉพาะ (Specific technical competency)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553 : 10) ได้จัดทำโมเดลสมรรถนะสำหรับข้าราชการพลเรือนไทย ประกอบด้วยสมรรถนะ 2 ส่วน คือ

1. สมรรถนะหลัก หมายถึงคุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนไทย ทั้งระบบเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่

- 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement motivation)
- 1.2 การบริการที่ดี (Service Mind)
- 1.3 การสั่งสมความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Expertise)
- 1.4 จริยธรรม (Integrity)
- 1.5 ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)

2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับกลุ่มงาน เพื่อนสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ให้ได้ดียิ่งขึ้น โดยโมเดลสมรรถนะกำหนดให้แต่ละกลุ่มงานมีสมรรถนะประจำกลุ่มงานละ 3 สมรรถนะ (ยกเว้นกลุ่มงานนักบริหารระดับสูงมี 5 สมรรถนะ) สมรรถนะประจำกลุ่มงานมีทั้งหมด 20 สมรรถนะด้วยกัน คือ

- 2.1 การคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking)
- 2.2 การมองภาพองค์รวม (Conceptual thinking)
- 2.3 การพัฒนาศักยภาพคน (Caring & developing others)
- 2.4 การสั่งการตามอำนาจหน้าที่ (Holding people accountable)
- 2.5 การสืบเสาะหาข้อมูล (Information seeking)
- 2.6 ความเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cultural sensitivity)
- 2.7 ความเข้าใจผู้อื่น (Interpersonal understanding)
- 2.8 ความเข้าใจองค์กรและระบบราชการ (Organizational awareness)
- 2.9 การดำเนินการเชิงรุก (Proactiveness)
- 2.10 ความถูกต้องของงาน (Concern for order)

- 2.11 ความมั่นใจในตนเอง (Self confidence)
- 2.12 ความยืดหยุ่นผ่อนปรน (Flexibility)
- 2.13 ศิลปะการสื่อสารจูงใจ (Communication & influencing)
- 2.14 สภาวะผู้นำ (Leadership)
- 2.15 สุนทรียภาพทางศิลปะ (Aesthetic quality)
- 2.16 วิสัยทัศน์ (Visioning)
- 2.17 การวางกลยุทธ์ภาครัฐ (Strategic orientation)
- 2.18 ศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน (Change leadership)
- 2.19 การควบคุมตนเอง (Self control)
- 2.20 การให้อำนาจแก่ผู้อื่น (Empowering others)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะสามารถแบ่งออกได้แตกต่างกันไปในแต่ละสายงานซึ่งหลักๆ จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ความสามารถหลักที่บุคลากรทุกคนในหน่วยงานจะต้องมีเหมือนกัน เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมก่อให้เกิดค่านิยมหลักในองค์กร 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ความสามารถที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสายงานนั้น ๆ จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

สมรรถนะของครู

บุญฤดี อุดมผล (2563 : 161) ได้สรุปความหมายของสมรรถนะของครูไว้ว่าสมรรถนะครู หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่เฉพาะและจำเป็นในการประกอบวิชาชีพครู มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักเลขาธิการคุรุสภา (2562 : 10-14) ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เรื่องรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูได้กำหนดสมรรถนะทางวิชาชีพครูในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพียงมาตรฐานเดียว ดังละเอียดต่อไปนี้

1. สมรรถนะทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้

มาตรฐานความรู้เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้โดยสาระความรู้และสมรรถนะทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 : 18) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 . จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

1.3 เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตรศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

1.4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

1.5 การใช้ภาษาไทยภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

1.6 การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. สมรรถนะทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 : 18) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู

2.2 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

สุริย์รัตน์ อารักษ์สกุล ก้องโลก (2561 : 11) ได้ความหมายของสมรรถนะของครูผู้สอนไว้ว่าสมรรถนะครูผู้สอน หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ มีทักษะ มีคุณลักษณะของครูที่ดีมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมีคุณธรรม มีความรู้ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของสังคม

วิภาวรรณ เอกวรรณัง (2560 : 17-24) ได้สังเคราะห์สมรรถนะของครูผู้สอนที่สอดคล้องกับสังคมไทยไว้ 4 ด้านดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้ ผู้ที่จะประกอบอาชีพครู ควรมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอน ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูต้องมีความรู้ที่รู้ลึกในเนื้อหาวิชาที่จะสอน

1.2 ความรู้ในวิชาชีพครู นอกเหนือจากความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนแล้ว ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูยังต้องมีความรู้ในวิชาชีพครู เพื่อให้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

1.2.1 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

1.2.2 หลักการศึกษา

1.2.3 จิตวิทยาการเรียนรู้

1.2.4 ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เทคโนโลยี

สารสนเทศ

1.2.5 การประเมินผลการเรียนรู้

1.2.6 การวิจัยทางการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

1.2.7 ความรู้ความเข้าใจในความเป็นครู

1.2.8 ความรู้ในการบริหารจัดการชั้นเรียน

1.3 ความรู้ทั่วไป เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต ทักษะการใช้ชีวิต การเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมไทยและสังคมโลก ประกอบด้วย

1.3.1 การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา

วัฒนธรรม

1.3.2 กฎหมาย

1.3.3 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และ

สิ่งแวดล้อม

1.3.4 การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต

1.3.5 การสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ในเนื้อหา รายวิชา ความรู้ในเนื้อหาวิชาชีพครู และความรู้ทั่วไป มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนประกอบด้วยสมรรถนะย่อย ดังนี้

2.1 สมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตร

2.2 สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 สมรรถนะการใช้สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย การผลิตสื่อ การพัฒนาสื่อ การใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.4 สมรรถนะในการวัดและประเมินผู้เรียน

2.5 สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียน

2.6 สมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2.7 สมรรถนะด้านจิตวิทยาสำหรับครู

2.8 สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

3. สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมความเป็นครู เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพครู ประกอบด้วย

3.1 การปฏิบัติหน้าที่ครูโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน อย่างตั้งใจและเต็มใจ
ในการให้บริการ

3.2 มีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความภาคภูมิใจ
ในวิชาชีพครู

3.3 อุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านคุณลักษณะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความ
เป็นประชาธิปไตย ภูมิใจในความเป็นไทย และทักษะการใช้ชีวิต

3.4 การปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน

3.5 มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้เรียน ดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

3.6 มีความรับผิดชอบ อดทนและเสียสละ ในการปฏิบัติหน้าที่

3.7 การรักษา ระเบียบวินัยของข้าราชการ

3.8 วางตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

3.9 วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ มีความกล้าที่จะพัฒนาการศึกษา เป็นผู้นำทาง
การศึกษา เป็นผู้นำทางสังคมและชุมชน

3.10 มีค่านิยมที่ดีงาม จิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของชาติ

4. สมรรถนะด้านทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตใน
สังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย

4.1 ทักษะการติดต่อ สื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยี

4.3 ทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นระบบ

4.4 ทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

4.5 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจตามหลักวิชา

4.6 ทักษะการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา และการพัฒนาตนเอง สถานศึกษา
วิชาชีพและชุมชน/สังคม ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง ใช้แหล่งเรียนรู้ได้หลากหลาย
ในการพัฒนาตนเอง ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

4.7 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความเป็นประชาธิปไตย สนับสนุน เสริมแรง
ให้กำลังใจและยกย่องให้เกียรติเพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้นำหรือผู้
ตามได้เหมาะสมกับบทบาท

4.8 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งในองค์กรและนอกองค์กร

สุรางคณา เลี่ยมเพ็ชรรัตน์ (2554 : 7) ได้ความหมายของสมรรถนะของครูผู้สอนไว้ว่า สมรรถนะครูผู้สอน หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นครู ในการทำตามบทบาทหน้าที่ อันเป็นผลมาจาก ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ ทัศนคติ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จะทำให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสมรรถนะต่าง ๆ พิจารณาได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 31-38) ได้กล่าวว่าสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึงความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีรวมทั้งมีการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์สูงสุด

2. สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึงความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต ดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตความภูมิใจใน ความเป็นไทยภายใต้ประชาธิปไตย และมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึงความสามารถในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน และรายวิชาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและมีความสุขของผู้เรียน

4. สมรรถนะการวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึงความสามารถในการทำความเข้าใจแยกประเด็นเป็น ส่วนย่อยรวบรวมหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถ วิเคราะห์องค์หรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

5. สมรรถนะภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึงคุณลักษณะและพฤติกรรม ของครู ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้ง ภายในและภายนอกห้องเรียน ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

6. สมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative - Building for Learning Management) หมายถึงความสามารถ ในการประสานความร่วมมือสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะครู หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่เฉพาะและจำเป็นใน

การประกอบวิชาชีพครู ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ ที่จะต้องประกอบไปด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพครู ความรู้ในวิชาที่สอน สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่เป็นการนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครูและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับศิษย์ และสมรรถนะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สมรรถนะครูอาชีวศึกษา

สำนักเลขาธิการคุรุสภา (2562 : 10-14) จากการศึกษาสมรรถนะของครูอาชีวศึกษา พบว่าการกำหนดสมรรถนะครูอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการคุรุสภา โดยการจัดทำมาตรฐานวิชาชีพครูทุกสาขา เพื่อกำหนดเป็นสมรรถนะของครูที่พึงมีในการปฏิบัติหน้าที่ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาวินัยวิชาชีพครูเพื่อรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรหรือวุฒิปริญญาของสถาบันต่างๆ ทางคณะกรรมการคุรุสภาได้กำหนดสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ชีวิตตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังต่อไปนี้

มาตรฐานความรู้

1. การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 สาระความรู้

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลกและสังคม

1.1.2 แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 สมรรถนะ

1.2.1 รอบรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา

1.2.2 ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

2. จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.1 สาระความรู้ จิตวิทยาเพื่อการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.1.1 จิตวิทยาพัฒนาการ

2.1.2 จิตวิทยาการศึกษา

2.1.3 จิตวิทยาให้คำปรึกษา

2.2 สมรรถนะ

2.2.1 เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน

2.2.2 ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพได้

2.2.3 ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

3. เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

3.1 สารความรู้

3.1.1 เนื้อหาวิชาเอก

3.1.2 หลักสูตร

3.1.3 ศาสตร์การสอน

3.1.4 เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

3.2 สมรรถนะ

3.2.1 รอบรู้ในเนื้อหาของสาขาวิชาเอกที่สอน และบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาเอกสำหรับการเรียนการสอนได้

3.2.2 วิเคราะห์ จัดทำ ใช้ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้

3.2.3 จัดทำแผนการเรียนรู้ และนำแผนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริงได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

3.2.4 บริหารจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

3.2.5 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้

3.2.6 แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียนได้

3.2.7 ประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

4. การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

4.1 สารความรู้

4.1.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.1.2 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

4.2 สมรรถนะ

4.2.1 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้

4.2.2 เลือกใช้ผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

4.2.3 ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนได้

5. การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5.1 สารความรู้

5.1.1 การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

5.1.2 การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

5.1.3 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5.2 สมรรถนะ

ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องในการเรียนการสอน หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

6. การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

6.1 สารความรู้

การประกันคุณภาพการศึกษา

6.2 สมรรถนะ

จัดการคุณภาพ พัฒนา และประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้
มาตรฐานประสพการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังนี้ (1) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน (2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ สารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ และสมรรถนะ ประกอบด้วย

1. การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู

1.1 สารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอน

ในสถานศึกษา

1.1.1 การปฏิบัติหน้าที่ครู

1.1.2 การจัดการเรียนรู้

1.1.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1.2 สมรรถนะ

1.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ครู

1.2.1.1 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

1.2.1.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

1.2.1.3 สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

1.2.1.4 พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นพลเมืองดี

1.2.2 การจัดการเรียนรู้

1.2.2.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2.2 การจัดทำแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญารู้คิด ความเป็นนวัตกรรม และมีความสุขในการเรียน

1.2.2.3 ดูแลช่วยเหลือ พัฒนา และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ

1.2.2.4 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2.2.5 ทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ

1.2.2.6 สื่อ และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้

1.2.2.7 การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน

1.2.2.8 การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

1.2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1.2.3.1 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.2.3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

1.2.3.3 ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

1.2.3.4 ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

2.1 สารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จรรยาบรรณของวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา

2.2 สมรรถนะ ประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

สนุน มีเพชร (2562 : 52 - 60) ได้กล่าวถึงสมรรถนะครูอาชีวศึกษา ไว้ว่า สมรรถนะครูอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1. มาตรฐานความรู้และทักษะวิชาชีพ 2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู การอาชีวศึกษา ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้และทักษะวิชาชีพ แบ่งเป็น

1.1 สมรรถนะหลัก (Core Competencies) หมายถึง สมรรถนะที่ครูอาชีวศึกษาทุกคนจะต้องมีเพื่อให้เป็นฐานในการเรียนรู้และปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี

1.2 สมรรถนะความเชี่ยวชาญ (Professional Competencies) หมายถึง สมรรถนะในการสอนที่ครูอาชีวศึกษาในทุกสาขาจะต้องมีเพื่อทำให้การเรียนของนักศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 สมรรถนะในหน้าที่เฉพาะสาขา (Functional Competencies) หมายถึง สมรรถนะของความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ครูอาชีวศึกษา แต่ละสาขาจะต้องสามารถปฏิบัติงานในสาขาของตนเองได้

1.3.1 พัฒนาสื่อการสอนและวัสดุช่วยสอนด้านอาชีวศึกษา

1.3.2 ปฏิบัติงานอาชีพเฉพาะสาขา พณิชยกรรม

1.3.3 จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ทั้งในระดับฝีมือ และระดับเทคนิค

1.3.4 บริหารจัดการในห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ

1.3.5 สร้างนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ทางสาขาวิชาเฉพาะ

1.3.6 นิเทศการฝึกงานของนักศึกษา

1.3.7 ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (มาตรฐานสาขาวิชา)

1.3.8 ประยุกต์ความรู้ในงานอาชีพเฉพาะมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.3.9 พัฒนาตนเองในวิชาชีพ

1.4 ความรู้พื้นฐานในแต่ละสาขาวิชา

2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน

2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาชีพเฉพาะ

2.3 การฝึกปฏิบัติอาชีพในสถานประกอบการ หรือปฏิบัติการสอนในสถานประกอบการ

3. มาตรฐานการปฏิบัติงาน

4. มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน

ขณะ กสิภาร (2530 : 8-11) ได้กล่าวถึงสมรรถนะครูอาชีพศึกษา ไว้ว่า ครูที่สอนวิชาชีพ เมื่อคำนึงถึงลักษณะของงานที่รับผิดชอบและคุณสมบัติเฉพาะแล้ว พบว่า สามารถแบ่งครูในอาชีวศึกษาได้เป็น 5 ประเภท

1. ครูช่างสอนปฏิบัติการ (Manual Skills Teacher / Workshop Teacher) ครูสอนปฏิบัติการจะทำหน้าที่ถ่ายทอดทักษะฝีมือ ซึ่งตัวครูจะมีความชำนาญอย่างยิ่ง จากการสะสมประสบการณ์ จากการทำงานอุตสาหกรรมมาก่อน หรือเกิดจากความชำนาญจากการสอนทักษะประเภทนั้น ๆ ซ้ำๆ บุคคลเหล่านี้มีทักษะที่สูง เหมาะสมที่จะสอนภาคปฏิบัติ ถ่ายทอดทั้งเทคนิควิธีปฏิบัติและวิญญาณช่างแก่นักศึกษา

2. ครูช่างที่สอนให้ทั้งทักษะฝีมือ และวิชาการภาคทฤษฎี (Manual Skill – Cum – Theory Teacher) มีความจำเป็นต้องใช้ครูประเภทนี้ในรายวิชา ที่มีทั้งภาคทฤษฎีและมีปฏิบัติการในโรงงานต่อเนื่องกัน ที่จำเป็นต้องใช้ผู้ชำนาญการสอนที่สอนเนื้อหาทั้ง 2 ได้อย่างผสมกลมกลืนโดยเน้นที่ทฤษฎีพื้นฐาน และทฤษฎีของการปฏิบัติงาน

3. ครูช่างภาคทฤษฎีระดับต้น (Theory Teacher I) เป็นครูที่มีความชำนาญในวิชาการภาคทฤษฎีพื้นฐาน ระดับกลางและค่อนข้างสูง ทั้งระดับฝีมือเทคนิค ได้สอดคล้องกับระดับทักษะที่ใช้ฝึกนักศึกษา และที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เนื้อหาวิชาที่สอน จะเน้นทฤษฎีของการปฏิบัติงานต่าง ๆ

4. ครูช่างภาคทฤษฎีระดับสูง (Theory Teacher II) ครูที่สอนวิชาประเภทนี้ จะต้องเป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพด้านเทคโนโลยีระดับสูง อาจเป็นผู้จบการศึกษาทางด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ หรือวิศวกรรม สามารถอธิบายหลักการภาคทฤษฎีของวิชาวิศวกรรมระดับสูงได้อย่างชำนาญเหมาะเป็นผู้บรรยายวิชาการภาคทฤษฎีล้วน และเหมาะสมเป็นผู้สอนวิชาขั้นสูงด้วย ส่วนใหญ่ครูกลุ่มนี้จะมีความถนัดสอนในเชิงบรรยาย การโต้ถาม การตรวจหาที่มาที่ไป และการใช้ภาพประกอบในการสอน

5. ครูวิชาพื้นฐาน (General Subject Teacher) ในโรงเรียนอาชีวศึกษาจำเป็นต้องใช้ครูสามัญที่จบการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์และอื่น ๆ เข้ามาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาสัมพันธ์ต่าง เช่น คณิตศาสตร์ ภาษา พลานามัย ฯลฯ ครูเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ผู้จบปริญญาตรีวิชาเอกตรงกับสาขาวิชาที่สอน เพื่อความเข้มข้นในเนื้อหา และสถาบันอาชีวศึกษาควรมี

การพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มนี้ให้ได้เรียนรู้แนวทางการคิดของสายช่าง เพื่อให้สามารถทำการสอนวิชาสัมพันธ์ช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างโลกแห่งวิชาชีพ และความรู้พื้นฐานเข้าด้วยกันได้อย่างดี

จากการศึกษาพบว่าสมรรถนะของครูอาชีวศึกษามีได้เคยถูกกำหนดขึ้นเฉพาะ หากแต่เป็นการใช้ร่วมมาตรฐานวิชาชีพครูกับครูในสาขาอื่น โดยมีรายงานการวิจัยเรื่องสมรรถนะของครูในสถาบันอาชีวศึกษาตามกรอบมาตรฐานความรู้และทักษะวิชาชีพ ขึ้นเพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูอาชีวศึกษา และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพครูอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานวิชาชีพครูอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 9 สาขาวิชาชีพได้แก่ 1.ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2.ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ 3.ประเภทวิชาศิลปกรรม 4. ประเภทวิชาคหกรรม 5.ประเภทวิชาเกษตรกรรม 6.ประเภทวิชาประมง 7.ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 8.ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ 9.ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สมรรถนะดิจิทัล

ภัทรพร เยาวรัตน์ (2565 : 20) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะดิจิทัล ไว้ว่า ความสามารถในการผสมผสานระหว่าง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนได้ตามวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาการสอนของครูอย่างมีประสิทธิภาพ

กณิขชา ศิริศักดิ์ (2563 : 8) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะดิจิทัลว่า องค์ความรู้ที่มาจากการรวมกันของความรู้ในหลาย ๆ ด้าน ที่เป็นความรู้ ทักษะพื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยความรับผิดชอบและมีความสร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและแบ่งปันข้อมูล ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ราบรื่น รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภควรรณ อยู่เย็น (2563 : 4) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะดิจิทัลว่า ความรู้ ความสามารถ และทักษะการใช้ และเข้าใจในการสร้างสื่อดิจิทัล

กุลสวัฒน์ คงประดิษฐ์ (2562 : 13) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะดิจิทัลว่า การบูรณาการและใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติในรูปแบบดิจิทัลได้อย่างถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ที่มีทั้งความรู้ ความสามารถและทักษะ เพื่อนำการเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2561 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะดิจิทัลว่า ความสามารถในการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะโดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ ปลอดภัย และมีจริยธรรม

UNESCO (2018 : 5) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะดิจิทัลว่า ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน โดยเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาด้านการสื่อสาร การทำงานแบบมีส่วนร่วม และเป็นผู้ผลิต ผู้เผยแพร่ผลงานที่มีความรับผิดชอบ และเป็นพลเมืองที่ดี

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปความหมายของสมรรถนะดิจิทัลได้ว่า สมรรถนะดิจิทัลหมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมด้านการสื่อสาร การทำงานแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ได้โดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ ปลอดภัย และมีจริยธรรม

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการผลิตสื่อดิจิทัล

เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อของผู้คนในยุคดิจิทัลอย่างมาก ปัจจัยหลักที่ผลักดันการเปลี่ยนแปลงนี้ ได้แก่ อินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วขึ้น ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย อุปกรณ์สื่อสารที่เข้าถึงง่าย พฤติกรรมผู้บริโภคที่คุ้นเคยกับหน้าจอ และความนิยมของสื่อดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงนี้ นำไปสู่ผลลัพธ์ที่หลากหลาย ผู้คนเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็ว มีตัวเลือกข้อมูลที่หลากหลาย มีส่วนร่วมกับสื่อมากขึ้น เลือกเสพสื่อเฉพาะกลุ่ม และข้อมูลสามารถกระจายได้รวดเร็ว หน่วยงานต่าง ๆ ปรับตัว โดยผลิตและเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล มีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสารผ่านช่องทางดิจิทัล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการ เช่นเดียวกันกับหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา ครูผู้สอน ที่ต้องผลิตสื่อให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อให้ตรงตามความต้องการ และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีผู้กล่าวถึง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อดิจิทัล ไว้ดังนี้

ความหมายสื่อดิจิทัล

ความหมายของสื่อดิจิทัล มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อดิจิทัลไว้ดังต่อไปนี้

พรรคพล เจริญเทพ (2565 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของสื่อดิจิทัลไว้ว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทำงานโดยใช้รหัสมาตรฐานดิจิทัล ข้อมูลหรือข่าวสาร เช่น รูปภาพ วิดีทัศน์ เสียง เป็นต้น เมื่อรับเข้าข้อมูลจะต้องถูกเปลี่ยนเป็นข้อมูลแบบระบบเลขฐานสอง (Binary Number) ตามรหัสมาตรฐานดิจิทัล ที่สามารถเก็บลงในตัวกลางแบบดิจิทัล (Digital Media) และเมื่อต้องการนำกลับมาสู่รูปแบบเดิม (รูปภาพ วิดีทัศน์ เสียง) จะต้องผ่านกระบวนการแปลงตัวเลขระบบฐานสองให้กลับไปเป็นรูปแบบเดิม (รูปภาพ วิดีทัศน์ เสียง)

Wong : 2011 (อ้างถึงใน เสรี วงษ์มณฑา และชัชชนะ เตชะคนา, 2560 : 17) ได้ให้ความหมายของสื่อดิจิทัลไว้ว่า สื่อที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการนำเสนอเนื้อหา โดยอาศัย

เครื่องมือสื่อสารเคลื่อนที่และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น บล็อก ทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก และอินสตาแกรม ผสานกับกลยุทธ์การเล่าเรื่องดึงดูดความสนใจ

พระสาโรจน์ อธิภทโท (2561 : 11) ได้ให้ความหมายของสื่อดิจิทัลไว้ว่า สื่อแห่งอนาคตที่มีความทันสมัย เป็นการผสมผสานองค์ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมศาสตร์คอมพิวเตอร์ และนิเทศศาสตร์ เข้าด้วยกัน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา นักวิชาการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงบุคคลทั่วไปที่ต้องการติดตามความเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลยุคใหม่

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560 : 22) ได้ให้ความหมายของสื่อดิจิทัลไว้ว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานและพัฒนางานองค์กรโดยมุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เปรียบเสมือนเครื่องมืออันทรงพลัง ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนา เติบโต และประสบความสำเร็จในยุคดิจิทัล

ฉันทวิช วิเชียรพันธ์ (2557 : 10) ได้ให้ความหมายของสื่อดิจิทัลไว้ว่า เป็นสื่อที่ใช้ภาพเคลื่อนไหว ข้อความ กราฟิก วิดีโอและเสียง มาสร้างสรรค์ เชื่อมโยง ให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์เข้าช่วย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปความหมายของสื่อดิจิทัลได้ว่า สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการนำเสนอเนื้อหา ที่ประกอบด้วย ข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และ วิดีโอ เข้าด้วยกัน นำเสนอผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ อีเมล บล็อก โซเชียลมีเดีย อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อความสะดวกต่อการใช้งาน โดยไม่จำกัดพื้นที่และเวลา เข้าถึงง่าย แพร่กระจายรวดเร็ว และรองรับการโต้ตอบแบบสองทาง และยังมีบทบาทในการเป็นสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

ประโยชน์ของสื่อดิจิทัล

การนำสื่อสื่อดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนหรือด้านอื่น ๆ มีรูปแบบที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้งาน เช่น ด้านการเรียน โดยใช้สื่อสื่อดิจิทัลช่วยสอนฝึกอบรมออนไลน์ การเรียนแบบออนไลน์ และการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ในการจัดทำสื่อสื่อดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ที่ จะช่วยให้การนำเสนอมีความหลากหลาย และน่าสนใจมากขึ้น

พรศพล เจริณาเทพ (2565 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อดิจิทัล ไว้ดังนี้

1. ความคงทน คุณภาพของสิ่งที่ยู่ใน “Digital Media” ข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลนั้นมีความทนทาน เสื่อมสภาพช้า เก็บรักษาไว้ได้ยาวนาน เพราะรูปแบบของข้อมูลดิจิทัลถูกจัดเก็บในรูปแบบของ 0 และ 1 ซึ่งมีความเสถียร แม่นยำ และยากต่อการผิดเพี้ยน ต่างจากข้อมูลแบบแอนะล็อกที่ใช้สัญญาณต่อเนื่อง ซึ่งเสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพและสูญเสียข้อมูลได้ง่าย เช่น การบันทึกภาพลงในวีดิทัศน์แบบแอนะล็อก กับ การบันทึกภาพลงในวีดิทัศน์ ในระบบดิจิทัล เมื่อเส้นเทปยืด

การดึงข้อมูลกลับมาในแบบดิจิทัลนั้นจะทำได้ง่ายกว่า สามารถสำรองเก็บไว้ได้หลายชุด บนอุปกรณ์ที่หลากหลาย แต่สำหรับแบบแอนะล็อกนั้นคุณภาพของภาพจะลดลงโดยทันทีเสี่ยงต่อการสูญเสียข้อมูลกรณีอุปกรณ์เสียหาย

2. รูปแบบของการนำไปใช้งาน สามารถทำได้หลากหลายวิธี ข้อมูลที่จัดเก็บในแบบดิจิทัลถือว่าเป็นข้อมูลกลางที่สามารถแปลงไปสู่รูปแบบอื่นได้ง่าย เช่น ถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัล เมื่อได้เป็นข้อมูลภาพออกมาแล้ว ก็สามารถพิมพ์ภาพลงบนกระดาษ หรือจะแสดงภาพบนจอคอมพิวเตอร์ได้เช่นกัน

3. การนำไปผสมผสานกับสื่อรูปแบบอื่น เช่น ภาพถ่าย นำมารวมกับเสียง เป็นต้น เรียกว่าเป็นการแสดงแบบ Multi-Media

4. การปรับแต่งแก้ไข สามารถปรับแต่งสื่อดิจิทัลที่เป็นภาพถ่าย วิดีโอ เสียง เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้สามารถนำมาปรับแต่งให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ ปรับให้เหมือนจริง เหมือนจริง หรืออื่น ๆ ตามที่เราต้องการได้

5. เข้าถึงได้ง่าย ทุกที่ ทุกเวลา และมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต สื่อจะมีราคาถูกลง เมื่อมีการพัฒนาสื่อประเภทนี้มากขึ้น

ขวัญฟ้า ภู่งามสุทธิ (2563 : 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อดิจิทัลไว้ว่า การนำดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเรียนด้านภาษาจะช่วยพัฒนาทักษะผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะวิทัศน์มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ของผู้ชมหรือนักเรียน นั่นคือการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน รวมไปถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ เรียบเรียงภาษาเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในการแสดง การเชื่อมต่อหาเหตุผลข้อสรุปของเรื่องราว พัฒนามาสู่ความ มั่นใจในการฝึกใช้ภาษา ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาในการสื่อสารมากขึ้น

สุบิน เอกจิตต์ (2561 : 22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อดิจิทัลไว้ว่า เป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถเห็นภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว รวมไปถึงเสียงประกอบ สื่อดิจิทัลสามารถนำไปใช้ได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ การศึกษา การสาธิต การทดลอง ทำให้ผู้เรียนหรือผู้ชมสามารถเข้าใจกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นสื่อที่ใช้ทั้งในรายบุคคลและรายกลุ่ม สามารถบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างเวลาและสถานที่

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551: 78) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อดิจิทัลไว้ว่า ปัจจุบันนี้ครูผู้สอนได้นำบทเรียนสื่อดิจิทัลเข้าไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย จัดได้ว่า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนและผู้สอนคือ

1. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วกว่าการสอนตามปกติ มีการนำเสนอเนื้อหาได้ฉับไว สามารถเลือกบทเรียนได้ตามความต้องการ

2. สามารถนำเสนอรูปภาพ เคลื่อนไหว เป็นประโยชน์มากต่อบทเรียนที่มีภาพ สลับซับซ้อนหรือเหตุการณ์ที่ไม่สามารถหาดูในชีวิตประจำวัน

3. ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นขั้นตอน ทีละน้อยจากง่ายไปหายาก ทำให้เกิดความมั่นใจ และ ผู้เรียนมีโอกาสดทบทวนเนื้อหาซ้ำได้ตามความต้องการ นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ เนื้อหาได้มากขึ้น

4. สร้างความกระตือรือร้นให้แก่ผู้เรียนเพราะการเสนอสื่อดิจิทัลเป็นสิ่งที่เข้าถึงง่าย ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในวิชา

5. การเจรจาตอบโต้ ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจมีการป้อนกลับทันที มีสีสันภาพและ เสียงทำให้ผู้เรียนตื่นเต้นไม่เบื่อและมีความพึงพอใจที่จะติดตามบทเรียนต่อไปเรื่อยๆ และช่วยให้ ผู้เรียน ได้รู้จักคิด อย่างมีเหตุผล เพราะต้องมีการตอบคำถามอยู่ตลอดเวลา

6. ผู้เรียนสามารถนัดตัวไปเรียน ในสถานที่ต่างๆ ที่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่จำกัด เวลา ดังนั้นผู้เรียนจึงสามารถยืดหยุ่นตารางการเรียน ได้ตามเหมาะสมและเป็นการสร้างนิสัยให้ผู้เรียน มีความรับผิดชอบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปประโยชน์ของสื่อดิจิทัลได้ว่า สื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถเห็นทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว รวมไปถึงเสียงประกอบ ทำให้ ผู้เรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว เข้าใจกระบวนการที่ซับซ้อน สามารถนำสิ่งที่อยู่ภายนอกห้องเรียนเข้ามาสู่ใน ห้องเรียนได้ ผู้เรียนมีโอกาสดทบทวนเนื้อหาซ้ำได้ตามต้องการ และสามารถปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติม เนื้อหาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ ทำให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์ตรงกับ ความ ต้องการของผู้สอน สามารถเผยแพร่ความรู้ออกไปได้เป็นวงกว้าง บันทึกเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่ เกิดขึ้นได้ในทันทีและยังเป็นแหล่งสำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองอีกด้วย

รูปแบบของสื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ประภาพร แสงงาม (2561 : 24) ได้กล่าวถึงรูปแบบของสื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาไว้ว่า สื่อดิจิทัลเป็นสื่อการสอนที่สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ผู้สอนต้องรู้จัก เลือกใช้และวางแผนการใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน จึงจะทำให้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการ สอน

นภวรรณ นาคุไร (2554 : 47-48) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบรายการผลิตสื่อดิจิทัล ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบพูดคนเดียว (Monologue Program Format) เป็นรายการที่ผู้ปรากฏตัว พูดคุยกับผู้ชมเพียงหนึ่งคน ส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดอยู่ตลอดเวลา ผู้ที่มา บรรยายควรเป็นผู้ที่มีความสามารถ และเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จะพูดเพื่อให้ผู้ชมสนใจ

2. รูปแบบสนทนา (Dialogue Program Format) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คนและมีผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาสนทนาพูดคุยกันถึงเรื่องราวต่าง ๆ มีการถามคำถาม สนทนากันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ดำเนิน รายการใครจะพูดก่อนพูดหลัง หรือจะพูดเสริมกันได้ตามแต่ผู้ออกรายการจะเห็นสมควร

3. รูปแบบอภิปราย (Discussion Program Format) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการ อภิปรายหนึ่งคนปูประเด็นคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน ผู้อภิปราย แต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่าง ๆ

4. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview Program Format) เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ ถูกสัมภาษณ์ คือ วิทยากรและพิธีกรมาสนทนากัน

5. รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา (Quiz Program Format) มักเป็นรายการบันเทิงเป็น ส่วนใหญ่ โดยให้ผู้ชมทางบ้านเล่นเกมแข่งขันกันตามที่ผู้จัดกำหนดให้ หรือตอบปัญหาต่าง ๆ รายการ ประเภทนี้ นอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้วยังได้รับความรู้ไปด้วย

6. รูปแบบสารคดี (Documentary Program Format) เป็น รายการที่เสนอเนื้อหาด้วย ภาพและเสียงบรรยายตลอดรายการ โดยไม่มีพิธีการ ซึ่งเป็นรูปแบบรายการที่ให้ทั้งความรู้ ความ เพ็ดพิณ เราอารมณ์ และโน้มน้าวจิตใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

6.1 สารคดีเต็มรูปแบบ เป็นการดำเนินเรื่องด้วยภาพและเนื้อหาตลอดรายการ

6.2 กึ่งสารคดีกึ่งพูดคนเดียว (Semi Documentary) เป็นรายการที่มีผู้ดำเนิน รายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับผู้ชมและ ให้เสียงบรรยายตลอดรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดง เรื่องราวต่าง ๆ

7. รูปแบบละคร (Dramatically Style) เป็นการจัดรายการ โดยใช้การแสดงเป็นหลัก ในการเดินเรื่องให้เหมือนจริงมากที่สุด อาจจัดฉากขึ้นในสตูดิโอ หรือออกไปถ่ายทำในสถานที่จริง ๆ ก็ได้ ในทางการศึกษาใช้ละครเพื่อจำลองสถานการณ์ชีวิตคนในสังคม โดยสอดแทรกเนื้อหาไว้ในบท สนทนาและภาพที่ปรากฏโดยผู้ชมไม่รู้ตัว มีหลายรูปแบบ อาจจะเป็นการแสดงละครอย่างเดี่ยวตลอด รายการ ละครจากวรรณคดีที่ต้องการนำมาเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีไทย หรืออาจใช้รูปแบบที่ มีผู้ดำเนินรายการผสมกับละครด้วย เช่น ใช้ละครนำเรื่อง ใช้ละครเป็นตัวอย่างเพื่อเป็นตัวเราให้เกิด ความคิดและนำไปสู่การอภิปราย ขยายประเด็น หรือสรุปประเด็นจากเรื่องที่ได้พูดถึงไปแล้ว

8. รูปแบบสารละคร (Docu-Drama Program Format) เป็นรายการที่ผสมผสาน รูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละคร หรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอเนื้อหาบางส่วน มิใช่ เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษาความรู้และแนวคิด

9. รูปแบบสาธิต (Demonstration Program Format) เป็นรายการที่เสนอขั้นตอนใน การทำสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้ชมนำไปปฏิบัติหรือทดลองทำด้วยตนเอง เป็นงานฝีมือต่าง ๆ

10. รูปแบบเพลงและดนตรี (Song and Music Program Format) เป็นรายการเพื่อความบันเทิง โดยนำเสนอการบรรเลงดนตรี และการใช้เพลง มี 4 ลักษณะ คือ

- 10.1 แบบมีวงดนตรี และนักร้องมาแสดงสดในสตูดิโอ
- 10.2 ให้นักร้องมาร้องควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกมาแล้ว
- 10.3 ให้นักร้องและนักดนตรีมาแสดง แต่ใช้เสียงที่บันทึกมาแล้ว
- 10.4 แบบมีภาพประกอบ หรือ Music VDO

11 รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live Program Format) เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น

12 รูปแบบนิตยสาร (Magazine Program Format) หรือรายการแมกกาซีน เป็นรายการที่นำเสนอแบบเดียวกับนิตยสารสิ่งพิมพ์

13 รูปแบบข่าว (New Program Format) เป็นรายการที่นำเสนอรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญเป็นที่สนใจของประชาชน ลักษณะรายการมีผู้บรรยาย 2-3 คน และจัดฉากหลังให้สวยงามเพื่อให้ไม่น่าเบื่อ พร้อมกับเหตุการณ์ที่กำลังรายงาน

14 รูปแบบสถานการณ์จำลอง (Contrived Program Format) ส่วนใหญ่ใช้ในการศึกษาเฉพาะกรณี มีลักษณะสร้างสถานการณ์ขึ้นมา เพื่อใช้เป็นกรณีตัวอย่างในการศึกษา เช่น สถานการณ์จำลองการแนะนำ สถานการณ์จำลองการสอน

15. รูปแบบการสอนโดยตรง (Direct Teaching Program Format) เป็นการนำเสนอการสอนของครูแต่ละวิชา โดยมีผู้เรียนเป็นกลุ่มเป้าหมาย มีวิธีการอยู่ 3 รูปแบบ

- 15.1 ถ่ายทอดรายการสดด้วยกล้องวงจรปิด อาจใช้ห้องเรียนขนาดใหญ่หรือถ่ายทอดไปยังห้องต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียง ผู้เรียนสามารถเห็นเหตุการณ์ในห้องเรียนปกติ
- 15.2 ถ่ายทอดออกอากาศไปทางโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
- 15.3 บันทึกเทปโทรทัศน์ เป็นการลดข้อบกพร่องในการนำเสนอ

16. รูปแบบโต้วาที (Debate Program Format) เป็นวิธีการพูดแบบโต้วาทีที่นำเสนอ โดยผู้ดำเนินรายการจะต้องตั้งญัตติหรือหัวข้อที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ มีความสามารถในการคิดและการพูดเพื่อสร้างบรรยากาศ และประสานฝ่ายเสนอ และฝ่ายค้านให้กลมกลืนไปในทิศทางเดียวกัน

17. รายการปิกนิกะบันเทิงหรือวาไรตี้ (Variety Program Format) รายการที่รวบรวมความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้ชอบที่หลากหลาย ซึ่งมีความสนใจในการชมต่างกัน รูปแบบรายการมีทั้งการแสดงดนตรี ร้องเพลง ละครสั้น เกม สатиติ สนทนาและสัมภาษณ์ผู้ร่วมรายการ หรือการแสดงอื่น ๆ ในรายการ มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการและสร้างสีสันให้กับรายการ

พัชรา ทองแพง (2553 : 10-11) ได้กล่าวถึงรูปแบบการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนใช้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อการสอน โดยนำสื่อดิจิทัลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียน โดยตรงหรือโดยอ้อมมาฉายให้นักเรียนดู เป็นการแนะนำเนื้อหาใหม่แก่นักเรียน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติม เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิง หรือเป็นการให้ความรู้พื้นฐานร่วมแก่นักเรียนทุกคน

2. ผู้สอนใช้สื่อดิจิทัลเพื่อปรับปรุงวิธีสอน เช่น ใช้วิเคราะห์กระบวนการการสอนโดยทำการบันทึกสื่อดิจิทัลขณะสอนจริง เพื่อวิเคราะห์การขณะปฏิบัติการสอน ตลอดจนปฏิบัติการตอบสนองของนักเรียน

3. นักเรียนใช้สื่อดิจิทัลประกอบการเรียน เช่น นักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำการศึกษารายงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วถ่ายทำเป็นวิดีโอมาเสนอต่อชั้นเรียนหรือนักเรียนถ่ายทำสื่อดิจิทัลการฝึกภาคปฏิบัติของกันและกัน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน

4. ใช้สื่อดิจิทัลร่วมกับไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบการเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วย วิธีนี้เป็นวิธีที่นำเอาข้อดีของสื่อดิจิทัลมาเป็นส่วนเสริม เพื่อจัดข้อจำกัดของระบบการเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปรูปแบบของดิจิทัลเพื่อการศึกษาได้ว่า สื่อดิจิทัลที่สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ผู้สอนสามารถใช้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อการสอน ใช้เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน ใช้สื่อดิจิทัลประกอบการเรียน เป็นต้น รูปแบบของสื่อมีหลายประเภท เช่น รูปแบบพูดคนเดียว รูปแบบสนทนา รูปแบบอภิปราย รูปแบบสัมภาษณ์ รูปแบบตอบปัญหาหรือเกม รูปแบบสารคดี รูปแบบละคร รูปแบบสาธิต รูปแบบถ่ายทอดสด ฯลฯ ผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้และวางแผนการใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน จึงจะทำให้สื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสอน

กระบวนการผลิตสื่อดิจิทัล

สื่อดิจิทัลในปัจจุบันเป็นสื่อที่นิยมใช้ในงานประชาสัมพันธ์และให้ความรู้มากกว่าสื่ออื่นใด เป็นการนำเอาความรู้ หรือเนื้อหาทางวิชาการ นโยบาย การประมวลกิจกรรมต่าง ๆ มาจัดทำเป็นรายการสั้น ๆ ใช้เป็นสื่อเพื่อการนำเสนอ การสาธิต การอธิบาย การสอน หรือเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งตามความต้องการของผู้ผลิต สื่อดิจิทัลเป็นผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการทำงานอย่างมีระบบของคณะทำงาน ซึ่งจะเรียกเป็นผู้ผลิต หน่วยผลิต ฝ่ายผลิต หรือบริษัทผลิตรายการ (Production House) เพื่อให้ได้มาซึ่งงานสื่อดิจิทัล ตามความประสงค์ของงานหรือองค์กร กระบวนการดังกล่าวเรียกเป็นกระบวนการผลิตรายการ ซึ่งมีเทคนิคขั้นตอน ดังต่อไปนี้

พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์และคณะ (2555 : 5 - 10) ก่อนการผลิตรายการสื่อดิจิทัล ผู้ผลิตจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้าน การวางแผนการผลิต การเตรียมการผลิต การใช้วัสดุ

อุปกรณ์ในการผลิต และการประเมินผลการผลิตรายการสามารถสรุปเป็นขั้นตอนของการผลิตรายการสื่อดิจิทัลได้ 3 ขั้นตอน (3P) ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการผลิต (Pre-Production)

เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งก่อนเริ่มทำการผลิตรายการ ได้แก่ การเตรียมข้อมูล การกำหนดหรือวางเค้าโครงเรื่อง การประสานงานกองถ่ายกับสถานที่ถ่ายทำ ประชุมวางแผนการผลิต การเขียนสคริปต์ การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การถ่ายทำ อุปกรณ์การบันทึกเสียง ห้องบันทึกเสียง ห้องตัดต่อ กล้องวีดี โอถ่ายทำ อุปกรณ์ประกอบฉาก อุปกรณ์แสง การเตรียมตัวผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการ ทีมงาน ทุกฝ่าย การเดินทาง อาหาร ที่พัก ฯลฯ หากจัดเตรียมรายละเอียดในขั้นตอนนี้ได้ดีก็จะส่งผลให้ขั้นตอนการผลิตงาน ทำได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ดังนี้

1.1 การแสวงหาแนวคิด เป็นการหาแนวทาง เรื่องราวที่จะนำมาผลิตเป็นรายการหรือสื่อดิจิทัล ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจแรกของผู้ผลิตรายการที่จะต้องตั้งคำถามให้กับตัวเองว่า แนวคิดที่ได้นั้นคืออะไร และจะให้ประโยชน์อะไรต่อผู้ชม การหาแนวคิดหรือเรื่องราว จึงเป็นงานที่จะต้องใช้เวลาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการค่อนข้างสูง

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) เมื่อได้เรื่องที่จะทำการผลิตรายการแล้วเป็นการคาดหวังถึงผลที่จะเกิดกับผู้ชมเมื่อได้รับชมรายการไปแล้ว ทุกเรื่องที่จะนำมาจัดและผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้ผลิตจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ความมุ่งจะให้ผู้รับได้รับหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมในค่านิยมบางอย่าง การกำหนดวัตถุประสงค์อาจตั้งหลายวัตถุประสงค์ก็ได้

1.3 การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์แล้ว ขั้นตอนต่อไปวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ชมว่ามีลักษณะอย่างไร เป็นการทำความรู้ผู้ชมในแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ความสนใจ ความต้องการ และจำนวนผู้ชม เพื่อให้สามารถผลิตรายการได้ตรงความต้องการมากที่สุด

1.4 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นกระบวนการศึกษาเนื้อหา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการผลิตแล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระ และข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย น่าสนใจ และเพิ่มความน่าเชื่อถือ การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่จะต้องทำการศึกษาจาก ตำรา เอกสาร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และข้อมูล และข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ทำการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อการนำเสนอที่เหมาะสม และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี

1.5 การเขียนบทโทรทัศน์ (Script Writing) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการกำหนดแนวคิดจนถึงการวิเคราะห์เนื้อหา จนได้ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของรายการแล้วนำมาเขียนเป็นบท ซึ่งเป็นการกำหนดลำดับก่อนหลังของการนำเสนอภาพและเสียง เพื่อให้ผู้ชมได้รับ

เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยระบุลักษณะภาพ และเสียงไว้ชัดเจน นอกจากนั้นบทรายการวิดิทัศน์ยังถ่ายทอดกระบวนการในการจัดรายการออกมาเป็นตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ร่วมการผลิตรายการได้ทราบ และดำเนินการผลิตตามหน้าที่ของแต่ละคน

1.6 การกำหนดวัสดุ และอุปกรณ์ในการผลิตรายการ โดยที่ผู้ผลิตรายการจะต้องทราบว่าต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใดบ้าง ซึ่งต้องกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดหา และเตรียมการต่อไป

1.7 การกำหนดผู้แสดง หรือผู้ดำเนินรายการ ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปแบบของรายการที่จะนำเสนอ

1.8 การจัดทำงบประมาณ โดยทั่วไปจะมีการตั้งงบประมาณไว้ก่อนแล้ว แต่ในขั้นนี้จะเป็นการกำหนดการใช้งบประมาณโดยละเอียด ซึ่งจะเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการผลิต เช่น ค่าตอบแทนผู้ร่วมดำเนินรายการ ค่าผลิตงานกราฟิก ค่าวัสดุรายการ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าที่พัก และค่าพาหนะ เป็นต้น

2. ขั้นการผลิต (Production)

เป็นขั้นตอนการดำเนินการถ่ายทำตามเส้นเรื่องหรือบทตามสคริปต์ ทีมงานผู้ผลิตได้แก่ ผู้กำกับ ช่างภาพ ช่างไฟ ช่างเทคนิคเสียง ช่างศิลป์ และทีมงานจะทำการบันทึกเทปโทรทัศน์ รวมทั้งการบันทึกเสียง ตามที่กำหนดไว้ในสคริปต์ อาจมีการเดินทางไปถ่ายทำยังสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีการสัมภาษณ์ จัดฉากจัดสถานที่ภายนอกหรือในสตูดิโอ ขั้นตอนนี้จะมีการถ่ายทำแก้ไขหลายครั้งจนเป็นที่พอใจ (Take) นอกจากนี้อาจจะเก็บภาพเสียงบรรยากาศทั่วไป ภาพเฉพาะมุมเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการขยายความ (Insert) เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นและเข้าใจรายละเอียดมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปจะมีการประชุมเตรียมงาน และมอบหมายงานให้กับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านและนั่นคือการทำงานของทีม องค์ประกอบของขั้นการผลิต มีดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร ในการผลิตรายการหรือสื่อดิจิทัลเป็นการทำงานที่เป็นทีมผู้ร่วมงานมาจากหลากหลายอาชีพที่มีพื้นฐานที่ต่างกัน ซึ่งการทำงานร่วมกันจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับทีมงานที่ดี มีความความเข้าใจกัน พูดภาษาเดียวกัน รู้จักหน้าที่ และให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน

2.2 ด้านสถานที่ สถานที่ในการผลิตรายการ แบ่งออกเป็น 2 แห่ง คือ ภายในห้องผลิตรายการ และภายนอกห้องผลิตรายการ สำหรับการผลิตรายการในห้องผลิตรายการ (Studio) นั้นผู้ผลิตจะต้องเตรียมการจองห้องผลิต และตัดต่อรายการล่วงหน้า กำหนดวันเวลาที่ชัดเจน กำหนดฉากและวัสดุอุปกรณ์ประกอบฉากให้เรียบร้อย ส่วนการเตรียมสถานที่นอกห้องผลิตรายการ ผู้ผลิตจะต้องดูแลในเรื่องของการควบคุมแสงสว่าง ควบคุมเสียงรบกวน โดยจะต้องมีการสำรวจสถานที่จริง

ก่อนการถ่ายทำ เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น และเตรียมแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อจะได้ประหยัดเวลาในการถ่ายทำ

2.3 ด้านอุปกรณ์ในการผลิตรายการ โดยผู้กำกับฝ่ายเทคนิคจะเป็นผู้สั่งการเรื่องการเตรียมอุปกรณ์ในการผลิต เช่น กล้องวิดีโอ ทัศน ระบบเสียง และระบบแสงและเครื่องบันทึกภาพ นอกจากนั้นยังจำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์สำรองบางอย่างให้พร้อมด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที

2.4 ด้านผู้ดำเนินรายการ และผู้ร่วมรายการ การเตรียมผู้ที่จะปรากฏตัวบนจอโทรทัศน์เป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเริ่มจากการคัดเลือก ติดต่อ ชักซ้อมบทเป็นการล่วงหน้า โดยให้ผู้ดำเนินรายการ และผู้ร่วมรายการ ได้ศึกษาและทำความเข้าใจในบทของตนเองที่จะต้องแสดง

3. ขั้นตอนการหลังการผลิต (Post-Production)

การตัดต่อลำดับภาพ หรือเป็นขั้นตอนการตัดต่อเรียบเรียงภาพและเสียงเข้าไว้ด้วยกันตามสคริปต์หรือเนื้อหาของเรื่อง ขั้นตอนนี้จะมีการใส่กราฟิกทำเทคนิคพิเศษภาพ การแต่งภาพ การซ่อมสี การเชื่อมต่อภาพ/จาก อาจมีการบันทึกเสียงในห้องบันทึกเสียงใส่เสียงพูด ชาวน์บรรยายภาคต่าง ๆ เพิ่มเติม อื่น ๆ อาจมีการนำดนตรีมาประกอบเรื่องราวเพื่อเพิ่มอารมณ์ในการรับชมยิ่งขึ้น ขั้นตอนนี้ส่วนใหญ่จะดำเนินการอยู่ในห้องตัดต่อแต่มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น การเพิ่มเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ที่ทันสมัยและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีเฉพาะช่างเทคนิคที่เกี่ยวข้องและผู้กำกับเท่านั้น (ในบางครั้งลูกค้าสามารถเข้ารับชมหรือมีส่วนร่วมในการผลิต) ระยะเวลาในขั้นตอนนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาของบทและการบันทึกภาพ รวมถึงความยากง่ายและการใส่รายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมของงานในแต่ละ THEME เช่น 3 วัน 7 วัน หรือมากกว่า 15 วันขึ้นไป องค์ประกอบของขั้นตอนการหลังการผลิต มีดังนี้

3.1 การลำดับภาพ หรือการตัดต่อ (Editing) เป็นการนำภาพมาตัดต่อให้เป็นเรื่องราวตามบทวิดีโอ โดยใช้เครื่องตัดต่อ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการตัดต่อนี้มี 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 Linear Editing เป็นการตัดต่อระหว่างเครื่องเล่น/บันทึกวิดีโอ 2 เครื่อง โดยให้เครื่องหนึ่งเป็นเครื่องต้นฉบับ (Master) และอีกเครื่องหนึ่งเป็นเครื่องบันทึก (Record) ในปัจจุบันไม่นิยมใช้แล้ว เนื่องจากการตัดต่อลักษณะนี้ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน และใช้เวลานานมาก

3.1.2 Non-Linear Editing เป็นการตัดต่อโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เฉพาะซึ่งเป็นการตัดต่อที่รวดเร็วและมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

3.2 การบันทึกเสียง (Sound Recording) จะกระทำหลังจากได้ดำเนินการตัดต่อภาพตามบทวิดีโอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการบันทึกเสียงดนตรี เสียงบรรยาย และเสียงประกอบลงไป

3.3 การฉายเพื่อตรวจสอบ (Preview) หลังจากตัดต่อภาพ และบันทึกเสียงเรียบร้อยแล้วจะต้องนำมาฉายเพื่อตรวจสอบก่อนว่ามีอะไรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่

3.4 ประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินรายการหลังการผลิต ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

3.4.1 ประเมินผลกระบวนการผลิต โดยจะเป็นการประเมินด้านความถูกต้องของเนื้อหา คุณภาพของเทคนิคการนำเสนอ ความสมบูรณ์ของเทคนิคการผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ทีมงานการผลิต

3.4.2 การประเมินผลผลิต ซึ่งจะเป็นการประเมินกลุ่มเป้าหมายหลัก โดยจะประเมินในด้านของความน่าสนใจ ความเข้าใจในเนื้อหา และสาระที่นำเสนอ

3.5 การเผยแพร่ ควรเลือกรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงเป้าหมายได้มากที่สุด และควรเก็บข้อมูลข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ใช้ เพื่อนำมาแก้ไขเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ดังนั้น ก่อนการผลิตวีดิทัศน์ ผู้ผลิตจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผน การเตรียมการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต และการประเมินผลการผลิตรายการ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้

สมถิติ สุขสมงาน (2565 : 13) การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการประมวลทักษะของการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย พัฒนาความคิด การเห็นคุณค่า ความพึงพอใจ ที่เป็นสิ่งแปลกใหม่ เกิดเป็นเส้นโค้งแห่งการเรียนรู้ (Learning Curve) ทำให้สามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมตลอดการดำเนินชีวิต

ธีรพันธ์ เชิญรัมย์ (2563 : 186) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร เนื่องมาจากการฝึกหัดหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

กัลญญ เพชรภรณ์ (2564 : 2) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสามารถประยุกต์ประสบการณ์การที่ได้จากเรียนรู้นั้นไปใช้ได้

โยธิน สิทธิประเสริฐ (2562 : 104) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพัฒนาความคิด ความสามารถ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

กุลิสรา จิตรชญาวณ (2562 : 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ของผู้สอนจัดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดจนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เวอเนอร์และดีไซมอน (Werner and Desimone, 2006 : 5) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรอันเป็นผลมาจากพฤติกรรม การยอมรับหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นเสมือนเป็นผลลัพธ์ของปฏิกิริยาจากสิ่งหนึ่งกลับสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปความหมายของการเรียนรู้ได้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพัฒนาความคิด ความสามารถ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

สมฤดี สุขสมงาม (2565 : 15) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีมีความรู้ ทักษะและคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

กุลิสรา จิตรชญาวณ (2562 : 11) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม ในการจัดการเรียนรู้ แต่ละครั้งโดยทั่วไป ผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้เอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น หรือต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

2. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้ การ กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของสังคมไทย อาจจะมีทั้ง ความเหมือนกันและต่างกัน แต่ไม่ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดไว้อย่างไรสิ่ง ที่สำคัญที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาบรรลุผลก็คือ การจัดการเรียนรู้ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีมี ประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข ซึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้กับ

ผู้เรียนมีหลายทักษะ ด้วยกัน เช่น ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทาง วิทยาศาสตร์ ทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

4. การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่ สามารถแยกดีชั่วถูกผิดออกอย่างมีเหตุผล มีหลักยึดปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของ ความถูกต้องดีงาม และทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

5. การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาตัวรอด เนื่องจากการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการ สร้างองค์ความรู้พัฒนาให้ผู้เรียนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาด รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น สำหรับ ผู้เรียน และยังสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายให้ผู้เรียนนำไป ประยุกต์ใช้ได้จริง ในการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคม ดังนั้น เมื่อผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ จากการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่ง ดังกล่าวมาใช้ให้เป็นประโยชน์และรู้จักที่จะเอาตัวรอดอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน

6. การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตประจำวัน

7. การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมอาชีพหรือรายได้ให้กับผู้เรียน

8. การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้น้องมีความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไป ใช้พัฒนา ตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้

วรัญพัชร วงศ์สุเพ็ง (2556 : 31) ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมที่ เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวรจึงจะถือว่าเป็นการเรียนรู้และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ไปจะต้องเกิดจากการฝึกฝน เช่น ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการขับ รถยนต์ เป็นต้น

อัครวัฒน์ ศรีสวัสดิ์ (2554 : 1) ได้ให้กล่าวว่าลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้จะต้อง มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป จะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเป็น การเรียนรู้ หากเป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวยังไม่สามารถถือว่าเป็นการเรียนรู้ เช่น นักเรียนพยายามเรียนรู้การออกเสียงภาษาต่างประเทศบางคำ หากนักเรียนออกเสียงได้ถูกต้องเพียง ครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถออกเสียงซ้ำให้ถูกต้องได้อีก จึงไม่นับว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้การออกเสียง ภาษาต่างประเทศ

2. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจะต้องเกิดจากการฝึกฝน หรือเคยมีประสบการณ์ในด้าน นั้นมาก่อน เช่น ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ต้องได้รับการฝึกฝน และถ้าสามารถใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ได้แสดงว่าเกิดการเรียนรู้ ในประเด็นนี้พฤติกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นโดยที่เราไม่ต้อง ฝึกฝนหรือมีประสบการณ์ ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเจริญเติบโตหรือการมีวุฒิภาวะ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ได้ว่า การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปในด้านดี จะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจะต้องเกิดจากการฝึกฝน หรือเคยมีประสบการณ์ในด้านนั้นมาก่อน การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ได้นำนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังนี้

โกวิท พิติพงศ์พล (2563 : 69) กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคล บุคคลใช้กระบวนการทางสมองเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ หรือการสร้างความหมายของสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ตนเอง ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้จึงไม่ใช่เพียงการรับข้อมูลหรือประสบการณ์อย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการของการจัดกระทำต่อข้อมูลและประสบการณ์อีกด้วย อีกทั้งกระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้งานเฉพาะตน เป็นประสบการณ์ส่วนตัวที่ไม่มีผู้ใดเรียนรู้หรือทำแทนกันได้ แต่ละคนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามความสนใจ ความสามารถ และประสบการณ์เดิมของแต่ละคน และกระบวนการเรียนรู้ยังเป็นกระบวนการทางสังคม เนื่องจากบุคคลอยู่ในสังคม ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคน การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จึงสามารถกระตุ้นการจัดกระบวนการเรียนรู้และขยายขอบเขตของความรู้อีกด้วย กระบวนการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากการคิด และการกระทำ รวมทั้งการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ การทดลองปฏิบัติ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

เรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ และคณะ (2563 : 49-50) ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโอเน่ (ONIE MODEL) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการเรียนรู้แบบโอเน่ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1.1 ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดสภาพปัญหา ความต้องการในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ อาจจะได้มาจากการสถานการณ์ในขณะนั้น หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือเป็นประเด็นที่กำลังขัดแย้งและกำลังอยู่ในความสนใจของชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะคิดจะหาทางออกของปัญหาหรือความต้องการนั้น ๆ

1.2 การเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ สามารถทำได้โดยดึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาเป็นพื้นฐาน เน้น

การมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนความคิด และอภิปราย โดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

1.3 วางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถเห็นแนวทางในการค้นพบความรู้หรือคำตอบได้ด้วยตนเอง

2. ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New Way of Learning) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

2.1 ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ กระบวนการกลุ่ม ศึกษาจากผู้รู้/ภูมิปัญญา และวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

2.2 ครูและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปความรู้เบื้องต้น โดยใช้คำถามปลายเปิดในการชวนคิด ชวนคุย เป็นเครื่องมือ ด้วยกระบวนการระดมสมอง สะท้อนความคิด และอภิปราย ซึ่งจะได้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้ปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

2.3 ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้วิธีต่าง ๆ เช่น การทดลอง การทดสอบ การตรวจสอบกับผู้รู้

3. ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

3.1 ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยสังเกตปรากฏการณ์ จดบันทึกผลการนำไปใช้

3.2 ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง สรุป จัดทำรายงานและรวบรวมไว้เป็นหลักฐานในแฟ้มสะสมงาน

4. ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

4.1 ครูและผู้เรียนนำแฟ้มสะสมงาน และผลงานที่ได้จากการปฏิบัติมาสรุปเป็นองค์ความรู้ใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน โดยประเมินคุณภาพการเรียนรู้ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติงาน แหล่งเรียนรู้ และสารสนเทศที่นำมาใช้

4.2 ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์ประเมินคุณภาพการเรียนรู้

4.3 ครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกับประเมิน การพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการเรียนรู้

วรัญพัชร วงศ์สุเพ็ง (2556 : 32) กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวเนื่องกัน การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือ

ความสามารถอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ กระบวนการสอนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

อากรมน์ ใจเที่ยง (2553 : 2-4) ได้อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ ซึ่งต้องอาศัย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาด้านในทุก ๆ ด้าน การจัดการเรียนรู้มี ลักษณะที่เด่นชัดอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนความคิด และอภิปรายกับผู้อื่น และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนสามารถเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การทดลอง การแก้ปัญหา เป็นต้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอภิปรายกับผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. การจัดการเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านพุทธิพิสัย หรือด้านความรู้ ความคิด เป็นด้านที่เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และความคิดของผู้เรียน มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางสติปัญญา เกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ และสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ได้

- 2.2 ด้านจิตพิสัย หรือด้านเจตคติ เป็นด้านที่เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติของผู้เรียน มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางจิตใจ เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่า ความดี ความงาม และสามารถมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสังคม+

- 2.3 ด้านทักษะพิสัย หรือด้านทักษะ เป็นด้านที่เน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติของผู้เรียน มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางทักษะ เกิดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมตามวัย

3. การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ศาสตร์ คือ ความรู้ความสามารถของผู้สอนทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ ศิลป์ คือ ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ดี ถ้าผู้สอนรู้จักใช้ศาสตร์อย่างมีศิลป์

ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์ (2556 อ้างถึงในทศนา แคมมณี, 2552 : 1 - 3) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนในการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การฟัง การอ่าน การโต้ตอบกับผู้อื่น การถาม การซัก การเขียน การสังเกต การจดจำ การเลียนแบบ การดูตัวอย่าง การลองทำ การคิด คิดเปรียบเทียบ คิดวิเคราะห์ คิดไตร่ตรอง และการลงมือทำ เป็นต้น กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องมีสาระการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วยกันเสมอ เมื่อผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการเรียนรู้นั้นในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ แล้วผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ ผู้เรียนเกิดการเข้าใจหรือไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25 - 26) ได้อธิบายถึง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไว้คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้กระจ่างแจ้ง เพื่อสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

1. หลักการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึด หลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่ เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่ หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับ ผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการ ทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้อง ศึกษาทำความเข้าใจใน กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณา ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและ เทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย ของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน การ จัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ และ ทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึง ประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่าง บุคคลและพัฒนาทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิด การเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญา ท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้ง ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่าง

การจัดการเรียนรู้ออนไลน์

ปริญญา ยวงทอง (2564 : 26) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เป็นการรวมคุณสมบัติของสื่อมัลติมีเดียหลายมิติกับคุณสมบัติของอินเทอร์เน็ต มาออกแบบเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงเครือข่าย สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563 : 14) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โดยครูมีบทบาทเป็นโค้ชกระตุ้นความคิดและจินตนาการของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน และประเมินตามสภาพจริงและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

เทเลอร์ (Taylor, 2014 : 6) กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์ เหมือนกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนตรงที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเตรียมกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเรียนการสอนที่ดีนั้น ผู้เรียนและผู้สอนควรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นการเรียนการสอนออนไลน์จึงไม่ใช่เพียงแค่การสร้างบทเรียนบนเว็บ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาเนื้อหาบทเรียนเท่านั้น หากแต่ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

อภิญญา ปัญญาสิทธิ (2555 : 36) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบออนไลน์ คือรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเรียนในสถานที่เดียวกันในเวลาเดียวกัน ผู้เรียนจะศึกษาเนื้อหาจาก E-learning courseware ซึ่งเป็นการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการนำเสนอเนื้อหาความรู้ในลักษณะของสื่อประสม (Multimedia) โดยเน้นความเป็น Non-linear มีการออกแบบกิจกรรมซึ่งผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจได้ เนื้อหาของ E-learning courseware จะมีการแบ่งเป็นหน่วยๆ เมื่อศึกษาด้วยตนเองแล้ว ผู้เรียนจะมีหน้าที่ในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งการสอบถามปัญหาต่างๆกับเพื่อนร่วมชั้นทางอิเล็กทรอนิกส์หรือออนไลน์

จักรกฤษณ์ โปตาพล (2555 : 8) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบออนไลน์ เป็นการเรียนที่มีความยืดหยุ่นสูง เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความไม่เรียนรู้ และผู้ที่ต้องการเรียนด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สำหรับนักเรียนนักศึกษาทั่วไปที่ต้องการเข้าเรียนตามหลักสูตร ในการเรียนแบบออนไลน์ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้มากกว่าปกติ เนื่องจากผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจต้องอาศัยทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ สามารถสรุปการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ได้ว่า การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้สื่อมัลติมีเดียดิจิทัลและเครื่องมือที่ทันสมัย ผสมผสานกับสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่สามารถสร้างความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน เข้าถึงได้ง่าย มีความยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นการเรียนสำหรับทุกคน เรียนได้ทุกเวลาและทุกสถานที่

บริบทวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานศึกษา

1. ที่อยู่

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี 300 ถนนราชวิถี ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทรศัพท์ 032-425-557 โทรสาร 032-427-021 E-mail phet_pvc@hotmail.com Website www.pbpvc.ac.th

2. ประวัติสถานศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เดิมชื่อ “โรงเรียนการเรือนและฝึกหัดครูประกาศนียบัตรเพชรบุรี” ตั้งอยู่ ณ พระราชวังรามราชนิเวศน์ (วังบ้านปืน) โดยมีพันเอกหลวงอาจศรศิลป์ (เปาธนพุทธิ) เป็นผู้จัดทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2477 ต่อมาย้ายมาอยู่ ณ ที่ดินซึ่งเป็นที่เข้าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ถนนราชวิถี ในปี พ.ศ. 2482 บนเนื้อที่ประมาณ 12 ไร่ 3 งาน 60 ตารางวา รัชกาลที่ 5 ได้ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์สินร่วมกับข้าราชการและนักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวง สร้าง “ตึกอู่พงษ์” ไว้เป็นอนุสรณ์ ตัวอาคารเป็นตึก 2 ชั้น และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนช่างทอผ้า ปีต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างสตรีเพชรบุรีในปี พ.ศ. 2490 และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษา ในปี พ.ศ. 2517 จากนั้นปี พ.ศ. 2493 ได้เข้าที่ดินจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพิ่มอีก 10 ไร่ 3 งาน 64 ตารางวา รวมกับเนื้อที่เดิมเป็น 23 ไร่ 3 งาน 24 ตารางวา ต่อมา พ.ศ. 2508 กรมอาชีวศึกษาได้จัดให้โรงเรียนเข้าอยู่ในโครงการปรับปรุง โดยปรับปรุงการสอนตามหลักสูตรใหม่ ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟ เปิดสอนวิชาชีพเป็นวิชาเอก วันที่ 1 เมษายน 2523 ได้รับยกฐานะเป็น “วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี” ต่อมา พ.ศ. 2532 เทศบาลเมืองเพชรบุรี ได้ทำการวัดสอบเขตที่ดินใหม่ และกำหนดให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งมีเนื้อที่ 26 ไร่ 74.89 ตารางวา

3. การจัดการศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้าน

วิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน มีการจัดการศึกษาโดยมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและสถานประกอบการจากภายนอก มีการจัดรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ เป็นไปตามสมรรถนะวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระ

4. สภาพชุมชน

เพชรบุรี มีพื้นที่ 6,225.138 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,890,712 ไร่ ประชากรประมาณ 484,950 คน (พ.ศ.2565) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านลาด และอำเภอบ้านแหลม ปัจจุบันอำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ อำเภอบ้านลาด เป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่มีชื่อเสียง เช่น ชมพู่เพชรสายรุ้ง กล้วยหอมทอง และมะนาวพันธุ์แป้น พันธุ์ไข่ ผลไม้เหล่านี้มีมูลค่าผลผลิตสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือพีชไร้ ได้แก่ ขั้วนาปี ขั้วนาปริง อ้อยโรงงาน สับปะรดโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมะพร้าวผลแก่ สำหรับอาชีพการเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ โคนม ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง สุกร และแพะ ยังเป็นอาชีพเสริมในบางอำเภอ เช่น อำเภอเมือง อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอแก่งกระจานและอำเภอชะอำ นอกจากนี้บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเล เริ่มตั้งแต่ปากอ่าวบางตะบูน จนถึงเขตอำเภอชะอำ จัดเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี เพราะใช้ประโยชน์สำหรับการทำการประมง เช่น กุ้งขาว และปลานิล และการท่องเที่ยว ปัจจุบันชายฝั่งทะเลที่ยาวถึง 82 กิโลเมตร ได้รับการพัฒนาตัดถนนสร้างโรงแรม รีสอร์ท เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยมีผลิตภัณฑ์ของฝากที่มีชื่อเสียง เช่น น้ำตาลโตนดเมืองเพชร ขนมหม้อแกงเมืองเพชรข้าวตัง ของฝาก บริษัทสุคันธา ไทย แอสเน็ค จำกัด ทองม้วนแม่เล็ก ข้าวแช่แม่เล็ก อาหารทะเลแปรรูป เกลือสปา เป็นต้น

5. สภาพเศรษฐกิจ

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปีที่ผ่านมา สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการค้าปลีกและค้าส่ง รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการการเกษตรกรรม การคมนาคมและการขนส่ง การอุตสาหกรรม การก่อสร้างและอื่น ๆ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว สับปะรด อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผักสด ชมพู่เพชร น้ำตาลโตนด มะละกอ มะนาว มะพร้าว กล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยหอม เป็นต้น เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีได้รับการประกาศให้เป็นเขตอุตสาหกรรม เฟส 3 จึงมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งกระจายอยู่ในทุกอำเภอ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวน 668 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป ผลิตผลทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าสนองความต้องการของตลาด เช่น โรงงานผลิตสับปะรด

กระเบื้อง โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ โรงสีข้าว โรงงานถนอมผักหรือผลไม้กวนตากแห้ง โรงงานเกลือ โรงงานผลิตอุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น

จังหวัดเพชรบุรี มีศักยภาพทั้งด้านการท่องเที่ยวสูง ทั้งในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และทางธรรมชาติ การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีระยะ 5 ปี (พ.ศ.2555 – 2560) มียุทธศาสตร์ ที่จะให้การท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและทางทะเลในภาคตะวันตกจึงเป็นภาคการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดเพชรบุรี แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเช่น หาดชะอำ พระนครคีรี

จังหวัดเพชรบุรี เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปว่า เป็นเมืองแห่งขนมหวานที่มีรสอร่อย ขนมหม้อแกงเมืองเพชร จึงเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป ใครผ่านมาเพชรบุรีต้องแวะซื้อเป็นของฝาก ขนมเมืองเพชรจึงเป็นผลผลิตที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดเพชรบุรีสูงอย่างต่อเนื่อง

6. สภาพสังคม

จังหวัดเพชรบุรี มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และการละเล่นพื้นบ้านที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งเอกลักษณ์ท้องถิ่น ที่สำคัญ ดังนี้ ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และการละเล่นพื้นบ้าน

6.1 งานพระนครคีรีเมืองเพชร เป็นงานประจำปีอยู่ในช่วงวันศุกร์สัปดาห์แรกของเดือนกุมภาพันธ์

6.2 ประเพณีวัวลาน การเล่นวัวลานมีวิวัฒนาการมาจากการใช้วัวนวดข้าว เพราะลักษณะลานนวดข้าวเป็นวงกลม

6.3 วัวเทียมเกวียน มีการประกวดวัวเทียมเกวียนขึ้นทุกปี

6.4 ละครชาตรีเป็นละครรำที่เก่าแก่ที่สุด ได้รับวัฒนธรรมจากละครของอินเดีย

6.5การแข่งขันเรือยาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือน 11 ถึงเดือน 12 ของทุกปี เอกลักษณ์ของท้องถิ่น ได้แก่ ข้าววัง ต้นตาล ชมพูเพชร และแม่น้ำเพชรบุรี

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ของสถานศึกษา

1. ปรัชญา

เรียนดีฝีมือเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน

2. อัตลักษณ์

คุณธรรมเด่น เน้นวิชาชีพ

3. เอกลักษณ์

ทักษะดี มีคุณธรรม น้อมนำความพอเพียง

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการ

จัดการศึกษา

1. วิสัยทัศน์

เป็นวิทยาลัยคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพ

2. พันธกิจ

2.1 พัฒนาหลักสูตรให้หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชนและสังคม

2.2 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการจัดการศึกษา ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

2.3 พัฒนาผู้เรียนโดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีสู่สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 จัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

2.5 จัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.6 พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่

3. เป้าประสงค์

3.1 ผลิตรากำลังคนด้านอาชีวศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพในระดับสากล โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ

3.2 พัฒนาสถาบันมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ และความร่วมมือกับสถานประกอบการ

3.3 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาชีพ มีความชำนาญเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและสามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน นักศึกษาเข้าสู่มาตรฐานสากลได้

3.4 สนับสนุนการวิจัย นวัตกรรม เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ นำมาพัฒนาสถาบัน

3.5 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน

3.6 พัฒนาการบริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมีธรรมาภิบาลโดยยึดหลักปรัชญาพอเพียง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศร่วมในการบริหารจัดการ

4. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับตลาดแรงงานในการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภาษาต่างประเทศเพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับผลิตภัณฑจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ตลาดสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 7 คุณธรรมนำความรู้สู่การปฏิบัติ

5. กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับตลาดแรงงานในการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ที่ 1 เน้นคุณภาพผู้เข้าศึกษาในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตร

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาการ

กลยุทธ์ที่ 4 ขยายโอกาสทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 ทดสอบมาตรฐานแรงงาน

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้ผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 7 ยกระดับภาษาต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรภาพดี

กลยุทธ์ที่ 9 เสริมสร้างทักษะ ความรู้

กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมค่านิยม ความอดทน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 วางแผนพัฒนาบุคลากร

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมครูวิชาชีพให้มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านการเรียนการสอน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒनावิทยฐานะครูให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาความรู้บุคลากรทางการศึกษาด้านภาษาอังกฤษ

เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาอาเซียน

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน

ต่อเนื่อง	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และการเรียนรู้
จัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอน
	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาหน่วยงานเพื่อรองรับการวิจัยและพัฒนา
	กลยุทธ์ที่ 4 จัดตั้งศูนย์ภาษาต่างประเทศ
	กลยุทธ์ที่ 5 จัดตั้งศูนย์ทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพ
	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ
	กลยุทธ์ที่ 1 การจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	กลยุทธ์ที่ 2 จัดการศึกษาระบบทวิศึกษา
และต่างประเทศ	กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการ สถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
ผู้เรียน ครู	กลยุทธ์ที่ 4 ร่วมกับองค์กร สถาบัน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนา
	กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภาษาต่างประเทศเพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพ	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารงาน
	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ
ภาษาต่างประเทศ สามารถสื่อสารได้	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะความรู้ภาษาต่างประเทศ สามารถสื่อสารได้
พัฒนาการเรียนการสอน แบบ bilingual	กลยุทธ์ที่ 4 เปิดสอนหลักสูตร MINI EP ในระดับ ปวช. และปวส.
	กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
	ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ตลาดสากล
	กลยุทธ์ที่ 1 การฝึกอบรมวิชาชีพแก่ชุมชน
	กลยุทธ์ที่ 2 ศูนย์ซ่อมสร้าง Fix it Center
	กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งด้านงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
	กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศูนย์บ่มเพาะในสถานศึกษา ต่อยอดธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ความสามารถต่อองค์กรภายนอกสถานประกอบการ ชุมชน ชี้นำสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 7 คุณธรรมนำความรู้สู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 2 จัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 4 บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน

กลยุทธ์ที่ 5 บริหารงานโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษฎา บัวดก (2564 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการพัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษา ยุคดิจิทัลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษาในยุคดิจิทัลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษาในยุคดิจิทัลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการพัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษาในยุคดิจิทัล 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาคู่มือ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัล 2. ด้านการพัฒนาทักษะ สมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3. ด้านการเสริมสร้างเจตคติที่ดีของบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 จำนวน 454 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษาในยุคดิจิทัลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และแนวทางการพัฒนาศูนย์กลางทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ด้านการพัฒนาคู่มือ ความเข้าใจของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัล ควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทางออนไลน์ ด้านการพัฒนาทักษะ สมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควรสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา และให้บุคลากรฝึกปฏิบัติในการใช้

เทคโนโลยีด้านการเสริมสร้างเจตคติที่ดีของบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควรสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเทคโนโลยีมาใช้ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า PLC ทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

ธีปะกร ศรีจันทร์ (2561 : 125 - 128) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า 1) ก่อนการพัฒนาครูมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียน้อย และหลังจากได้รับการพัฒนาและดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียทำให้ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะและมีความชำนาญในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียมากขึ้น สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของครูในระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก โดยครูมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทเวลาในการเรียนรู้ที่จะผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียตามกระบวนการ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ความร่วมมือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2) ครูสามารถผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ ตลอดจนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบสื่อมัลติมีเดียได้อย่างครบองค์ประกอบ และสามารถจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและสนใจเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น 3) จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในวงรอบที่ 2 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่ครูสร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกเมื่อเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย สื่อมัลติมีเดียทำให้นักเรียนมีความสนใจและต้องการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น และนักเรียนอยากให้มีการเรียนการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดียในเนื้อหาอื่น ๆ ของรายวิชาภาษาอังกฤษ

ชมพู แสนเสน (2559 : 113 - 114) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า 1) ความต้องการในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ ของครูมีความต้องการในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education ในระดับมากที่สุด และต้องการได้รับการพัฒนา 2) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education ได้ดำเนินการ 2 วงรอบ โดยใช้แนวทางในการพัฒนา ดังนี้การอบรมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงาน และการนิเทศภายใน 3) ผลการพัฒนา ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education ของครูมีการพัฒนาตนเองและมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education สูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่าน

Google Apps for Education ได้ และสามารถจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education ให้แก่นักเรียนได้

ทิฆัมพร ทองนำ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนบ้านฝักคาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียของครูพบว่าครูมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเป็นอย่างดี แต่ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ครูขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะกระบวนการและขั้นตอนในการผลิตสื่อมัลติมีเดียด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สรุปได้ว่าหลังจากที่ครูได้อบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อมัลติมีเดียทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะและความชำนาญในการผลิตสื่อมัลติมีเดียมากขึ้น โดยรวมผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ไชยกิตตพงศ์ ไชยเชษฐ์ (2557 : 168) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา ศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนลำปำทางวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จากการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย พบว่า ในการดำเนินการทั้ง 2 วงรอบ โดยใช้แนวทางการพัฒนาที่ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียและการนิเทศติดตามผลปรากฏว่า สามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ จนส่งผลให้เด็กมีความพึงพอใจ ในการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียในระดับมากที่สุด

วสันต์ ศรีแสน (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโรงเรียนบ้านฝักคาญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนค่อนข้างน้อยขาดแรงกระตุ้นในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรื้อตนาพบว่า 1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้ว ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแนวทางในการคัด ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแนวทางในการพัฒนา ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูและ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูได้ดำเนินการสังครบตัว มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศติดตามการ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศติดตามการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวงล้อคู่ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคนที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคนที่ได้รับการประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในด้านที่ และ และการปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้งหนึ่งและ และการปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย

สอนอีกครั้งหนึ่งและนิเทศติดตามในด้านที่มีข้อบกพร่องผล และการปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้งหนึ่งและนิเทศติดตามในด้านที่มีข้อบกพร่องผลการนิเทศติดตามและพัฒนาครู และการปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้งหนึ่งและนิเทศติดตามในด้านที่มีข้อบกพร่องผลการนิเทศติดตามและพัฒนาครูด้านการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย และ การปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้งหนึ่งและนิเทศติดตามในด้านที่มีข้อบกพร่องผลการนิเทศติดตามและพัฒนาครูด้านการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพบว่า และการปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้งหนึ่งและนิเทศติดตามในด้านที่มีข้อบกพร่องผลการนิเทศติดตามและพัฒนาครูด้านการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพบว่าครูและผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความสามารถและความพึงพอใจในการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

รัชฎาพร พิมพิชัย (2552 : 168 - 170) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาล้อมกุดตะกัล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ ครูมีความรู้ด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียที่หลากหลาย มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง และเห็นว่าโครงการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ 2) แนวทางและการวางแผนการปฏิบัติการโครงการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านนาล้อมกุดตะกัล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล การรวบรวมผลงาน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสื่อมัลติมีเดียที่ครูผลิตขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ การนำสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน และการสรุปผลตรวจสอบความสำเร็จของการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) การติดตามและประเมินผลการใช้แนวทางในการพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของโครงการ ครูที่เข้าร่วมโครงการหลังการได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการและครูสามารถผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างน้อยคนละ 1 ชิ้น

Manuel & Marina (2022 : 27 - 40) เสนองานวิจัย เรื่อง การฝึกอบรมครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา มุมมองของผู้เชี่ยวชาญระดับนานาชาติความสามารถด้านดิจิทัลกลายเป็นการรู้หนังสือรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อชีวิตของผู้คน เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญในการบูรณาการทางสังคมและอาชีพ ในสถาบันการศึกษา ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักเรียน การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดองค์ประกอบสำคัญของการฝึกอบรมครูในการใช้เทคโนโลยีและวิธีการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอทางเลือกในการปรับปรุง

กระบวนการศึกษา เพื่อเอาชนะข้อบกพร่องในการฝึกอบรมครูในเทคโนโลยีใหม่และวิธีการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ การศึกษาเชิงคุณภาพจากข้อมูลการสัมภาษณ์ มี 2 ระยะ สำหรับการวิจัยระยะแรก การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างดำเนินการกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานานาชาติ 8 คน จากหลากหลายสาขาเกี่ยวกับวิธีที่ดีที่สุดในการฝึกอบรมครูการวิจัยระยะที่สองเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อความของการถอดเสียงการสัมภาษณ์ตามการวิเคราะห์ความรู้สึกและการนับจำนวนคำ โดยใช้ภาษาการเขียนโปรแกรมเชิงสถิติขั้นสูง การวิจัยระยะที่สองดำเนินการโดยใช้ภาษาโปรแกรมเชิงสถิติสำหรับผลการสัมภาษณ์วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความรู้สึกและการนับจำนวนคำ ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาของครูควรเน้นการฝึกปฏิบัติและดูแลโดยครูอาวุโสด้วยความช่วยเหลือจากนักเรียนและหัวหน้าโรงเรียน นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดมาตรฐานเพื่อติดตามความสามารถด้านดิจิทัลของครู ซึ่งควรได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความทันสมัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Susila (2022 : 122 -134) เสนองานวิจัย เรื่อง ศักยภาพในการสร้างขีดความสามารถร่วมกันสำหรับการเรียนรู้ขององค์กรในบริบทของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูเพื่อพัฒนาโรงเรียน การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เน้นการปรับปรุงทั้งโรงเรียนร่วมกับความเป็นผู้นำที่ให้การสนับสนุน เพื่อสร้างขีดความสามารถร่วมกันสำหรับการปฏิบัติตามหลักฐานและการเรียนรู้ขององค์กร หัวข้อนี้มีต้นกำเนิดจากโครงการวิจัยเชิงคุณภาพตามการออกแบบ (DBR) ที่ศึกษาการใช้แหล่งข้อมูลออนไลน์สำหรับผู้ปฏิบัติงานระดับประถมศึกษาที่เรียกว่า Pathways for school development ซึ่งออกแบบโดย Oxford University Press (OUP) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสังเกตของผู้เข้าร่วม และการวิเคราะห์เอกสารดำเนินการกับครูและผู้นำระดับสูงในโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่งทั่วอังกฤษระหว่างปี 2014 ถึง 2016 มีการเชื่อมต่อกับแนวทางแบบไดนามิกในการปรับปรุงโรงเรียน (DASI) ซึ่งกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมกับหลักฐานที่หลากหลายอย่างเป็นระบบในการไตร่ตรองและความพยายามในการออกแบบกลยุทธ์การปรับปรุงโรงเรียนและห้องเรียนด้วยระบบสี่ขั้นตอนของ Pathways และชุดแบบฝึกที่จัดทำขึ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้สำรวจองค์ประกอบของทฤษฎีและการปฏิบัติร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การสร้างโอกาส

Mor (2012 : 185 - 193) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ Google Apps for Education เพื่อการจัดการเรียนรู้ กรณีศึกษาของเทคโนโลยีวิศวกรรมอุตสาหกรรม (IET : Technology Coffee Morning) โดยได้ทำการสอนในระดับปริญญาโทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเน้นในการสร้างแรงจูงใจของการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาและผู้สอนโดยใช้ Google Apps For Education เพื่อการจัดการเรียนรู้ในการเชื่อมโยงเว็บไซต์ คอร์สเรียน กับรายละเอียดบรรยาย พร้อมกับแบ่งปันข้อมูลผลการวิจัย พบว่า ระบบปฏิบัติการของ Google มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการในการใช้งานของผู้เรียนและผู้สอนทำให้สามารถจัดเตรียมผู้เรียนได้อย่างจริงจัง

Sharon (2004 : 3905 - 3910) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีมัลติมีเดีย มีปฏิสัมพันธ์กับการส่งเสริมการสอนทักษะการอ่านได้ กล่าวว่า การอ่านมีความสัมพันธ์กับนักเรียนในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งระดับการอ่านของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากและการใช้เทคโนโลยีมัลติมีเดียส่วนใหญ่ใช้กับนักเรียนที่ระดับสูงขึ้นซึ่งมีงานวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาและแนะนำการใช้สื่อมัลติมีเดียที่หลากหลายที่มีปฏิสัมพันธ์กับการช่วยสอนทักษะการอ่านครูจึงได้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีมัลติมีเดียที่มีการโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับคอมพิวเตอร์มีผลลัพธ์ของ ประสิทธิภาพไปในทางบวก เทคโนโลยีมัลติมีเดียทำให้เด็กมีความสามารถฟัง และปฏิสัมพันธ์กับเรื่องราวซึ่งสามารถสรุปได้ว่าเทคโนโลยีมัลติมีเดีย มีปฏิสัมพันธ์กับการส่งเสริมการสอนทักษะการอ่านได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ครั้งนี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 66 คน โดยมีวิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกกลุ่มเป้าหมายเป็นรายประเภทวิชา จำนวน 5 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาสามัญสัมพันธ์

ขั้นที่ 2 เลือกกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภทวิชา โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นตัวแทนทั้งหมด 66 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประเภทวิชา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู จำแนกตามประเภทวิชาแต่ละสาขา

ประเภทวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประเภทวิชาศิลปกรรม	6	5
ประเภทวิชาคหกรรม	13	11
ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	8	7
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ	30	26
ประเภทวิชาสามัญสัมพันธ์	20	17
รวม	77	66

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้หลักวิจัยเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ทำศึกษาและสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาครูจากนักวิชาการหลายท่าน โดยได้สรุปเป็นขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินความต้องการในการพัฒนา
2. การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม
3. การดำเนินการพัฒนา
4. การติดตามประเมินและสะท้อนผล

ตาราง 3.2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	กิจกรรมดำเนินการวิจัย	ผลที่ได้รับจากการวิจัย
ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการในการพัฒนา	1. ประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้	ทราบความต้องการของครูในการพัฒนาสมรรถนะด้านการผลิตสื่อดิจิทัล นำผลไปจัดทำหลักสูตร เครื่องมือขั้นตอนที่ 1 - แบบสอบถาม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	กิจกรรมดำเนินการวิจัย	ผลที่ได้รับจากการวิจัย
ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำ หลักสูตรฝึกอบรม	1. การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม	ได้หลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนา สมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อ ดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการ เรียนรู้ เครื่องมือขั้นตอนที่ 2 - หลักสูตรการฝึกอบรม - แบบประเมินหลักสูตรการ ฝึกอบรม
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการ พัฒนา	1. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. การฝึกปฏิบัติการผลิตสื่อ ดิจิทัล 3. ศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะ จากครูผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ	ความรู้ ทักษะในการผลิตสื่อ ดิจิทัลและผลการประเมิน ทักษะการผลิตสื่อดิจิทัล หลังจากการพัฒนาครู เครื่องมือขั้นตอนที่ 3 - แบบประเมินสื่อดิจิทัล - แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สะท้อนผล
ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม ประเมินและสะท้อนผล	1. การติดตามประเมินและ สะท้อนผลหลังเข้ารับการอบรม	ผลการประเมินและสะท้อนผล หลังการอบรม เครื่องมือขั้นตอนที่ 4 - แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สะท้อนผล

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการในการพัฒนา

เป็นการประเมินความต้องการหรือความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการสอบถามครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยใช้แบบสอบถามนำผลวิเคราะห์มาจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

2. การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

3. นำผลวิเคราะห์มาจัดเตรียมทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของครู

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1

1. จัดทำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1.1 ดร.เอี่ยมพร โตภาณุรักษ์กุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

1.2 นายวรกร ชยุติกุล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

1.3 นางสาวใจ รามพันธ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

1.4 นางสาวสมสุข ตรีเมืองปักษ์ ครูชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

1.5 นายสุวิจักขณ์ จันทรสำราญ ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency : IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

กลุ่มเป้าหมาย

ครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 66 คน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง และจัดลำดับความต้องการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม

การนำผลการประเมินความต้องการของครูมาจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกันมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

2. ออกแบบหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร กำหนดการและกิจกรรม การวัดและประเมินผล ในการฝึกอบรมอย่างชัดเจน ดังนี้

2.1 โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมงโดยแบ่งออกเป็น 3 หน่วย 1) ขั้นตอนก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre- Production) จำนวน 3 ชั่วโมง 2) ขั้นตอนการผลิตสื่อดิจิทัล (Production) จำนวน 2 ชั่วโมง และ 3) ขั้นตอนหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post -Production) จำนวน 3 ชั่วโมง

2.2 กำหนดการและกิจกรรม การผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ลงทะเบียน คนละ 1 คลิป

3. วางแผนและออกแบบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยมีการร่วมกันหาวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

4. จัดทำหลักสูตรในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

5. เสนอขออนุมัติการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดเตรียมวิทยากร สถานที่และเอกสาร ให้พร้อมสำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 2

1. จัดทำร่างหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency : IOC) ตั้งแต่ 0.5 - 1.0

2. ปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

3. จัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

4. การประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการแปลความหมายแบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้

4.50 – 5.00 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 มีความเหมาะสมระดับมาก

2.50 – 3.49 มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 มีความเหมาะสมระดับน้อย

1.00 – 1.49 มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

5. นำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการพัฒนา

การดำเนินการพัฒนาตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ตามโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น 3 หน่วย 1) ขั้นตอนก่อน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ประเมินสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3 ท่าน ได้แก่ 1) รองฝ่ายวิชาการ 2) หัวหน้างานสื่อการเรียนการสอน 3) ผู้ช่วยหัวหน้างานสื่อการเรียนการสอน
2. ผู้รับการประเมินสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำนวน 66 คน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามประเมินและสะท้อนผล

เป็นการติดตามประเมินและสะท้อนผลการดำเนินงานการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง นำผลการสัมภาษณ์มาสะท้อนผลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมภาษณ์ครูหลังจากเข้ารับฝึกอบรม การผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง
2. นำผลการสัมภาษณ์มาสะท้อนผลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 4

จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างสะท้อนผล เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency : IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

กลุ่มเป้าหมาย

ตัวแทนครูผู้สอนแต่ละแผนกวิชา ทั้งหมด 12 คน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 4

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามประเมินความต้องการในการพัฒนา งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. แบบประเมินการผลิตสื่อดิจิทัล งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างการสะท้อนผล งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เรื่องขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินผ่านระบบออนไลน์ให้กับครูผู้สอนเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ตอบกลับจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยใช้สถิติดังนี้

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์วิจัยแบ่งออกเป็นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการติดตามประเมินและสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านของประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล ความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัลและการดำเนินการอบรม ดังตารางที่ 4.1 – 4.4

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล

ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล	ระดับประสบการณ์		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอนในระดับใด	3.06	0.76	ปานกลาง
2. ท่านมีความรู้ในการผลิตสื่อระดับใด			
2.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre-production)	2.80	0.71	ปานกลาง
2.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล (Production)	2.79	0.73	ปานกลาง
2.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post-production)	2.76	0.80	ปานกลาง
3. ท่านมีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อดิจิทัล เหล่านี้ในระดับใด			
3.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	2.44	0.77	น้อย
3.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน	3.32	0.77	มาก
3.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ	2.18	0.86	น้อย
4. ท่านมีความสามารถในการตัดต่อระดับใด	2.77	0.82	ปานกลาง
5. ท่านมีความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล	3.11	0.84	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.80	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.77) ด้านความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 3.11$, S.D. = 0.84) ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.06$, S.D. = 0.76) ด้านความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = 0.71) ด้านความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 2.79$, S.D. = 0.73) ด้านความสามารถในการตัดต่อ ($\bar{x} = 2.77$, S.D. = 0.82) ด้านความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 0.80) ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.77) ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ ($\bar{x} = 2.18$, S.D. = 0.86)

ตารางที่ 4.2 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล

ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล	ระดับความต้องการ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
6. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในการผลิตสื่อระดับใด			
6.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre-production)	4.58	0.77	มากที่สุด
6.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล (Production)	4.59	0.74	มากที่สุด
6.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post-production)	4.59	0.74	มากที่สุด
7. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อดิจิทัลเหล่านี้ในระดับใด			
7.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	4.21	0.87	มาก
7.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน	4.82	0.46	มากที่สุด
7.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ	4.09	0.94	มาก
8. ท่านมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อในระดับใด	4.74	0.54	มากที่สุด
9. ท่านมีความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลระดับใด	4.71	0.60	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.54	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 แสดงคะแนนเฉลี่ยการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.46) ด้านความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.54) ด้านความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.60) ด้านความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.74) ด้านความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.74) ด้านความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.77) ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.87) ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้องถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.94)

ตารางที่ 4.3 แสดงร้อยละการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านจัดทำหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ (ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)

องค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
1. สื่อดิจิทัลมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ในปัจจุบันระดับใด		
1.1 มาก	65	98.48
1.2 ปานกลาง	1	1.51
1.3 ไม่มี	-	-
2. สื่อการเรียนรู้ออนไลน์แบบใดเหมาะสมสำหรับนักเรียนของท่าน		
2.1 E-book	7	10.60
2.2 video	59	89.39
2.3 Blog	4	6.06
2.4 Podcasts	5	7.57
2.5 Game	18	27.27
3. สื่อดิจิทัลแพลตฟอร์มใดเหมาะสมสำหรับนักเรียนของท่าน		
3.1 Facebook	10	15.15
3.2 YouTube	57	86.36
3.3 Twitter	3	4.54
3.4 Instagram	6	9.09
3.5 TikTok	59	89.39
3.6 Line	8	12.12
4. สื่อดิจิทัลเหมาะสำหรับให้นักเรียนไปศึกษาช่วงใด		
4.1 ศึกษาตอนเรียน	48	72.72
4.2 ศึกษาระหว่างเรียน	34	51.51

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
4.3 ทบทวนหลังเรียน	46	69.69
5. สื่อดิจิทัลควรมีความยาวเท่าไร		
5.1 ไม่เกิน 5 นาที	55	83.33
5.2 10 นาที	15	22.72
5.3 30 นาที	-	-
5.4 มากกว่า 30 นาที	-	-
6. สามารถใช้สื่อดิจิทัล ในรายวิชาที่ท่านสอนได้หรือไม่		
6.1 ได้	66	100
6.2 ไม่ได้	-	-
7. ใช้สื่อดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่		
7.1 มี	66	100
7.2 ไม่มี	-	-
8. รู้จักอุปกรณ์ประกอบการถ่ายทำวิดีโอใดบ้าง		
8.1 กล้อง DSLR	19	28.78
8.2 กล้องสมาร์ทโฟน	66	100
8.3 กล้องถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ	5	7.57
9. รู้จักซอฟต์แวร์ใดในการตัดต่อวิดีโอ		
9.1 CapCut	66	100
9.2 Davinci	3	4.54
9.3 Resolve	1	1.51
9.4 Adobe Premier Pro	8	12.12
9.5 Vegas Pro	6	9.09
9.6 penshot	1	1.51
9.7 KineMaster	33	50.00
10. ต้องการใช้อุปกรณ์ใดในการถ่ายทำวิดีโอ		
10.1 กล้อง DSLR	11	16.66
10.2 กล้องสมาร์ทโฟน	63	95.45

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
10.3 กล้องถ่ายวิดีโอมือถือ	8	12.12
11. ใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ใดบ้าง		
11.1 Facebook	51	77.27
11.2 YouTube	54	81.81
11.3 Twitter	8	12.12
11.4 Instagram	19	28.78
11.5 TikTok	58	87.87
11.6 Line	48	72.72
12. ต้องการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรม/แอปพลิเคชันใดในการตัดต่อ		
12.1 CapCut	60	90.90
12.2 Davinci	4	6.06
12.3 Resolve	2	3.03
12.4 Adobe Premier Pro	16	24.24
12.5 Vegas Pro	5	7.57
12.6 penshot	2	3.03
12.7 KineMaster	17	25.75

จากตารางที่ 4.3 แสดงร้อยละการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านสื่อดิจิทัลมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 98.48 และระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 1.51 ด้านรูปแบบสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสมกับนักเรียน video คิดเป็นร้อยละ 89.39 Game คิดเป็นร้อยละ 27.27 E-book คิดเป็นร้อยละ 10.60 Podcasts คิดเป็นร้อยละ 7.57 และ Blog คิดเป็นร้อยละ 6.06 ด้านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมกับนักเรียน TikTok คิดเป็นร้อยละ 89.39 YouTube คิดเป็นร้อยละ 86.36 Facebook คิดเป็นร้อยละ 15.15 Line คิดเป็นร้อยละ 12.12 Instagram คิดเป็นร้อยละ 9.09 และ Twitter คิดเป็นร้อยละ 4.54 ด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาสื่อดิจิทัล ศึกษาออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 72.72 พบทวนหลัง

เรียน คิดเป็นร้อยละ 69.96 และศึกษาระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.51 ด้านระยะเวลาของสื่อ
ดิจิทัล ไม่เกิน 5 นาที คิดเป็นร้อยละ 83.33 และ 10 นาที คิดเป็นร้อยละ 22.72 รายวิชาที่สอน
สามารถใช้สื่อดิจิทัล ได้ คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนการสอน มี คิดเป็นร้อย
ละ 100 ด้านรู้จักอุปกรณ์ในการถ่ายทำวิดีโอ กล้องสมาร์ทโฟน คิดเป็นร้อยละ 100 กล้อง DSLR
คิดเป็นร้อยละ 28.78 และกล้องถ่ายวิดีโอมืออาชีพ คิดเป็นร้อยละ 7.57 ด้านรู้จักซอฟต์แวร์ใดในการ
ตัดต่อวิดีโอ CapCut คิดเป็นร้อยละ 100 KineMaster คิดเป็นร้อยละ 50.00 Adobe Premier
Pro คิดเป็นร้อยละ 12.12 Vegas Pro คิดเป็นร้อยละ 9.09 Davinci คิดเป็นร้อยละ 4.54 Resolve
คิดเป็นร้อยละ 1.51 และ penshot คิดเป็นร้อยละ 1.51 ด้านความต้องการใช้อุปกรณ์ใดในการถ่าย
ทำวิดีโอ กล้องสมาร์ทโฟน คิดเป็นร้อยละ 95.45 กล้อง DSLR คิดเป็นร้อยละ 16.66 และกล้องถ่าย
วิดีโอมืออาชีพ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ TikTok คิดเป็นร้อยละ 87.87
YouTube คิดเป็นร้อยละ 81.81 Facebook คิดเป็นร้อยละ 77.27 Line คิดเป็นร้อยละ 72.72
Instagram คิดเป็นร้อยละ 28.78 และ Twitter คิดเป็นร้อยละ 12.12 ด้านความต้องการเรียนรู้ใช้
งานโปรแกรม/แอปพลิเคชันในการตัดต่อ CapCut คิดเป็นร้อยละ 90.90 KineMaster คิดเป็นร้อยละ
25.75 Adobe Premier Pro คิดเป็นร้อยละ 24.24 Vegas Pro คิดเป็นร้อยละ 7.57 Davinci
คิดเป็นร้อยละ 6.06 Resolve คิดเป็นร้อยละ 3.03 และ penshot คิดเป็นร้อยละ 3.03

ตารางที่ 4.4 แสดงร้อยละการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา ด้านการดำเนินการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)

องค์ประกอบการดำเนินการอบรม	ความถี่	ร้อยละ
1. วิธีการจัดอบรม		
1.1 On-line	4	6.06
1.2 On-site	62	93.93
1.3 On-Air	-	-
1.4 On-Demand	-	-
1.5 On-Hand	-	-
2. ระยะเวลา		
2.1 ระยะเวลา 1 วัน	50	75.75
2.2 ระยะเวลา 2 วัน	16	24.24

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบการดำเนินการอบรม	ความถี่	ร้อยละ
2.3 ระยะเวลา 3 วัน	5	7.57
2.4 ระยะเวลา 4 วัน	-	-
2.5 ระยะเวลา 5 วัน	-	-
3. ช่วงเวลา		
3.1 วันเวลาราชการ	59	89.39
3.2 วันหยุดราชการ	9	13.63
4. ความคาดหวัง		
4.1 นำไปใช้ในการทำผลงานวิชาการ	33	50.00
4.2 นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	29	43.93
4.3 นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	61	92.42
4.4 นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	32	48.48

จากตารางที่ 4.4 แสดงร้อยละการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านการดำเนินการจัดอบรม วิธีการจัดอบรม On-site คิดเป็นร้อยละ 93.93 และ On-line คิดเป็นร้อยละ 6.06 ด้านระยะเวลาการอบรม ระยะเวลาการอบรม 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 75.75 ระยะเวลา 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 24.24 และระยะเวลา 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 7.57 ด้านช่วงเวลาการอบรม ในวันเวลาราชการ คิดเป็นร้อยละ 89.39 และในวันหยุดราชการ คิดเป็นร้อยละ 13.63 และด้านความคาดหวังในการอบรม นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 92.42 นำไปใช้ในการทำผลงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 50.00 นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 48.48 และนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 43.93

ตอนที่ 2 ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รายละเอียดดังนี้

หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักการและเหตุผล

ครูในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ เหมาะสม ปลอดภัย และมีจริยธรรม โดยครอบคลุมทั้งด้านการทำงาน การแก้ปัญหา การสื่อสาร การจัดการข้อมูล การร่วมมือ การสร้างเนื้อหาและความรู้ ดังนั้นครูในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสำรวจข้อมูลงานสื่อการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งเป็นฝ่ายงานหนึ่งที่ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีให้มีคุณภาพ พบว่าผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง จึงได้หาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถที่จะใช้ เข้าใจ เข้าถึง และผลิตสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 3 หน่วย หน่วยที่ 1 ขั้นตอนก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre- production) จำนวน 3 ชั่วโมง

- แนวคิดและองค์ประกอบของการผลิตสื่อดิจิทัล
- การเขียนบทและสตอรี่บอร์ด

- การวางแผนการถ่ายทำ
- การเตรียมอุปกรณ์
- มุมกล้องและขนาดภาพ

หน่วยที่ 2 ขั้นตอนการผลิตสื่อดิจิทัล (production) จำนวน 2 ชั่วโมง

- เทคนิคการถ่ายภาพ
- การจัดแสง
- การบันทึกเสียง
- การกำกับการแสดง

หน่วยที่ 3 ขั้นตอนหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post –production) จำนวน 3 ชั่วโมง

- การตัดต่อวิดีโอ
- การใส่เอฟเฟกต์
- การใส่เพลง
- การแปลงไฟล์
- การเผยแพร่

กลุ่มเป้าหมาย

ครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ปีการศึกษา 2566 จำนวน 66 คน

การวัดและประเมินผล

ผู้เข้ารับการอบรม ร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะ สามารถผลิตสื่อดิจิทัล
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

วิธีการฝึกอบรม

1. บรรยาย 30 %
2. ฝึกปฏิบัติ 50 %
3. นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 20 %

เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม

แบบประเมินสื่อดิจิทัล

ผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. หลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา	4.75	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.75	0.50	มากที่สุด
3. หลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.75	0.50	มากที่สุด
4. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.75	0.50	มากที่สุด
5. กำหนดการและกิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลา	4.50	0.58	มากที่สุด
6. วิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
7. สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม	4.25	0.50	มาก
8. เอกสารและสื่อประกอบการอบรมมีความเหมาะสม	4.50	0.58	มากที่สุด
9. หลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4.75	0.50	มากที่สุด
10. การวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม	4.25	0.50	มาก
เฉลี่ยรวม	4.63	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) ด้านหลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.50) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.50) ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.50) ด้านโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.50) ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.50) ด้านสัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.50) ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.50)

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผลการประเมินสื่อสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังตารางที่ 4.6 - 4.7

ตารางที่ 4.6 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสื่อดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม

แบบประเมินสื่อดิจิทัล	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหา	4.71	0.19	มากที่สุด
ด้านภาพ	4.78	0.14	มากที่สุด
ด้านเสียง	4.52	0.27	มากที่สุด
ด้านเทคนิค	4.74	0.13	มากที่สุด
ด้านการใช้งาน	4.72	0.22	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.69	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสื่อดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาพ ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.14) ด้านเทคนิค ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.13) ด้านการใช้งาน ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.22) ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.19) ด้านเสียง ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.27) ซึ่งสามารถจำแนกรายด้านดังตาราง 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสื่อดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รายงาน

แบบประเมินสื่อดิจิทัล	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหา			
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.97	0.17	มากที่สุด
2. การนำเสนอและขั้นตอนการลำดับเนื้อหา	4.64	0.48	มากที่สุด
3. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.52	0.50	มากที่สุด
4. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/แผนการสอน	4.56	0.50	มากที่สุด
5. ความถูกต้องขององค์ประกอบภาษาที่ใช้	4.85	0.36	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อหา	4.71	0.19	มากที่สุด
ด้านภาพ			
1. ความคมชัดของภาพ	4.86	0.35	มากที่สุด
2. ความต่อเนื่องของภาพที่นำเสนอ	4.67	0.48	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของโทนสี กับภาพที่นำเสนอ	4.65	0.48	มากที่สุด
4. ความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหา	4.77	0.42	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบภาพ	4.94	0.24	มากที่สุด
รวมด้านภาพ	4.78	0.14	มากที่สุด
ด้านเสียง			
1. เสียงบรรยายมีความเหมาะสม	4.86	0.39	มากที่สุด
2. เสียงประกอบและเสียงดนตรีมีความเหมาะสม	4.47	0.71	มากที่สุด
3. ระดับความดังของเสียงดนตรีและเสียงประกอบมีความสม่ำเสมอ	4.24	0.79	มาก
4. เสียงกับภาพมีความสัมพันธ์กัน	4.32	0.75	มาก
5. เสียงบรรยายชัดเจน เข้าใจง่าย	4.71	0.65	มากที่สุด
รวมด้านเสียง	4.52	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

แบบประเมินสื่อดิจิทัล	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านเทคนิค			
1 เทคนิคการนำเสนอมีความน่าสนใจ	4.82	0.39	มากที่สุด
2. เทคนิคการเปลี่ยนภาพมีความต่อเนื่องน่าสนใจ	4.67	0.48	มากที่สุด
3. การตัดต่อเนื้อเรื่องให้กระชับ	4.71	0.46	มากที่สุด
4. มีการใช้สี/ สัญลักษณ์/ อักษรพิเศษ เพื่อเน้นข้อความที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา	4.55	0.50	มากที่สุด
5. ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย และเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน	4.97	0.17	มากที่สุด
รวมด้านเทคนิค	4.74	0.13	มากที่สุด
ด้านการใช้งาน			
1. สื่อสื่อดิจิทัล มีความน่าสนใจ	4.80	0.40	มากที่สุด
2. สื่อสื่อดิจิทัล ช่วยให้เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี	4.62	0.49	มากที่สุด
3. สื่อสื่อดิจิทัล สามารถนำไปเผยแพร่ได้ง่าย	4.65	0.48	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของช่องทางในการนำเสนอ	4.86	0.35	มากที่สุด
5. สื่อสื่อดิจิทัล มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	4.68	0.61	มากที่สุด
รวมด้านการใช้งาน	4.72	0.22	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.69	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 แสดงคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินสื่อดิจิทัล การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านเนื้อหา คือ ความถูกต้องของเนื้อหา ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = 0.17) ความถูกต้องขององค์ประกอบภาษาที่ใช้ ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = 0.36) การนำเสนอและขั้นตอนการลำดับเนื้อหา ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.48) เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/แผนการสอน ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.50) และความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.50) ด้านภาพ คือ ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบภาพ ($\bar{x} = 4.94$, S.D. = 0.24) ความคมชัดของภาพ ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.35) ความสอดคล้องของภาพ

กับเนื้อหา ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.42) ความต่อเนื่องของภาพที่นำเสนอ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.48) และความเหมาะสมของโทนสีกับภาพที่นำเสนอ ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.48) ด้านเสียง คือ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.39) เสียงบรรยายชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.65) เสียงประกอบและเสียงดนตรีมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.71) เสียงกับภาพมีความสัมพันธ์กัน ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.75) และระดับความดังของเสียงดนตรีและเสียงประกอบมีความสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.79) ด้านเทคนิค คือ ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย และเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = 0.17) เทคนิคการนำเสนอมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.39) การตัดต่อเนื้อเรื่องให้กระชับ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.46) เทคนิคการเปลี่ยนภาพมีความต่อเนื่องน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.48) และมีการใช้สี/ สัญลักษณ์/ อักษรพิเศษ เพื่อเน้นข้อความที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.50) ด้านการใช้งาน คือ ความเหมาะสมของช่องทางในการนำเสนอ ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.35) สื่อสื่อดิจิทัลมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.40) สื่อสื่อดิจิทัลมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.61) สื่อสื่อดิจิทัลสามารถนำไปเผยแพร่ได้ง่าย ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.48) และสื่อสื่อดิจิทัลช่วยให้เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.49)

ผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากตัวแทนครูผู้เข้ารับการพัฒนา สามารถสังเคราะห์ออกมาได้ดังนี้

ท่านได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการอบรมครั้งนี้

ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอนรูปแบบดิจิทัล เข้าใจหลักการและองค์ประกอบสำคัญของการผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทราบถึงวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของสื่อการสอน เข้าใจถึงสื่อการสอนประเภทต่างๆ และเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย มีทักษะการเขียนสตอรี่บอร์ดที่ช่วยวางแผนเนื้อหาและลำดับการนำเสนอของสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคการถ่ายวิดีโอต่างๆ เช่น มุมกล้อง ขนาดภาพ การเคลื่อนไหวกล้อง การใช้เลนส์ การบันทึกเสียงที่ได้เสียงที่มีคุณภาพ การตัดต่อวิดีโอที่สามารถตัดต่อวิดีโอให้สื่อสารเนื้อหาได้อย่างชัดเจน น่าสนใจ กระชับ และตรงประเด็น และเข้าใจวิธีการเผยแพร่สื่อการสอนในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น Facebook, YouTube, TikTok

ตอนที่ 4 ผลการติดตามประเมินและสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากการติดตามประเมินและสะท้อนผลหลังอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากตัวแทนครูผู้เข้ารับการพัฒนา สามารถสังเคราะห์ออกมาดังนี้

1. การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปใช้ในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอนหลังจากอบรม

ได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปใช้ในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน มีการสร้างสื่อดิจิทัลประกอบการเรียนรู้ตรงกับเนื้อหาการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน ได้นำทักษะในการผลิตสื่อดิจิทัลหลังจากการอบรมไปสร้างสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ น่าสนใจ และใช้งานง่าย ได้พัฒนาตัวเองในด้านการสร้างสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้ การเข้าถึงสื่อที่มีประโยชน์สำหรับครู ผู้เรียนมีความสนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าความสนใจ มีสื่อที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อดิจิทัลได้ทุกที่ ทุกเวลา ช่วยให้นักเรียนมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้

2. การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลังจากอบรม

ได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สื่อดิจิทัลเข้าการเรียนรู้แบบดั้งเดิม บูรณาการสื่อดิจิทัลเข้ากับเนื้อหาการเรียน เลือกใช้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ ใช้สื่อวิดีโอเพื่ออธิบายเนื้อหาที่ซับซ้อน ยากเข้าใจ หรือเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เพื่อสาธิตวิธีการปฏิบัติ ทักษะ หรือกระบวนการต่างๆ เพื่อกระตุ้นความคิด สร้างแรงบันดาลใจ และให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเพื่อสรุปเนื้อหาบทเรียน เน้นประเด็นสำคัญ และทบทวนความรู้ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สื่อสาร และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 4.8 แสดงร้อยละของการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในครั้งต่อไปของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการประเมิน	ความถี่	ร้อยละ
การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	10	83.33
การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้	6	50.00
การทำวิจัยในชั้นเรียน	6	50.00
การทำผลงานทางวิชาการ	3	25.00
การวัดและประเมินการเรียนรู้	3	25.00
การพัฒนาหลักสูตร	3	25.00
การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้	6	50.00
การพัฒนาการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้	8	66.66

จากตารางที่ 4.8 แสดงร้อยละของการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในครั้งต่อไปของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 83.33 การพัฒนาการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 66.66 การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 การทำผลงานทางวิชาการ การวัดและประเมินการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 25.00 และสังเคราะห์เนื้อหาจากบทสัมภาษณ์ได้ดังนี้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) เพื่อจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 4) เพื่อติดตามประเมินและสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลมาจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ด้านของประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านถ่ายวิดีโอด้วยกล้องสมาร์ตโฟน ด้านความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอน ด้านความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความสามารถในการตัดต่อ ด้านความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR และด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้องถ่ายวิดีโอมือถือ

ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้องสมาร์ตโฟน ด้านความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อ ด้านความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความรู้

กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง และด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้องถ่ายวิดีโอมือถือ

ด้านจัดทำหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ด้านสื่อดิจิทัลมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ด้านรูปแบบสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสมกับนักเรียน คือ video ด้านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมกับนักเรียน คือ TikTok ด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาสื่อดิจิทัล คือ ศึกษาก่อนเรียน ด้านระยะเวลาของสื่อดิจิทัล คือ ไม่เกิน 5 นาที รายวิชาที่สอนสามารถใช้สื่อดิจิทัล คือ ได้ ด้านการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนการสอน คือ มี ด้านรู้จักอุปกรณ์ในการถ่ายทำวิดีโอ คือ กล้องสมาร์ตโฟน ด้านรู้จักซอฟต์แวร์ใดในการตัดต่อวิดีโอ คือ CapCut ด้านความต้องการใช้อุปกรณ์ใดในการถ่ายทำวิดีโอ คือ กล้องสมาร์ตโฟน ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ TikTok และด้านความต้องการเรียนรู้ใช้งานโปรแกรม/แอปพลิเคชันในการตัดต่อ คือ CapCut

ด้านการดำเนินการอบรม วิธีการจัดอบรม คือ On-site ด้านระยะเวลาการอบรม คือ 1 วัน ด้านช่วงเวลาการอบรม คือ ในวันเวลาราชการ และด้านความคาดหวังในการอบรม คือ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

2. ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 3 หน่วย หน่วยที่ 1 ขั้นตอนก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre- production) จำนวน 3 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 ขั้นตอนการผลิตสื่อดิจิทัล (production) หน่วยที่ 3 ขั้นตอนหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post –production) จำนวน 3 ชั่วโมง และผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านวิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร ด้านหลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ด้านโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้ ด้านสัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม และด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม

3. ผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ต้องจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นตามความต้องการในการพัฒนาของครู และมีการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้จริง

ผลการประเมินสื่อสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านภาพ ด้านเทคนิค ด้านการใช้งาน ด้านเนื้อหา และด้านเสียง และจากการสัมภาษณ์ตัวแทนครูผู้เข้ารับการพัฒนากับแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สามารถสังเคราะห์ออกมาได้ดังนี้ ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอนรูปแบบดิจิทัล เข้าใจหลักการและองค์ประกอบสำคัญของการผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทราบถึงวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของสื่อการสอน เข้าใจถึงสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ และเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย มีทักษะการเขียนสตอรี่บอร์ดที่ช่วยวางแผนเนื้อหาและลำดับการนำเสนอของสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคการถ่ายวิดีโอต่าง ๆ เช่น มุมกล้อง ขนาดภาพ การเคลื่อนไหวกล้อง การใช้เลนส์ การบันทึกเสียงที่ได้เสียงที่มีคุณภาพ การตัดต่อวิดีโอที่สามารถตัดต่อวิดีโอให้สื่อสารเนื้อหาได้อย่างชัดเจน น่าสนใจ กระชับ และตรงประเด็น และเข้าใจวิธีการเผยแพร่สื่อการสอนในสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Facebook, YouTube, Tiktok

4. ผลการติดตามประเมินและสะท้อนผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนติดตามประเมินและสะท้อนผล หลังอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากตัวแทนครูแต่ละแผนกวิชาที่เข้ารับการพัฒนา พบว่า 1) ได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปใช้ในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน มีการสร้างสื่อดิจิทัลประกอบการเรียนรู้ตรงกับเนื้อหาการเรียนรู้อะไรและวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน ได้นำทักษะในการผลิตสื่อดิจิทัลหลังจากการอบรมไปสร้างสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ น่าสนใจ และใช้งานง่าย ได้พัฒนาตัวเองในด้านการสร้างสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้ การเข้าถึงสื่อที่มีประโยชน์สำหรับครู ผู้เรียนมีความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับความสนใจ มีสื่อที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อดิจิทัลได้ทุกที่ ทุกเวลา ช่วยให้นักเรียนมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ 2) ได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สื่อดิจิทัลเข้าการเรียนแบบดั้งเดิม บูรณาการสื่อดิจิทัลเข้ากับเนื้อหาการเรียน เลือกใช้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ ใช้สื่อวิดีโอเพื่ออธิบายเนื้อหาที่ซับซ้อน ยากเข้าใจ หรือเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เพื่อสาธิตวิธีการปฏิบัติ ทักษะ หรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นความคิด สร้างแรงบันดาลใจ และให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเพื่อสรุปเนื้อหาบทเรียนเน้นประเด็นสำคัญ และทบทวนความรู้ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สื่อสาร และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนา การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการออกแบบ

กิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การทำผลงานทางวิชาการ การวัดและประเมินการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตร

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลมาจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ด้านของประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านถ่ายวิดีโอด้วยกล้องสมาร์ตโฟน ด้านความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อ ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอน ด้านความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความสามารถในการตัดต่อ ด้านความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR และด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2559 : 10) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก แต่สถานศึกษายังขาดครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถ และทักษะในการพัฒนาการผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน การบูรณาการเทคโนโลยีในชีวิตการทำงานของครูไทยค่อนข้างน้อย ครูตามไม่ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูในโรงเรียนบางแห่งยังประสบปัญหาในเรื่อง ขาดสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ครูขาดความรู้ ความสามารถและทักษะการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย เช่น แท็บเล็ต แอปพลิเคชันต่าง ๆ นอกจากนั้นนวัตกรรมด้านเทคโนโลยียังมีไม่เพียงพอ ไม่มีอุปกรณ์ให้ใช้งานอย่างเหมาะสม และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และไม่มีประสิทธิภาพ และครูผู้สอนขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการสอนในยุคปัจจุบัน จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ศรีแสน (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโรงเรียนบ้านผึ่งวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการผลิตบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระกร ศรีจันทร์ (2561 : 12 -128) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนาครูมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียน้อย

ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน ด้านความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อ ด้านความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล ด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR และด้านการถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมีอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ สมบูรณ์ ธรรมลังกา (2561 : 22) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ และมีทักษะความสามารถ มีเจตนาที่ดีต่อการเรียน และยังช่วยลดเวลาสอน และยังช่วยในการจัดระบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมพู แสนเสน (2559 : 113 - 114) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ครูมีความต้องการในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education ในระดับมากที่สุด และต้องการได้รับการพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาพร พิมพิชัย (255 : 168 - 170) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาล้อมกุดตะกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียที่หลากหลาย มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและเห็นว่าโครงการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์

ด้านจัดทำหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ด้านสื่อดิจิทัลมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านรูปแบบสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสมกับนักเรียน มากที่สุด ได้แก่ video ด้านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ TikTok ด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาสื่อดิจิทัลมากที่สุด ได้แก่ ศึกษาก่อนเรียน ด้านระยะเวลาของสื่อดิจิทัลมากที่สุด ได้แก่ ไม่เกิน 5 นาที และด้านรายวิชาที่สอนสามารถใช้สื่อดิจิทัลได้ คือ ทุกรายวิชา มีการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนการสอนทุกรายวิชา ด้านรู้จักอุปกรณ์ในการถ่ายทำวิดีโอมากที่สุด ได้แก่ กล้องสมาร์ตโฟน ด้านรู้จักซอฟต์แวร์ใดในการตัดต่อวิดีโอมากที่สุด ได้แก่ CapCut ด้านความต้องการใช้อุปกรณ์ใดในการถ่ายทำวิดีโอมากที่สุด ได้แก่ กล้องสมาร์ตโฟน ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มากที่สุด ได้แก่

TikTok ด้านความต้องการเรียนรู้ใช้งานโปรแกรม/แอปพลิเคชันในการตัดต่อ มากที่สุด ได้แก่ CapCut ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 31 - 38) ที่กล่าวว่าสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ซึ่งหนึ่งในหกสมรรถนะ คือ สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการสร้างและพัฒนา หลักสูตร การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งมีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ ภูวิจิตร (2560 : 56) ที่กล่าวว่า การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้นั้น จะต้องสอดคล้องกับ สภาพการณ์ของโลกปัจจุบัน และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และสอดคล้องกับ แนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561 : 10) ที่กล่าวว่า หลักสูตรต้องตรงกับความ ต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนา และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ด้านการดำเนินการอบรม พบว่า ด้านการดำเนินการจัดอบรม มากที่สุด ได้แก่ วิธีการ จัดอบรม On-site ด้านระยะเวลาการอบรม มากที่สุด ได้แก่ ระยะเวลาการอบรม 1 ด้านช่วงเวลาการ อบรม มากที่สุด ได้แก่ ในวันเวลาราชการ และด้านความคาดหวังในการอบรม มากที่สุด ได้แก่ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามด้วย นำไปใช้ในการทำผลงานวิชาการ นำไปใช้ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน การที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ครูเป็นบุคลากรสำคัญใน กระบวนการปฏิรูปการศึกษา ที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ครูมีทัศนคติในทางบวก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อินธิรา ชูศรีทอง (2563 : 36) ที่กล่าวว่า ครูเป็นกลุ่มบุคคลด้านหน้าและเป็นฟันเฟืองสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เนื่องจาก สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของ พิไลวรรณ อินทรรักษา (2560 : 58) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูเพื่อช่วยให้ครูมีทัศนคติในทางบวก ช่วยให้ครูรู้ถึงนโยบายของ สถานศึกษา และยังเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาสถานศึกษา ช่วยให้ครูตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดีขึ้น และ สอดคล้องกับแนวคิดของ กฤติพงศ์ โภคาพานิช (2563 : 18) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครู มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อบุคลากรในหน่วยงาน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่บุคลากร ทำงานอยู่กับหน่วยงาน เพราะนอกจากจะเกิดประโยชน์ต่อตัวบุคคลในด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะการทำงานที่ทันต่อความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแล้วนั้นยัง ช่วยลดระยะเวลาทำงานให้สั้นลง และลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานให้น้อยลง ก่อให้เกิด ประโยชน์โดยตรงต่อหน่วยงานในด้านการประหยัดทรัพยากร การเพิ่มพูนคุณภาพและประสิทธิภาพ

2. ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อ

ดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 3 หน่วย หน่วยที่ 1 ขั้นตอนก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre - Production) จำนวน 3 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 ขั้นตอนการผลิตสื่อดิจิทัล (Production) หน่วยที่ 3 ขั้นตอนหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post - Production) จำนวน 3 ชั่วโมง ซึ่งการที่ต้องพัฒนาหลักสูตรการอบรมเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับแนวคิดของ พคิน แต่จวง (2554 : 41 - 50) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมจะประกอบด้วย หลักสูตร วิทยากร สื่อ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรรณกร ศิริพละ (2559 : 34) ที่กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครู ต้องมีการจัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากร และสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25 - 26) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะ สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะต้องมีการกำหนดไว้ในหลักสูตร และผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านวิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร ด้านหลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ด้านโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้ ด้านสัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม การที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การติดตามและการประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการอบรมหรือการพัฒนา ดังที่ เดสิโมนี และคณะ (Desimone L. & Et al., 2002 อ้างถึงใน มณฑา จำปาเหลือง, 2563 : 253) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฝึกอบรมหรือการพัฒนาบุคลากรเป็นการวัดประสิทธิผลของการฝึกอบรม และสามารถนำผลการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน และบัญชา คงคาหลวง (2553 : 10) กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) จะเป็นขั้นตอนที่ต้องการดำเนินการทุกครั้งหลังจากการทำกิจกรรม เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ในการพัฒนาบุคลากร และจุดบกพร่องต่างๆ เพื่อจะนำมาแก้ไขในการพัฒนาครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาพร พิมพิชัย (2552 : 168 - 170) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาล้อมกุดตะกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ที่พบว่า แนวทางและการวางแผนการปฏิบัติการ โครงการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านนาล้อมกุดตะกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล การรวบรวมผลงานเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสื่อมัลติมีเดียที่ครูผลิตขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ การนำสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน และการสรุปผลตรวจสอบความสำเร็จของการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการติดตามและประเมินผลการใช้แนวทางใน

การพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของโครงการ ครูที่เข้าร่วมโครงการหลังการได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ

3. ผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ต้องจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นตามความต้องการในการพัฒนาของครู และมีการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้จริงผลการประเมินสื่อสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านภาพ ด้านเทคนิค ด้านการใช้งาน ด้านเนื้อหา และด้านเสียงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาพร พิมพิชัย (2552 : 168 - 170) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาล้อมกุดตะกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม ที่พบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการหลังการได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการและครูสามารถผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างน้อยคนละ 1 ชิ้น และจากการสัมภาษณ์ตัวแทนครูผู้ได้รับการพัฒนาด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สามารถสังเคราะห์ออกมาได้ ดังนี้ ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอนรูปแบบดิจิทัล เข้าใจหลักการและองค์ประกอบสำคัญของการผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทราบถึงวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของสื่อการสอน เข้าใจถึงสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ และเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย มีทักษะการเขียนสตอรี่บอร์ดที่ช่วยวางแผนเนื้อหาและลำดับการนำเสนอของสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคการถ่ายวิดีโอต่าง ๆ เช่น มุมกล้อง ขนาดภาพ การเคลื่อนไหว กล้อง การใช้เลนส์ การบันทึกเสียงที่ได้เสียงที่มีคุณภาพ การตัดต่อวิดีโอที่สามารถตัดต่อวิดีโอให้สื่อสารเนื้อหาได้อย่างชัดเจน น่าสนใจ กระชับ และตรงประเด็น และเข้าใจวิธีการเผยแพร่สื่อการสอนในสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Facebook, YouTube, Tiktok สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยภิตตพิงค์ ไชยเชษฐ์ (2557 : 168) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา ศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนลำปलाหางวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จากการพัฒนา ศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย พบว่า สามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ จนส่งผลให้เด็กมีความพึงพอใจ ในการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียในระดับมากที่สุด

4. ผลการติดตามประเมินและสะท้อนผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนติดตามประเมินและสะท้อนผล หลังอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจาก

ตัวแทนครูแต่ละแผนกวิชาที่เข้ารับการพัฒนา พบว่า 1) ได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปใช้ในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน มีการสร้างสื่อดิจิทัลประกอบการเรียนรู้ตรงกับเนื้อหาการเรียนรู้อัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน ได้นำทักษะในการผลิตสื่อดิจิทัลหลังจากการอบรมไปสร้างสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ น่าสนใจ และใช้งานง่าย ได้พัฒนาตัวเองในด้านการสร้างสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้ การเข้าถึงสื่อที่มีประโยชน์สำหรับครู ผู้เรียนมีความสนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าความสนใจ มีสื่อที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อดิจิทัลได้ทุกที่ทุกเวลา ช่วยให้นักเรียนมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ 2) ได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สื่อดิจิทัลเข้าการเรียนแบบดั้งเดิม บูรณาการสื่อดิจิทัลเข้ากับเนื้อหาการเรียน เลือกใช้สื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ ใช้สื่อวิดีโอเพื่ออธิบายเนื้อหาที่ซับซ้อน ยากเข้าใจ หรือเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เพื่อสาธิตวิธีการปฏิบัติ ทักษะ หรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นความคิด สร้างแรงบันดาลใจ และให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเพื่อสรุปเนื้อหาบทเรียน เน้นประเด็นสำคัญ และทบทวนความรู้ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สื่อสาร และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาพร พิมพิชัย (2552 : 168 - 170) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้โรงเรียนบ้านนาล้อมมุกตะกั่ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ที่พบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการหลังการได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิปะกร ศรีจันทร์ (2561 : 125 - 128) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย พบว่า ครูสามารถผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถผลิตสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ ตลอดจนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบสื่อมัลติมีเดียได้อย่างครบองค์ประกอบ และสามารถจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขและสนใจเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ควรมีการจัดพัฒนาครูในด้านอื่น ๆ โดยการนำขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ควรมีการจัดพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยนำขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ และทักษะในการผลิตสื่อดิจิทัลที่สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมีการจัดดำเนินการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล โดยนำขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นต้นแบบในการจัดโครงการพัฒนาสมรรถนะครูแก่สถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูในด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

2.2 การพัฒนารูปแบบการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3 การศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กณิชา ศิริศักดิ์. (2563). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครู. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤติพงศ์ โภคาพานิช. (2563). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กฤษฎา บัวดก. (2564). สภาพการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษายุคดิจิทัลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3) : 234-251
- กฤษณา ศรีสุข. (2557). การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- กัลยัญ เพชรภรณ์. (2564). วิทยาการจัดการเรียนรู้. เอกสารประกอบการสอน คณะครุศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). เอกสารรายงานการสำรวจการมี การใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2559. สำนักงานสถิติ
แห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา รัตนไพบูลย์. (2565). กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะครูของโรงเรียนรังษีวิทยา
สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 9 : 43.
- กานต์ อัมพานนท์. (2558). การสร้างเสริมศักยภาพและสมรรถนะของครูในการสอนคิดวิเคราะห์.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างจิต
สาธารณะของนักเรียน ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กุลิสรา จิตระยวณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมสามัญศึกษา ศึกษาพิเศษ. (2540). คู่มือการใช้วิธีทัศนประกอบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ป๋อง.

- กุลสวัฒน์ คงประดิษฐ์. (2562). การใช้เทคโนโลยีเว็บ 2.0 ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี
โครงสร้างนิยม (Constructivism). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 30(3), 1-13.
- เกียรติศักดิ์ อุตซี. (2558). สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารตามทฤษฎีของครูโรงเรียน
ขนาดเล็ก อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- โกวิทย์ ปิติพงศ์พล. (2563). การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียด้วย Google Apps
for Education เพื่อการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ขวัญฟ้า ภู่งามสุทธิ. (2563). สื่อวีดิทัศน์ละครภาษาอังกฤษ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน หิงหน้าป้อม
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ. สถาบันบัณฑิตศิลป์
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2562). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ : วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา. คันเมื่อ
กันยายน 6, 2566, จากเว็บไซต์ <https://web.mbuslc.ac.th/article/28181/>
- จิรประภา อัครบวร. (2549). สร้างคนสร้างผลงาน. กรุงเทพมหานคร : ก. พลพิมพ์
- จิตติมา อัครดิพิงศ์. (2556). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. เอกสารประกอบการสอน สาขาวิชาการ
บริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เจริญ ภูวิจิตร. (2560). การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่21. (Teachers
Development for Learner Quality in the 21st Century). สถาบันพัฒนาครู
คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนะ กลีสาร. (2530). ความจำเป็นในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา.
- ชนะรัตน์ ชัยวรรณ. (2556). สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มดอยสาม
หมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
- ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัทวิพรินท์ (1991) จำกัด.
- ชมพู แสนเสน. (2559). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ผ่าน Google Apps for Education
โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. วิทยานิพนธ์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- เชษฐา ทองยิ่ง. (2559). ปัญหาครู ปัญหาที่รอการปฏิรูป. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2566. จาก <http://www.parliament.go.th>. 30 มกราคม 2563
- ไชยกิตติพงศ์ ไชยเชษฐ์. (2557). การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนลาปลาหางวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐพร ฝ่ายจันทร์. (2560). การพัฒนาศักยภาพครูในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนอนุบาลสาสนสิทธิ์อานวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิฆัมพร ทองนำ. (2558). การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย โรงเรียนบ้านผักคำภู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธงชัย คำปวง. (2561). การพัฒนาครูแบบองค์รวมโดยการเทียบเคียงสมรรถนะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธงชัย สมบูรณ์. (2565). แก่นความเป็นครูมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธราญา จิตรขญาวนิช. (2560). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญวิช วิเชียรพันธ์. (2557). สื่อดิจิทัลกับการดำรงชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วังอักษร.
- ธารารัตน์ มาลัยเถาว์. (2561). ความเป็นครูมืออาชีพ. พะเยา : หจก. โรงพิมพ์เจริญอักษร.
- ธีปรกร ศรีจันทร์. (2561). การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีรพันธ์ เชื้อรัมย์. (2563). องค์การแห่งการเรียนรู้. วารสารวิจัยวิชาการ, 3(1) : 185
- ธีระพงษ์ แก้วฝ่าย (2563). การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นภวรรณ นาคอุไร. (2554). นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในรูปแบบวีดิทัศน์ เรื่องเงาะป่า. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพรณ อัจฉริยะกุล และพิไลพรรณ ปุกหุด. (2542). เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้น

เกี่ยวกับภาพนิ่งและภาพยนตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นันทน์ภัส กัณกา. (2558). แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด

วิเคราะห์ โรงเรียนพัฒนาต้นน้ำขุนคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิสตาร์ เวชยานนท์. (2550). Competency Model กับการประยุกต์ใช้ในองค์กรไทย. กรุงเทพฯ

: กราฟิโก ซิสเต็มส์.

นิทัศน์ หามนตรี. (2557). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

นิพนธ์ สารชาติ. (2550). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียน

บ้านคลองสุด อำเภออุ้มผาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บัญชา คงคาหลวง. (2553). การพัฒนาบุคลากรของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัด

ราชบุรี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญฤดี อุดมผล. (2563). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะความเป็นครูเชิงพุทธบูรณาการของนักศึกษาคณะ

ครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 10 : 158 – 170.

ประภาพร แสงงาม. (2561). ผลการสอนภาษาจีนโดยใช้วิธีทัศน์ประกอบ ที่มีต่อความสามารถใน

การฟังและการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา

บัณฑิต วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ปัทมา นพรัตน์. (2548). e-Learning ทางเลือกใหม่ทางการศึกษา. วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ,

53 : 15-16.

ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์. (2561). รูปแบบการประเมินสมรรถนะผู้ตัดสินกีฬาแบดมินตัน. ปรัชญาดุษฎี

บัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2561). ความเป็นครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.

ปริญญา ยวงทอง. (2564). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เรื่อง ระบบเครือข่าย

คอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษา

มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาเรศวร.

- พรรคพล เจริญเทพ. (2565). เทคโนโลยีการสร้างสรรคสื่อดิจิทัล | Digital Media Creation Technology. ค้นข้อมูล 1 เมษายน 2567, จาก <https://library.wu.ac.th/km/เทคโนโลยีการสร้างสรรค/>
- พรรณทิพา โสภาสพ. (2560). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พศิน แต่งจวง. (2554). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมล พับลิชชิ่ง.
- พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์และคณะ. (2555). การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
- พระสาโรจน์ อธิภทโท. (2561). การใช้สื่อดิจิทัลเพื่อจัดการสอนศีลธรรมสำหรับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พิไลวรรณ อินทรรักษา. (2560). การดำเนินงานในส่วนงานการฝึกอบรม. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พีระวัตร จันทกุล. (2559). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(3), 225-237.
- ภควรรณ อยู่เย็น. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านดิจิทัล ของโรงเรียนบ้านห้วยไผ่ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ภัทรพร เยาวรัตน์. (2565). การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1.วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภาวดี คลังธาร. (2560). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : ความหมาย แนวคิด และตัวแบบแห่งการประยุกต์.วารสารศิลปการจัดการ, 1 : 33-44.
- มณฑา จำปาเหลือง. (2563). การประกันคุณภาพการศึกษา. เอกสารคำสอน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2558). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ยศววัฒน์ คำภู. (2562). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะโดยใช้โครงงานเป็นฐาน วิทยาลัยการอาชีพพรหมานิคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โยธิน สิทธิประเสริฐ. (2562). กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รัชฎาพร พิมพิชัย. (2552). การพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดีย : กรณีศึกษาโรงเรียนบานาลอมกุดตะกลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 18.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์
- เรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ และคณะ. (2563). การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- วรรณกร ศิริพละ. (2559). รูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- วรภรณ์ นักพัฒนา. (2545). ความคิดเห็นของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรัญพัชร วงศ์สุเพ็ง. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ โรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 22. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วสันต์ ศรีแสน. (2554). การพัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. (2567). รายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. ค้นเมื่อ 30 มกราคม, 2566, จาก <http://www.pbpc.ac.th/page/>
- _____. รายงานผลการผลิตสื่อการเรียนการสอน. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม, 2566, จาก <http://www.pbpc.ac.th/page/>

- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิภาวรรณ เอกวรรณง. (2560).). **การพัฒนาชุดประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). **การเรียนรู้ออนไลน์...ตัวไกลแต่ใจใกล้**. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ วงศ์ภักย์. (2562). **การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการผ่านสื่อดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์นิสสันอิคโคคาร์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** คุุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิรินทิพย์ อุดบุญ. (2557). **แนวทางการพัฒนาบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี**. คุุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. (2562). **คู่มือปฏิบัติงานการยื่นขอการรับรองเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ : สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ. (2562). **สมรรถนะของครูในสถาบันอาชีวศึกษาตามกรอบมาตรฐานความรู้ และทักษะวิชาชีพ**. วารสารการวิจัยการบริหารและการพัฒนาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. 9 (1), 52-60.
- สมเจตนา เมฆพ่าย. (2552). **การผลิตรายการโทรทัศน์กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- สมบูรณ์ ธรรมลังกา. (2541). **หลักเบื้องต้นของการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นำอักษรการพิมพ์.
- สมฤดี สุขสงาม. (2565). **การพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอยาย่าง จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์คุุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคุุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2564). **แนวทางการส่งเสริมความเป็นอิสระของสถานศึกษา**. ค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2566 สืบค้นจาก <http://www.onec.go.th/th.php/page/view/Outstand/4514>
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). **การบริหารจัดการในห้องเรียน Classroom Management**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). **คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะหลัก**. นนทบุรี : บริษัทประชุมช่าง จำกัด

- _____. (2560). แนวทางพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล. สืบค้น 11 มกราคม, 2566, จาก http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/process_dev_digital.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภา. (2562). **กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีทีซีเอฟ)**. กรุงเทพฯ : บริษัท ออนปา จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- _____. (2562). **รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สิทธิพงศ์ นกแอนหมาน. (2559). **สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). **แนวทางพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based learning (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สุนทร สันธพานนท์. (2551). **พัฒนาการคิด พิชิตการสอน**. กรุงเทพฯ : เลี่ยงเชียง
- สุบิน เอกจิตต์. (2561). **การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการขึ้นำเรื่องการประชาสัมพันธ์แนวทางการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและ

- สื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
 สุปรีชา ครูศรี, วินัย ทองภูบาล และศิริพันธ์ ดิยะวงศ์สุวรรณ. (2563). รูปแบบการพัฒนาครูตาม
 แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา. วารสารพัฒนวารสาร, 7(2), 316-329.
- สุรางคนา เลี่ยมเพ็ชรรัตน์. (2554). การสร้างเครื่องมือการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูของ
 นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 สุริย์รัตน์ อาริรักษ์สกุล ก้องโลก. (2561). ประมวลสาระชุดวิชาความเป็นครู หน่วยที่10.
 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสรี วงษมณฑา และชัชณะ เตชคณา. (2560). การตลาด 4.0 ในบริบทประเทศไทย 4.0. วารสาร
 เศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ, 8, 1-17.
- อภิญา ปัญญาสิทธิ. (2555). การวิเคราะห์ปัญหาการใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์
 มหาวิทยาลัยแม่โจ้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อัศวรัตน์ ศรีสวัสดิ์. (2561). การเรียนรู้โดยหยั่งรู้. เอกสารประกอบการสอน. สืบค้นเมื่อ
 20 มีนาคม 2566, จาก http://www.sobkroo.com/rn_05.htm.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2550). Career Development in Practice. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 เอช. อาร์. เซ็นเตอร์.
- อินทิรา ชูศรีทอง. (2563). รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 เพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร.
- Manuel Garcia and Marina Juan. (2022). Teacher Training for Educational Change
 : The View of International Experts. **Contemporary Educational
 Technology**, Retrieved April 23, 2022, from <https://www.eric.ed.gov/>.
- McClelland, D. C. (1975). A Competency model for human resource management
 specialists to be used in the delivery of the human resource
 managementcycle. Boston: Mcber.
- Mor, Y. Z. (2012). IET Technology Coffee Morning : Using Google Apps to Facilitate
 Dialectical Education. Retrieved from
<http://cloudworks.ac.uk/cloudscape/view/2383>.
- Nessipbayeva, O. (2012). The Competencies of the Modern Teacher. Retrieved

December 25, 2023, from <https://eric.ed.gov/?id=ED567059>.

Spencer Lyle M. and Spencer. (1993). **Competency at Work : Model for Superior Performance**. New York : Wily & Sons.

Susila Singaravelu, S. (2 0 2 2) . **The Potential to Build Collective Capacity for Organizational Learning in the Context of Teachers' Use of Digital Technology for School Improvement**. Education Sciences. Retrieved December 23, 2023, from <https://www.eric.ed.gov/>.

Sharon Haung. Leslie Moller And James Poirot. (2004). **Using interactive Multimedia Computer Technology to Support Reading Instruction**. Dissertation. University of North Texas : USA.

Taylor, A. (2014). **A Look at Web-based Instruction Today**. Retrieved December 9, 2021, from <https://elearnmag.acm.org/archive.cfm?aid=25916>.

UNESCO. (2018). **Building Tomorrow's Digital Skills : What Conclusions Can We Draw from International Comparative Indicator**. Paris : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Werner, J. M. & DeSimone, R. L. (2006). **Human Resource Development** (4th ed). Singapore : Thomson Learning.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๑๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.เอื้อมพร โตภาณุรักษ์กุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แบบประเมินสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
๔. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อสะท้อนผล งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทรส รัสนักศึกษา ๒๕๕๑๔๑๐๑๘ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณา ประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล จันทรส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๔๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๔ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/๑๑๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวรารกร ชยุติกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. แบบประเมินสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๔. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อสะท้อนผล งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทรส รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๑๐๑๘ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณา ประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล จันทรส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๙๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/๑๑๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวใจ งามพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. แบบประเมินสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๔. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อสะท้อนผล งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทรส รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๔๑๐๑๘ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณา ประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล จันทรส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๙๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๑๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสมสุข ตรีเมืองปักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. แบบประเมินสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๔. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อสะท้อนผล งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทรส รัทน์ศึกษา ๖๕๙๑๙๑๐๑๘ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณา ประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล จันทรส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๙๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbpu.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๑๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวใจ งามพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. แบบประเมินสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๔. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อสะท้อนผล งานวิจัยฯ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทรส รหัสนักศึกษา ๖๕๔๑๔๑๐๑๘ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณา ประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล จันทรส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๔๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๔๔ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/๑๓๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทรส รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๑๐๑๘ เป็นนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เลนนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา
ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ พิจารณาเห็นว่าบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถ และเชี่ยวชาญในหัวข้อเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นักศึกษาสัมภาษณ์ ในวันจันทร์ ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งผลการเก็บข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์
ในการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติมสามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล
จันทรส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๙๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทร. ๐ ๓๒๗๐ ๘๖๒๑

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/๑๕๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๔ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ด้วยนางสาวอรุณกมล จันทร์ส รัสนักศึกษา ๖๕๔๑๔๑๐๑๘ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ เลนนันท์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ นักศึกษาได้ดำเนินการถึงขั้นเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคุณครู ในสถานศึกษาของท่าน จำนวน ๖๖ คน ซึ่งผลการเก็บข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติมสามารถประสานงานได้ที่นางสาวอรุณกมล จันทร์ส หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๒๔๔ ๕๓๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)

คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๔๔ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. แบบประเมินสื่อดิจิทัล งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างสะท้อนผล งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แบบสอบถาม

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามประกอบการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อสำรวจความต้องการหรือความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
2. แบบสอบถามการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างการสัมภาษณ์ 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามประสบการณ์และความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดทำหลักสูตรและการดำเนินการอบรม
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ
3. กรุณาตอบข้อมูลให้ครบทุกข้อ
4. ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางสาวอรุณกมล จันทรส

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล ชื่อ – สกุลตำแหน่ง.....
2. แผนก.....
3. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
4. อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี
5. ประสบการณ์ทำงาน ☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี
6. วุฒิการศึกษา ☐ปริญญาตรี ☐ปริญญาโท ☐ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประสบการณ์และความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล

คำชี้แจง 1. ให้ผู้ประเมินพิจารณาและให้คะแนน ประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการเรียนรู้

2. กำหนดให้ ☐ ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยมีค่าระดับความเหมาะสม ดังนี้

ระดับประเมิน	5	หมายถึง	มากที่สุด /มีความเชี่ยวชาญสูง
	4	หมายถึง	มาก /มีความเชี่ยวชาญ
	3	หมายถึง	ปานกลาง /มีประสบการณ์การทำสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์
	2	หมายถึง	น้อย /มีประสบการณ์น้อย
	1	หมายถึง	น้อยที่สุด /ไม่มีประสบการณ์

รายการประเมิน	ระดับประสบการณ์				
	5	4	3	2	1
ด้านประสบการณ์การผลิตสื่อดิจิทัล					
1. ท่านมีประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอนในระดับใด					
2. ท่านมีความรู้ในการผลิตสื่อระดับใด					
2.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre-production)					
2.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล (Production)					

รายการประเมิน	ระดับประสบการณ์				
	5	4	3	2	1
2.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post-production)					
3. ท่านมีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อวิดีโอทัศนเหล่านี้ในระดับใด					
3.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR					
3.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน					
3.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ					
4. ท่านมีความสามารถในการตัดต่อระดับใด					
5. ท่านมีความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล					
ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล					
6. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในการผลิตสื่อระดับใด					
6.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre-production)					
6.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล (Production)					
6.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post-production)					
7. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อดิจิทัลเหล่านี้ในระดับใด					
7.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR					
7.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน					
7.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ					
8. ท่านมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อในระดับใด					
9. ท่านมีความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลระดับใด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดทำหลักสูตรและการดำเนินการอบรม

รายการ	องค์ประกอบ
1. ท่านคิดว่าสื่อสื่อดิจิทัล มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันระดับใด	☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ ไม่มี
2. ท่านคิดว่าสื่อการเรียนรู้ออนไลน์แบบใดเหมาะสมสำหรับนักเรียนของท่าน	☐ E-book ☐ Blog ☐ Podcasts ☐ video ☐ Game
3. ท่านคิดว่าสื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มใดเหมาะสมสำหรับนักเรียนของท่าน	☐ Facebook ☐ YouTube ☐ Twitter ☐ Instagram ☐ TikTok ☐ Line
4. ท่านคิดว่าสื่อดิจิทัล เหมาะสมสำหรับให้นักเรียนไปศึกษาช่วงใด	☐ ศึกษาก่อนเรียน ☐ ศึกษาระหว่างเรียน ☐ ทบทวนหลังเรียน
5. ท่านคิดว่าสื่อดิจิทัล ควรมีความยาวเท่าไร	☐ ไม่เกิน 5 นาที ☐ 10 นาที ☐ 30 นาที ☐ มากกว่า 30 นาที
6. ท่านคิดว่าสามารถใช้สื่อดิจิทัล ในรายวิชาที่ท่านสอนได้หรือไม่	☐ ไม่ได้ ☐ ได้
7. ท่านใช้สื่อดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่	☐ มี ☐ ไม่มี
8. ท่านรู้จักอุปกรณ์ประกอบการถ่ายทำวิดีโอใดบ้าง	☐ กล้อง DSLR ☐ กล้องสมาร์ทโฟน ☐ กล้องถ่ายวิดีโอมืออาชีพ ☐ อื่น.....
9. ท่านรู้จักซอฟต์แวร์ใดในการตัดต่อวิดีโอ	☐ CapCut ☐ Davinci ☐ Resolve ☐ Adobe Premier Pro ☐ Vegas Pro ☐ penshot ☐ KineMaster ☐ อื่น
10. ท่านต้องการใช้อุปกรณ์ใดในการถ่ายทำวิดีโอ	☐ กล้อง DSLR ☐ กล้องสมาร์ทโฟน ☐ กล้องถ่ายวิดีโอมืออาชีพ ☐ อื่น.....

รายการ	องค์ประกอบ
11. ท่านใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ใดบ้าง	☐ Facebook ☐ YouTube ☐ Twitter ☐ Instagram ☐ TikTok ☐ Line
12. ท่านต้องการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรม/แอปพลิเคชันใดในการตัดต่อ	☐ CapCut ☐ Davinci ☐ Resolve ☐ Adobe Premier Pro ☐ Vegas Pro ☐ penshot ☐ KineMaster ☐ อื่น
13. ท่านคิดว่าควรจัดอบรมด้วยวิธีการใด	☐ On-line ☐ On-site ☐ On-Air ☐ On-Demand ☐ On-Hand
14. ระยะเวลาในการจัดอบรม	☐ 1 วัน ☐ 2 วัน ☐ 3 วัน ☐ 4 วัน
15. ช่วงเวลาในการจัดอบรม	☐ วันเวลาราชการ ☐ วันหยุดราชการ
16. ความคาดหวังของท่านจากการอบรมในครั้งนี้	☐ นำไปใช้ในการทำผลงานวิชาการ ☐ นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ☐ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ☐ นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ☐ อื่น ๆ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ เพื่อแสดงความคิดเห็นคุณภาพความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรม
2. แบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างการประเมิน 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ประเมิน
 - ตอนที่ 2 ด้านเนื้อหา
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
3. กรุณาตอบข้อมูลให้ครบทุกข้อ
4. ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการประเมิน

นางสาวอรุณกมล จันทรส

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ประเมิน

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล ชื่อ – สกุลตำแหน่ง.....
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี
4. ประสบการณ์ทำงาน ☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี
5. วุฒิการศึกษา ☐ปริญญาตรี ☐ปริญญาโท ☐ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ด้านเนื้อหา

- คำชี้แจง
1. ให้ผู้ประเมินพิจารณาและให้คะแนน เพื่อเป็นข้อมูลนำไปพัฒนาปรับปรุง
 2. กำหนดให้ ☒ ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยมีค่าระดับความเหมาะสม ดังนี้

ระดับประเมิน	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็น	ระดับความเหมาะสม					สิ่งที่ควรปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
1.	หลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา						
2.	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม						
3.	หลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย						
4.	โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม						
5.	กำหนดการและกิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลา						
6.	วิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร						
7.	สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม						
8.	เอกสารและสื่อประกอบการอบรมมีความเหมาะสม						
9.	หลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้						

ข้อที่	ประเด็น	ระดับความเหมาะสม					สิ่งที่ควรปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
10.	การวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม						
รวมเฉลี่ย							

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบประเมินสื่อดิจิทัล

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของ
ครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ เพื่อประเมินสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
2. แบบประเมินสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างการประเมิน 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ประเมิน
 - ตอนที่ 2 รายการประเมิน
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
3. กรุณาตอบข้อมูลให้ครบทุกข้อ
4. ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการประเมิน

นางสาวอรุณกมล จันทรส
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อ – สกุล ครูผู้สอน.....
 ภาควิชา.....ปีการศึกษา.....
 ชื่อรายวิชา.....รหัสวิชา.....
 เรื่อง

ตอนที่ 2 รายการประเมิน

- คำชี้แจง 1. ให้ผู้ประเมินพิจารณาและให้คะแนน เพื่อเป็นข้อมูลนำไปพัฒนาปรับปรุง
 2. กำหนดให้ ☒ ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยมีค่าระดับความเหมาะสม ดังนี้

ระดับประเมิน	5	หมายถึง	ดีมาก
	4	หมายถึง	ดี
	3	หมายถึง	ปานกลาง
	2	หมายถึง	พอใช้
	1	หมายถึง	ปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. ความถูกต้องของเนื้อหา					
2. การนำเสนอและขั้นตอนการลำดับเนื้อหา					
3. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา					
4. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/แผนการสอน					
5. ความถูกต้องขององค์ประกอบภาษาที่ใช้					
ด้านภาพ					
1. ความคมชัดของภาพ					
2. ความต่อเนื่องของภาพที่นำเสนอ					
3. ความเหมาะสมของโทนสี กับภาพที่นำเสนอ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
4. ความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหา					
5. ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบภาพ					
ด้านเสียง					
1. เสียงบรรยายมีความเหมาะสม					
2. เสียงประกอบและเสียงดนตรีมีความเหมาะสม					
3. ระดับความดังของเสียงดนตรีและเสียงประกอบมีความสม่ำเสมอ					
4. เสียงกับภาพมีความสัมพันธ์กัน					
5. เสียงบรรยายชัดเจน เข้าในง่าย					
ด้านเทคนิค					
1. เทคนิคการนำเสนอมีความน่าสนใจ					
2. เทคนิคการเปลี่ยนภาพมีความต่อเนื่องน่าสนใจ					
3. การตัดต่อเนื้อเรื่องให้กระชับ					
4. มีการใช้สี/ สัญลักษณ์/ อักษรพิเศษ เพื่อเน้นข้อความที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา					
5. ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย และเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน					
ด้านการใช้งาน					
1. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ มีความน่าสนใจ					
2. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ช่วยให้เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี					
3. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ สามารถนำไปเผยแพร่ได้ง่าย					
4. ความเหมาะสมของช่องทางในการนำเสนอ					
5. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อสะท้อนผลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัล เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
2. แบบสัมภาษณ์การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างการสัมภาษณ์ 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน
 - ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามการสัมภาษณ์
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
3. กรุณาตอบข้อมูลให้ครบทุกข้อ
4. ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นางสาวอรุณกมล จันทรส

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล ชื่อ – สกุลตำแหน่ง.....
2. แผนก.....
3. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
4. อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี
5. ประสบการณ์ทำงาน ☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี
6. วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามการสัมภาษณ์

รายการ	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1. ท่านได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จากการอบรมครั้งนี้	
2. การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไป ใช้ในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน หลังจากอบรม	
3. การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไป ใช้ในการจัดการสอนหลังจากอบรม	
4. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้าน ใด ในครั้งถัดไป	☐ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ☐ การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ ☐ การทำวิจัยในชั้นเรียน ☐ การทำผลงานทางวิชาการ ☐ การวัดและประเมินการเรียนรู้ ☐ การพัฒนาหลักสูตร ☐ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ☐ การพัฒนาการออกแบบกิจกรรมและ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ภาคผนวก จ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

คำชี้แจง แบบประเมินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมใน การนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

- 1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความมีความสอดคล้อง หรือถูกต้องเพียงใด

ตารางที่ จ.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างการประเมินความต้องการในการพัฒนาของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	IOC	
	1	2	3	4	5		
ด้านประสิทธิภาพการผลิตสื่อดิจิทัล							
1. ท่านมีประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอนในระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. ท่านมีความรู้ในการผลิตสื่อระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre-production)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล (Production)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post-production)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. ท่านมีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อวีดิทัศน์เหล่านี้ในระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
3.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้องสมาร์ทโฟน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้องถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. ท่านมีความสามารถในการตัดต่อระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. ท่านมีความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
ด้านความต้องการในการพัฒนาการผลิตสื่อดิจิทัล							
6. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในการผลิตสื่อระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อดิจิทัล (Pre-production)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อดิจิทัล (Production)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อดิจิทัล (Post-production)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
7. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาการใช้อุปกรณ์ถ่ายทำสื่อดิจิทัล เหล่านี้ในระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
7.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
8. ท่านมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อในระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
9. ท่านมีความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตอนที่ 3

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
1. ท่านคิดว่าสื่อสื่อดิจิทัล มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันระดับใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. ท่านคิดว่าสื่อการเรียนรู้ออนไลน์แบบใดเหมาะสมสำหรับนักเรียนของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. ท่านคิดว่าสื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มใดเหมาะสมสำหรับนักเรียนของท่าน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
4. ท่านคิดว่าสื่อดิจิทัล เหมาะ สำหรับให้นักเรียนไปศึกษาช่วง ใด	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
5. ท่านคิดว่าสื่อดิจิทัล ควรมี ความยาวเท่าไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6. ท่านคิดว่าสามารถใช้สื่อ ดิจิทัล ในรายวิชาที่ท่านสอนได้ หรือไม่	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
7. ท่านใช้สื่อดิจิทัล ในการ จัดการเรียนการสอนหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
8. ท่านรู้จักอุปกรณ์ ประกอบการถ่ายทำวิดีโอ ใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
9. ท่านรู้จักซอฟต์แวร์ใดในการ ตัดต่อวิดีโอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10. ท่านต้องการใช้อุปกรณ์ใด ในการถ่ายทำวิดีโอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
11. ท่านใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
12. ท่านต้องการเรียนรู้การใช้ งานโปรแกรม/แอปพลิเคชันใด ในการตัดต่อ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
13. ท่านคิดว่าควรจัดอบรมด้วย วิธีการใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
14. ระยะเวลาในการจัดอบรม	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
15. ช่วงเวลาในการจัดอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
16. ความคาดหวังของท่านจาก การอบรมในครั้งนี้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ จ.2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. หลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
5. กำหนดการและกิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6. วิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7. สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
8. เอกสารและสื่อประกอบการอบรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
9. หลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10. การวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม

ตารางที่ จ.3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินการผลิตสื่อดิจิทัลของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	IOC	
	1	2	3	4	5		
ด้านเนื้อหา							
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. การนำเสนอและขั้นตอนการลำดับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
4. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/แผนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. ความถูกต้องขององค์ประกอบภาษาที่ใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้านภาพ							
1. ความคมชัดของภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. ความต่อเนื่องของภาพที่นำเสนอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. ความเหมาะสมของโทนสีกับภาพที่นำเสนอ	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
4. ความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้านเสียง							
1. เสียงบรรยายมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2. เสี่ยงประกอบและ เสี่ยงดนตรีมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. ระดับความดังของ เสียงดนตรีและเสียงประกอบมี ความสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. เสี่ยงกับภาพมีความสัมพันธ์ กัน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
5. เสี่ยงบรรยายชัดเจน เข้าใน ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้านเทคนิค							
1 เทคนิคการนำเสนอมีความ น่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. เทคนิคการเปลี่ยนภาพมี ความต่อเนื่องน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. การตัดต่อเนื้อเรื่องให้กระชับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. มีการใช้สี/ สัญลักษณ์/ อักษรพิเศษ เพื่อเน้นข้อความที่ เป็นคำสำคัญของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. ลักษณะ ขนาด สีของ ตัวอักษร ชัดเจน สวยงาม อ่าน ง่าย และเหมาะสมกับระดับชั้น ที่เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้านการใช้งาน							
1. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ มีความ น่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ช่วยให้ เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
3. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ สามารถนำไปเผยแพร่ได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. ความเหมาะสมของช่องทางในการนำเสนอ	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
5. สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม

ตารางที่ จ.4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างการสะท้อนผลของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
1. ท่านได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการอบรมครั้งนี้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปใช้ในการผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอนหลังจากอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปใช้ในการจัดการสอนหลังจากอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. ท่านมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านใด ในครั้งถัดไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างการประเมินความต้องการในการพัฒนา
งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
1. ท่านมีประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนการสอนในระดับใด	66	3.06	.76
2.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อวีดิทัศน์)Pre-production)	66	2.80	.71
2.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อวีดิทัศน์)Production)	66	2.79	.73
2.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อวีดิทัศน์)Post-production)	66	2.76	.80
3.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	66	2.44	.77
3.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน	66	3.32	.77
3.3 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง ถ่ายวิดีโอมือถืออาชีพ	66	2.18	.86
4. ท่านมีความสามารถในการตัดต่อระดับใด	66	2.77	.82
5. ท่านมีความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล	66	3.11	.84
6.1 ความรู้กระบวนการก่อนการผลิตสื่อวีดิทัศน์)Pre-production)	66	4.58	.77
6.2 ความรู้กระบวนการการผลิตสื่อวีดิทัศน์)Production)	66	4.59	.74
6.3 ความรู้กระบวนการหลังการผลิตสื่อวีดิทัศน์)Post-production)	66	4.59	.74
7.1 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง DSLR	66	4.21	.87
7.2 ถ่ายวิดีโอด้วยกล้อง สมาร์ทโฟน	66	4.82	.46

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
7.3 ถ่ายวีดิโอด้วยกล้อง ถ่ายวีดิโอมืออาชีพ	66	4.09	.94
8. ท่านมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการตัดต่อในระดับใด	66	4.74	.54
9. ท่านมีความต้องการพัฒนาการใช้งานแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลระดับใด	66	4.71	.60
AllQ1	66	2.80	.62
All2	66	4.54	.49
Valid N (listwise)	66		

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม
งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
1.หลักสูตรตรงตามความต้องการพัฒนา	4	4.75	.50
2.วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม	4	4.75	.50
3.หลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4	4.75	.50
4.โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม	4	4.75	.50
5.กำหนดการและกิจกรรมมีความเหมาะสมกับระยะเวลา	4	4.50	.58
6.วิธีการและกระบวนการอบรมเหมาะสมกับหลักสูตร	4	5.00	.00
7.สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม	4	4.25	.50
8.เอกสารและสื่อประกอบการอบรมมีความเหมาะสม	4	4.50	.58
9.หลักสูตรมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	4.75	.50
10.การวัดและประเมินผลของหลักสูตรเหมาะสม	4	4.25	.50
total	4	4.63	.21
Valid N (listwise)	4		

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินการผลิตสื่อดิจิทัล
งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	66	4.97	.17
2. การนำเสนอและขั้นตอนการลำดับเนื้อหา	66	4.64	.48
3. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	66	4.52	.50
4. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/แผนการสอน	66	4.56	.50
5. ความถูกต้องขององค์ประกอบภาษาที่ใช้	66	4.85	.36
1. ความคมชัดของภาพ	66	4.86	.35
2. ความต่อเนื่องของภาพที่นำเสนอ	66	4.67	.48
3. ความเหมาะสมของโทนสี กับภาพที่นำเสนอ	66	4.65	.48
4. ความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหา	66	4.77	.42
5. ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบภาพ	66	4.94	.24
1. เสียงบรรยายมีความเหมาะสม	66	4.86	.39
2. เสียงประกอบและเสียงดนตรีมีความเหมาะสม	66	4.47	.71
3. ระดับความดังของเสียงดนตรีและเสียงประกอบมีความ สม่ำเสมอ	66	4.24	.79
4. เสียงกับภาพมีความสัมพันธ์กัน	66	4.32	.75
5. เสียงบรรยายชัดเจน เข้าใจง่าย	66	4.71	.65
1 เทคนิคการนำเสนอมีความน่าสนใจ	66	4.82	.39
2. เทคนิคการเปลี่ยนภาพมีความต่อเนื่องน่าสนใจ	66	4.67	.48

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
3. การตัดต่อเนื้อเรื่องให้กระชับ	66	4.71	.46
4. มีการใช้สี/ สัญลักษณ์/ อักษรพิเศษ เพื่อเน้นข้อความที่เป็น สำคัญของเนื้อหา	66	4.55	.50
5. ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร ชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย และเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน	66	4.97	.17
1. สื่อสื่อดิจิทัล มีความน่าสนใจ	66	4.80	.40
2. สื่อสื่อดิจิทัล ช่วยให้เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี	66	4.62	.49
3. สื่อสื่อดิจิทัล สามารถนำไปเผยแพร่ได้ง่าย	66	4.65	.48
4. ความเหมาะสมของช่องทางในการนำเสนอ	66	4.86	.35
5. สื่อสื่อดิจิทัล มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้	66	4.68	.61
AllQ1	66	4.71	.19
AllQ2	66	4.78	.14
AllQ3	66	4.52	.27
AllQ4	66	4.74	.13
AllQ5	66	4.72	.22
total	66	4.69	.11
Valid N (listwise)	66		

ภาคผนวก ข

ภาพบรรยากาศการจัดโครงการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาพโครงการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภาพโครงการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภาพโครงการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภาพโครงการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภาพโครงการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

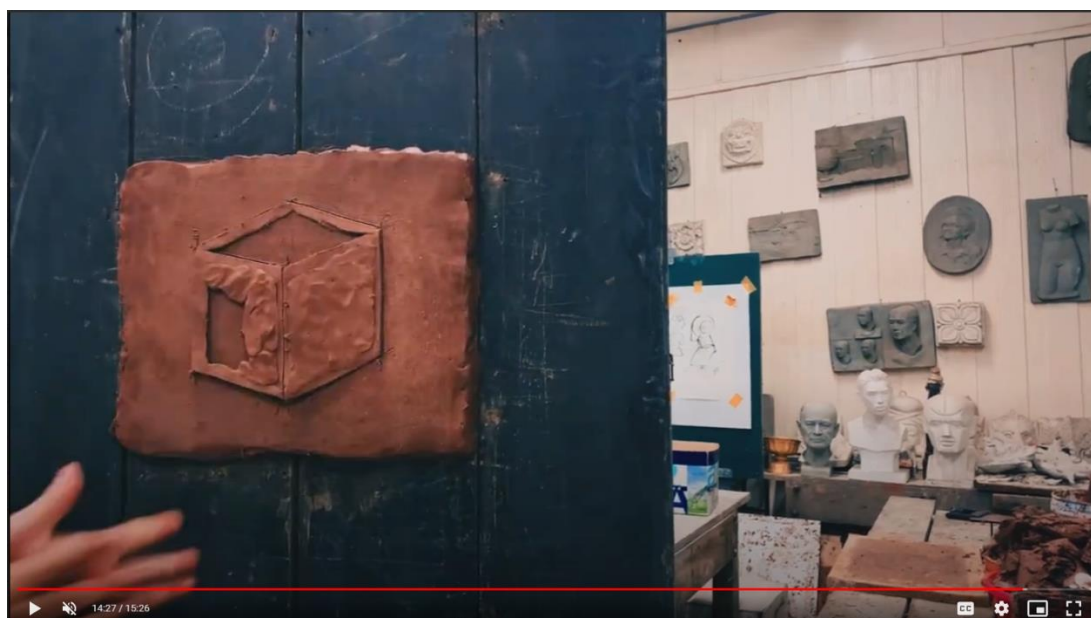
การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

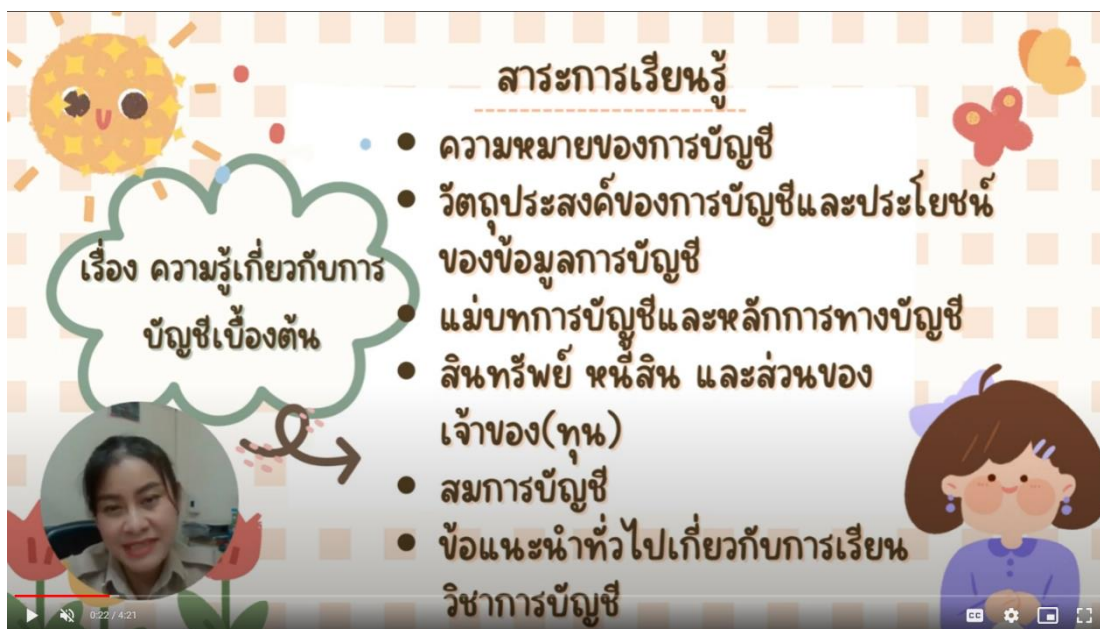
ภาพผลงานการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาพผลงานการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภาพผลงานการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาพผลงานการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ภาพผลงานการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาพผลงานการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

